

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 61

Očišana osvetnica

DUDLEY DEAN

OSIŠANA OSVETNICA

»Laso« Nova serija 1974.

Preveo: Tomislav Odlešić

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,40; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2883/2 — 1973. od 28. XI 1973.

I

Stojeći na vrućem meksičkom suncu, stari Gallegos se doimao žalosno; čak mu se i ponosni sivi brk malo objesio.

— Još jedan rat između porodica Albran i Ladero — reče on Kyneu Farre'u. — Laderi zaslužuju da se drže samo sa svinjama.

— Ni Albrani nisu bolji — napomene Kyne.

— Ali, Laderi su započeli taj rat.

Kyne pogleda dvadeset osam konja koje je upravo kupio od Gallegosa; ličeno su se vrzli po dvorištu. Uznemirila ga je vijest da opet ratuju Albrani i Laderi. Te su dvije moćne obitelji iz Chihuahue neko vrijeme mirovale.

Osjeti iznenađan strah, ne zbog mogućnosti da on i njegov krupni predradnik, Ard Holland, nađu na neprijatelje na svom putu do granice, već zbog bojazni da bi se u tom najnovijem krvoproliću moglo dogoditi nešto Aliciji.

— Za LADERE su započela teška vremena — reče stari Gallegos. — Njihovu banku u Ciudad Chihuahui je preuzela prije šest mjeseci porodica Albran. Izgubili su i nekoliko rudnika i mnogo stoke. Taj je rat izraz očaja.

— Svi su njihovi ratovi izraz nekakva očaja — reče ogorčeno Kyne. Bio je visok i mišićav, a teksaško i meksičko sunce mu je za trideset godina njegova života tako potamnilo kožu da su ga ponekad smatrali Meksikancem. — A Alicia Ladero? — prozbori stegnuta grla. — Vjerojatno su je odveli na neko sigurno mjesto?

Gallegos raširi ruke.

— To nitko ne zna. — reče približi se Kyneu i položi na njegovu nadlakticu svoju smeđuranu ruku. — Čini mi se da su Laderima krenula kola nizbrdica kad si ih lani napustio.

— Možda — reče Kyne, gledajući planinu Santa Margaritu, plavičastu i krševitu nasuprot nebu; u očima mu se vidjela srdžba.

Kao da je naslutio njegove misli, Gallegos reče:

— Morali su ti dopustiti da oženiš Aliciju.

Kyne se kise'o osmjehne.

— Cadiz je rekao da nisam dobra porijekla.

— Kastilei pridaju preveličku važnost porijeklu — promrmlja Gallegos, zlovoljno zatresavši glavom.

Njegovi su se ljudi okupili oko obra i šutjeli. U ovakvu će se ratu, po svoj prilici, i oni opredijeliti. Nekima su rođaci uz LADERE. Mnogi će umrijeti prije nego što se završi okršaj između tih dviju obitelji.

— Tvoje je porijeklo sasvim pristojno, sinko — doda Gallegos. — Uostalom, čovječju dušu ne može sakriti boja kože.

— Ipak, ne možeš uvjeriti u to jedanog LADERA — reče Kyne.

— José Albran je već star i stoga razborit — progovori zamišljen Gallegos. — Njemu se ne sviđa taj rat. Međutim, Raul Ladero je usijana glava, pa je prvi navalio. To je stajalo LADERE mnogo ljudi i novca.

— Zbog gubitka ljudi nimalo se ne uzrujavaju — progunda Kyne — ali novac je za njih već nešto drugo.

Uto Ard Holland, koji je stajao u blizini, hitro skoči na konja.

— Hajdemo odavde, Kyne — reče nestrpljivo. — Ako već moram biti pokopan, neka to bude u Texasu.

Gallegos pruži Kyneu ruku. Čvrsto su se rukovali, onda i Kyne uzjaha.

— Poslao bih s tobom svoje ljude — ispriča se Gallegos — ali...

— Razumijem — odvrati Kyne.

Znao je: starom će Gallegosu biti potreban svaki čovjek da bi obranio svoj ranč. Može očekivati napade i Albrana i Ladera. U takvu se ratu krađu konji, pale kuće i otimlju žene.

• • •

Kyne i Ard Holland kretali su se na sjever, nastojeći da konji budu neprestano na okupu. Kyne je jahao na čelu, položivši pušku preko jabuke sedla. Oči su ga već pekale od napeta promatranja svake stijene i svakog grma. Ako ih posluži sreća, stići će do granice prije nego što se borba proširi dvide.

Noću su spavali naizmjenice; jedan bi spavao, a drugi stražario.

Krenuli su još prije svitanja.

Drugog se dana iznenada pojavila pred njima grupica pristalice Albrana, sa zelenim vrpcama na svojim golemim šeširima, koje su bile njihov znak. Kyneu se znojna odjeća priljepila uz tijelo i pretvorila najednom u leden oklop. Znao je da mogu lako izgubiti i konje i život. Međutim, iz obližnjeg je sela izjaha'o nekoliko pristalice Ladera i natjeralo one prve u bijeg.

Kyne se zavukao dublje u brda.

U sumrak je pet Laderovih ljudi napalo Kyneov logor i pokušalo otjerati konje. Pojavili su se sasvim iznenada, vičući, mašući šeširima i pucajući.

Čvrsto stojeći, Kyne i Ard su bili precizniji pri gađanju.

Kyne uhvati na nišan najbližeg jahača. Kad mu je puščani kundak trznuo rame, opazio je jahača kako u luku pada s konja. I Ard je pogodio jednog protivnika.

Ostala trojica okrenuše konje i odjurila u brda.

Kyneu i Ardu je bio potreban čas da okupe raštrkane konje. Krenuli su kroz mrak, sretni što su se tako dobro izvukli.

— Čudno je što Laderovi ljudi pucaju na tebe — promrmlja Ard kad ih je zora obasula svojim ružičastim svjetlom u stjenovitu klancu. — Nekoć si pripadao njima.

— Sada sam za njih tuđinac — reče Kyne stisnuvši zube.

Osvrne se prema Santa Margariti u daljini, kojoj je vrhunac već dodirnuo danje svjetlo. Volio je tu zemlju. Pet je godina radio kao predradnik na ranču Laderovih i već se posve navikao na Meksikance i njihov način života.

— U ovakvo je doba tuđinac pogodna meta za obje strane.

Stigavši do jame s vodom, napoje umorne konje.

Krupni Ard Holland, koji je nosio revolver i dva noža za bacanje, skine s glave prašnjav šešir, pa prijede rukom preko čela.

— Tim prokletim Meksikancima borba je milija nego jelo — promrmlja.

— Nisu krivi se'jaci — reče Kyne. — Većina ih je vrlo poštena.

Znao je to iz iskustva. Nevolje obično donose nabusiti bogataši kakvi su Cadiz Ladero i njegov mlađi brat Raul.

Napokon, kad su još bili osam kilometara u dubini Chihuahué, Kyne Farrell ugleda u daljini dobro poznato stijenje Thunderhead. Te su gudure bile za njega jedini znak postojanosti u ovim nemirnim danima njegova života. U njihovu je podnožju bio ranč što ga je lani osnovao sa Sidom Bowlleom.

— Čini mi se da nas ipak neće pokopati u Meksiku, Arde — reče Kyne.

— Umalo nam se to dogodilo — odvrati Ard i zatrese svojom velikom glavom.

Kyne se pokuša osmjehnuti, ali lice mu ne izgubi napet i tjeskoban izraz. Više od godinu dana se trudio da zaboravi Aliciju i marljivo je uzgajao konje koje su prodavali vojsci u New Mexico, ali sada, kad se na usnama svih našlo ime Ladero, nije mogao odagnati iz misli njen lik.

— Da si ostao kod Cadiza Ladera — reče Ard — postao bi general ili nešto slično. Zar se isplatilo zbog djevojke napustiti tako dobar posao i udružiti se sa Sidom Bowlineom?

— Ne želim govoriti o tome! Otjerajmo konje kući! — reče Kyne problije-divši.

Ard skupi guste obrve nad spljoštenim nosom i ošine užetom konje koji su se htjeli izdvojiti iz krda.

Tražeci pogledom moguće neprijatelje, Kyne je jahao ispruženih nogu, navukavši šešir na čelo. Visok metar i osamdeset, bio je lakši gotovo za dvadeset kilograma od Arda Hollanda koji je imao stotinu deset kilograma.

Jašući na sjever, često je pogledavao na Thunderhead. Te su ga gudure podsjećale na njegovu odluku da u njihovoj sjeni osigura sebi budućnost. Svakako, ne onako sjajnu kako je nekoć zamišljao: neće biti rančer u Chihuahu i imati kraj sebe Aliciju kao ženu.

— Nadam se da će ovoga puta Albranovi ljudi zbrisati Laderove... — reče kroz prašinu koju su podigli konji. Glas mu se prekine. — Ne sve — dodaje i zamišljeno protrlja kažiprstom nos.

— Nije želio smrt lijepoj Aliciji. Želio joj je samo sreću. Ali, može li takva nježna djevojka naći sreću usred svih tih zlodjela?

Približujući se granici, udoše u smeđa brda. Konji se iznenada uznemire i počnu njištati.

Kyne potjera konja u galop i gurne metak u puštanu cijev, očekujući zasjede.

Međutim, pronađe samo spaljena kola i pobijene mazge.

Pošto su smirili konje, Kyne pregleda okolicu. Tragovi kopita dali su naslutiti da su kola napali ili Albranovi ili Laderovi ljudi. Možda je to bilo i djelo nekog od mnogobrojnih razbojnika kojima pogoduju takvi trenuci nereda.

Ostavivši konje da pasu na padini. Ard odjaše do Kynea.

Najevši se ustrijeljenih mazgi, po tlu su se gegali lešinari i pokušavali pobjeći. Nekoliko ih se, usprkos pretrpanim želucima, uspjelo dići u zrak. Drugi su samo nemoćno lepetali krili-

ma, nesposobni da se odvoje od zemlje.

Ard se premjesti u sedlu i izvuce nož. Baci ga trzajem zglavka i probode najbližu ptičurinu. Sjahavši da uzme nož, reče zadovoljno:

— Moram prestano vježbati.

— Još nisam vidio da je netko tako zaljubljen u nož kao ti — reče Kyne.

Ard uzjaha i progunda:

— Taj ti je nož jednom spasio glavu, ne zaboravi to.

Premda je u početku bio protiv Arda kad ga je zaposlio Sid Bowline, Kyne je morao priznati da mu je taj krupni čovjek postao dobar prijatelj. Tome nije pridonijela samo činjenica što mu je Ard spasio život.

Ponovno su potjerali krdo konja. Moglo se zamijetiti da je Ard ozlojeđen zbog Kyneove napomene o nožu. Nije mogao shvatiti zašto se nekima tako gađe noževi.

— Kakva je ta djevojka koju si imao u Meksiku? — reče želeći da se osveti zbog uvrede. — Čujem da su te vatrene djevojke prilično dobre...

— Dosta o tome, Arde — upozori ga Kyne.

Opazivši da je Kyne čvrsto stisnuo zube, Ard reče:

— Samo sam htio izravnati račune. — Osmjehne se, vjerujući da smiješkom može sve popraviti. — Rugao si se mojim noževima, pa sam te htio malo bocnuti zbog one Meksikanke s kojom si se zabavljao.

Kyne naglo zaustavi konja, a na prašnjavom i znojnom licu odrazi mu se srdžba.

— Upamti, Arde — reče hladno — ona je dama.

— K vragu, i dame...

— Prestani, Arde!

Prizvuk Kyneova glasa natjera Arda da se uspravi u sedlu. Ispljune travku koju je žvakao.

— Još nisam vidio ženu koja se ne voli zabavljati.

Kyne je šutio. Stvarno, kakva ima smisla svadati se zbog Alicije Ladero, Prošlost je mrtva. Premda ona nosi ime Ladero, nije ni u kakvu krvnom srodstvu s tom obitelji. To je ime dobila prije desetak godina kad je njezin otac na samrti zatražio da postane štićenicom Cadiza Ladera.

Napokon stignu do rijeke i utjeraju konje u vodu. Gledajući njihovu mokru kožu kako se ljeska na suncu, Kyne je nastojao osjetiti ponos što je kupio takve konje od Gallegosa. Ako je u međuvremenu i njegov ortak, Sid Bowline, postigao takav uspjeh, moći će sada prodati tri stotine grla vojsci u Fort Bayloru. Međutim, nije mogao osjetiti nikakav ponos, već samo gorčinu. Tu je gorčinu osjećao od onoga dana kada je, zatraživši, Alicijinu ruku, dobio bahat odgovor Cadiza Ladera: »Prije svega, ti nisi dobra porijekla. Osim toga, Alicia će se udati za mog brata Raula.« Kyne je na to bio odgovorio: »Nisam dobra porijekla zato što nisam Kastilac.« Međutim,

kad se poslije sastao s Alicijom, ona je žalosno rekla: »Sto mi drugo preostaje nego da se udam za Raula? Takvi su običaji.«

Sjećajući se toga dana, Kyne srdito promrsi: »Takvi su običaji!« Ta rečenica objašnjava sve. Siromašan seljak je siromašan seljak, »jer su takvi običaji«. To se stanje mirno prihvaća. Alicia, premda je tek nedavno izašla iz ženskog samostana u Chihuahua Cityju, vjenčat će se sa čovjekom kojega joj je odabrao njezin skrbnik, jer »takvi su običaji«.

Slutio je da je već vjenčana sa »stricom« Raulom i tako je izvan opasnosti u ovom ratu. Ipak, nije se mogao osloboditi strepnji o njenoj sigurnosti.

II

Popevši se na američku obalu rijeke, spuste se sa sedla, mokri do kože, ali sretni što su živu. Konji se odmah razbježe i počnu pastu.

Ard je još bio smrknut. Nije mogao oprostiti Kyneu zbog onih riječi o noževima, ni zbog osornosti pri spominjanju Alicije.

Znajući da bi se Ard mogao mrštiti cio dan, Kyne pokuša ublažiti napetost između njih. Ard je za proteklih mjeseci bio bolji ortak nego Sid Bowline, premda nije uložio nikakav novac u ranč i dobivao je samo plaću.

— Nadam se da je i Sid imao sreće pri kupovini konja kao i mi — reče Kyne.

— Jedno je sigurno — progunda Ard. — On neće platiti ako baš ne bude mrao.

Kyne otrese prašinu sa šešira. Duga crna kosa mu se kovčerala oko ušiju.

— Što misliš time reći, Arde? — zapita mirno, stavljaajući šešir na glavu.

— Baš ništa — reče Ard i pogleda Kynea ispod oboda svog prašnjavog šešira.

Kyne je bio zamišljen kad su potjerali konje prema Thunderheadu i ranču »Devet«. Nije znao mnogo o Sidu. Upoznali su se lani u Riveri, a budući da su bili bez posla, odlučili su da se

uortače. Uložili su svaki tisuću pet stotina dolara kako bi zakupili ranč od udovice i stvorili svoje vlastito stado. Kyne je obavljao glavni dio posla oko konja i malobrojnih goveda. No, nije se žalio zbog toga što radi više nego ortak. Znao je da Sid ima dobre veze s vojskom, pa će im to omogućiti da neprestano prodaju konje u Fort Bayloru. Ipak, uznemiravale su ga neke činjenice koje je već odavno htio raspraviti sa Sidom. Na primjer, Sid provodi previše vremena u Riveri, karta i pije. S druge strane, već dugo živi u ovom kraju, pa ga ljudi vole. Umije se snaći u društvu. Najviše ga je zabrinjavala Sidova samouvjerenost, nepokolebljivo mišljenje da će, ma što se dogodilo, »sve dobro završiti«.

Kyne je razmišljao naročito o konjima koje je Sid kupovao i tako stvarao krdo. Već nekoliko se puta dogodilo da Sid nije mogao pronaći kod sebe kupoprodajni ugovor. Kad bi ga Kyne počeo ispitivati, Sid bi mirno odgovorio da će se već pronaći taj ugovor.

— Ti dugo poznas Sida — Kyne zapita Arda kad su se približili ranču. — Znaš li nešto što bi trebalo da i ja znam?

Sid i Ard su godinama bili prijatelji. Kad se lani Ard vratio u Texas,

Sid ga je zaposlio usprkos Kyneovu protivljenju. Poslije se pokazalo da je to bila sretna okolnost da nije bilo Arda. Kyne bi prije tri mjeseca poginuo u sukobu s Komančima.

— Sid je prilično spretna kad se radi o kupovini konja — reče Ard. — Samo te sam htio reći.

— Bitno je da Sid plati ono što uzme — odvrati Kyne, pogledavši Arda u oči. — Više bih volio imati uz sebe zmiju nego konjokradicu.

Jedan sat prije zalaska sunca na vidiku se pojavio ranč u podnožju Thunderheada. Ugledavši ga nakon dva tjedna provedena u Meksiku, Kyne odmah zamijeti kako jedno izgleda. Ipak, dovoljan je za početak, zaključio. Tko s trideset godina počinje stvarati dom mora se penjati strmim ljestvama.

Pošto su se približili, Kyne se podigne u stremenu i stade mahati šeširom nad glavom i dozivati Sida. Ugleda ottaka kako izlazi iz trošne kolibe na kojoj je iz zemljana krova već rasla proljetna trava.

Odjeven u crno, Sid ukočeno pođe kroz dvorište i pričekat ih u sjeni kolibe za kauboje.

U oboru se uskomešaju konji, uznemireni približavanjem stranog krda. Sirom su otvarali vrata obora kauboji Scully i Reavis. Tamnokos i zdepast Reavis tjerao je konje u kut obora. Istovremeno je Ben Scully požurivao krdo iz Meksika da uđe u obor.

Pošto su se napokon zatvorila vrata obora, Kyne umorno sjaše. Izrukuje se s Artom Reavisom i Benom Scullyjem, a zatim krene prema Sidu, koji ga je čekao kraj spavaonice za kauboje.

Sidov vitki lik je odavao nekakvu napetost, a na njegovu zgodnom licu zamjećivalo se iznenađenje.

Kyne pokaže palcem preko ramena i reče:

— Dobio sam lijepo krdo od Gallegosa. Kako si ti prošao?

— Ja sam... ja sam pokupio tu i tamo nekoliko grla.

Sidove su oči bile tamnoplave, a kosa dugačka žuta i kovčava. Bio je dva-tri centimetra niži od Kynea ali snažno građen. Kyne ga je već nekoli-

ko puta vidio kako se u tučnjavama vješto brani šakama ili revolverom.

— Čini mi se da si iznenađen što me vidiš — reče Kyne i obriše lice prijavim rupcem.

— Pa sad... mislio sam da se nećeš vratiti još najmanje tjedan dana.

— U Chihuahu je prilično vruće. Vjerojatno si već čuo o tome.

— Jedino o tome se i govori — prizna Sid Bowline. — U ovo doba ne bih htio biti Meksikanac. Grad je veoma uzbuđen. Da sam na tvom mjestu, izbjegavao bih ga neko vrijeme.

— Zašto?

— Dobro znaš da izgledaš kao Meksikanac — reče Sid osmjehnuvši se. — Priča se da su neki Amerikanci ubijeni na ranču tridesetak kilometara tužno od granice. Navodno su i žene pokopane s njima.

— U takvo nemirno doba svašta se priča — progunda Kyne i spremi rubac. — Najpametnije je vjerovati samo u ono što se dokaže. — Pogleda Sidovo odijelo. — Kamo si se zaputio?

— U Riveru želim posjetiti Jennu.

Kyne napući usne. Da li Jenna Soames uistinu vjeruje da će je Sid oženiti. Sid umije postupati sa ženama i zasada se uvijek izvlačio iz neprilika. Međutim, Jennin jedini rođak je ozloglašen trgovac konjima. Ed Soames, poznat kao vrlo naprasit čovjek. Pitanje je da li je Sid svjestan opasnosti kojoj se izvrgava ako bude igrao svoju uobičajenu igru s vjenčanim prstenom u džepu.

— Trebalo bi da otjeramo krdo u Fort Raylor — reče Kyne.

— Za dan-dva — odvrati Sid. — Nema žurbe. — Okrene se prema svom osedlanom konju — Vraćam se su'ra. Dobro bi bilo da se malo odmoriš. Izgledaš iscrpljeno.

— Nadam se da imaš kupoprodajni ugovor za sve konje koje si nabavio dok mene nije bilo ovdje — reče Kyne.

Sid je prešao po'a razdaljine do konja. Okrene se tako naglo da mu se crni kaput rastvori i otkrije revolver s krakom cijev što ga je nosio u korijama pod pazuhom.

— Ako želiš da budemo ortaci, onda treba da vjerujemo jedan drugome — progovori kad se malo stišao bijes u njemu.

Odjahao je ne osvrnuvši se više ni jednom prema Kyneu.

Kyne ode prema oboru, uznemireno namršten. Scully i Reavis su još stajali kraj vrata. Kyne potraži pogledom Arda, no nije ga vidio.

Neko je vrijeme zamišljeno promatrao konje u oboru, koji su se upravo njuškali i upoznawali. Sid je, očito, nabavio oko dvadeset pet konja.

Pokraj ograde stajao je konj s bijelim pjegama.

— Gdje je nabavio toga konja? — zapita Kyne. — Zaboga, Sid dobro zna da vojska kupuje samo konje bez pjega.

— Sid je preksinoć dotjerao desetak tih konja sa žigom »JB« — promrm'ja Ben Scully i pogleda u stranu. — Vjerojatno je uvjet pogodbe bio taj da ih uzme sve.

Kyne pogleda Scullyja i zamijeti zbunjenost u njegovu glasu. Žig »JB« pripada nekom Cummingsu koji ima ranč dvjesto kilometara na sjeveroistok. Zar je Sid otišao tako daleko da bi nabavio nekoliko konja?

Kyne opet pogleda konje koji su kaskali u oboru, podizali prašinu i frktali. Vojska će platiti veliku cijenu za njih, pomisli. Ipak, ta mogućnost zarade nimalo ne ublaži potištenost što ga je obuzela. Podigne obrve kad je ugledao jednog konja s Laderovim žigom »Mamuza«. Mimo njega potrči još jedan Laderov konj.

Kyne se žustro okrene i pogleda Scullyja i Reavisa.

— Sid je bio vrlo marljiv. Ti su konji iz Meksika.

— Jesu — odvrati tamnopusi Reavis.

— Odakle mu? — zapita Kyne.

Reavis pogleda Scullyja, a ovaj napokon progovori:

— Što se tiče tih konja, bit će nekih neprilika. Kyne. Ti si meni i Reavisu dao ovdje dobro zaposlenje, ali mi nismo naročito skloni Sidu.

— Ovdje je bio Ed Soames — umiješa se Reavis — Tvrdi da su ti konji njegovi. Kaže da ih je kupio južno od granice.

— I što je odgovorio Sid?

— Ostao je u kući sve dok je Soames bio ovdje. Pretvarao se da nije ovdje.

— Kada se to dogodilo?

— Nešto prije nego ste došli ti i Ard.

— Kamó je nestao Ard? — Kyne pogleda oko sebe.

— Krenuo je prema gradu — reče Reavis. — Možda on i Sid žele porazgovarati o nečemu.

Kyne obuzda srdžbu. Ard i Sid su stari prijatelji, pa imaju pravo da razgovaraju. Vjerovao je da se može pouzdati u Arda. Samo, možda se vara?

— Osedlaj mi svježeg konja, hoćeš li, Bene? — reče. — Odjahat ću u grad.

Pođe prema kući.

Reavis i Scully su bili dobri radnici. Pojavili su se prije nekoliko mjeseci i Kyne ih je odmah zaposlio. Sid je tada bio odsutan; kupovao je konje. Nije mu se baš svidje'o što je Kyne zaposlio te ljude ne posavjetovavši se s njim.

Ušavši u kućicu uskih prozorčića, Kyne se smrkne. Nije mu se svidao nered koji je stvorio Sid dok je on bio u Meksiku. Zemljani je pod bio prekriven opušcima, a u sredini je bila hrpa Sidorve odjeće. Na klupi je ležala otvorena britva. Razljutivši se zbog takva nemara, Kyne sklopi britvu i spremi je u kutiju. Kako jedan bivši oficir može biti tako neuredan? Vjerojatno je Sida pokvarilo to što se u vojsci uvijek netko brinuo o njegovim stvarima i spremao ih.

Na ormaru je bila fotografija Alicije Ladero. Gledalo ga je njeno smireno, lijepo lice, uokvireno bijelim šalom. Kako se sada osjeća kao žena onog Raula Ladera koji je i započeo taj glupi rat? Je li izvan opasnosti? Nastojao je da ne misli na ono što bi joj se moglo dogoditi. U prošlosti su obje strane bile nemilosrdne prema ženama. Ipak, valjda se Raul, premda je ohol i prigrlup, pobrinuo da smjesti ženu na sigurno mjesto.

Obuče čistu košulju i iziđe u dvorište. Popne se na konja kojega je osedlao Scully.

— Ako se vrati Ed Soames — reče — recite mu neka priček.

— Vratit će se on, bez brige — odvrati zabrinuto Scully. — Navodno je on najveći konjokradica koji još nije dospio na vješala, no sada se veoma uzrujao jer smatra da neki od ovih konja pripadaju njemu.

Kyne kimne, trudeći se da izgleda smireno, kao da ga nimalo ne pogađaju te riječi. Međutim, u njemu je kipjelo. Ako je Sid učinio kakvu glupost i stavio na kocku njihov ranč...

* * *

Dva kilometra od ranča, gdje je pokraj ceste raslo gusto grmlje, tiho su razgovarali Ard i Sid Bowline u zalazu sunca.

— Niste se smjeli vratiti tako brzo — reče Sid. — Do vraga, rekao sam ti da se ne žuriš. Namjeravao sam otjerati to krdo u vojnu utvrdu. Kad bih se vratio s novcem, sve bi bilo u redu.

— Prilično je opasno prodati vojsci ukradene konje — promrmlja Ard. — Na to te već odavno upozoravam.

— Sada je bitno da mi skineš s vrata Kynea.

— Meni se sviđa Kyne i nisam sklon da ga varam na takav način.

— Znao si u čemu se sastoji posao kad si se udružio sa mnom — odvrati Sid.

Tada još nisam poznavao Kynea.

— Jednog će ti se dana ogaditi Kyneovo poštenje. Ono je preporučljivo, ali ne za ovo vrijeme i na ovom mjestu.

— Dobro ćeš zaraditi na svom dijelu krda — napomene Ard. — Kupio si samo nekoliko konja, a ostale si ukrao.

— Ti mi nisi baš naročito pomogao — reče hladno Sid Bowline. — Dotjerao sam konje sa žigom »JB« iz našeg skrovišta u klancu Dutch — nastavi pomirljivije. — Nadam se da ih Kyne neće zamijetiti.

— Najpametnije je da uzmeš pero u ruke, sastaviš kupoprodajni ugovor i potpišeš starog Cummingsa — reče Ard.

— Da — promrmlja Bowline.

Donekle se bojao Arda Hollanda. Da barem ne nosi te proklete noževe. Čim pogleda njihove srebrne drške, naježi se.

— Reavis je napomenuo da se Ed Soames uzbudio zbog nekakvih Lade-rovih konja — reče Ard. — Zbog toga sam i htio razgovarati s tobom. Što želiš da učinim ako se on pojavi?

— To da šutiš. Upravo sam krenuo u grad kad ste se pojavili ti i Kyne. Zelim razgovarati s Jennom o njenom stricu. Najprije ću smiriti nju, a onda ću se pobrinuti za strica Eda.

— Bogami, ti poklanjaš veliku pažnju toj djevojci — reče Ard.

— Namjeravam je oženiti — odgovori otvoreno Sid.

Obojica ušute jer su začuli konja koji se približavao u galopu. Instinktivno pokriju šakom gubice svojih konja, kako ih ne bi njištanjem odali.

Jahač koji je projurio mimo njih bio je Kyne Farrel. Jahao je prema gradu.

— Vрати se na ranč, Arde — reče Sid krupnom predradniku. — Ja ću razgovarati s Jennom.

— Kloni se Kynea dok ne središ taj sukob sa Soamesom — upozori ga Ard.

— Budi uz mene — reče Sid Bowline i udari ga po ramenu — pa ćemo iz svega ovoga izvući veću korist nego ikada.

III

Kyne potraži Sida Bowlinea u jednoj ulici Rivere, ali ga nije tamo našao. Nije znao gdje živi Jenna Soames, ali je znao da radi u Arthburnovoj trgovini. Međutim, kad je ušao u dućan, nije ju zatekao unutra.

Prijede preko ulice i uđe u Tinkhamovu krčmu.

Zapita Tinkhama je li vidio Sida. Tinkham zaniječe glavom.

Kyne naruči piće. Ugleda Arthburna kako napušta svoju trgovinu i odlazi prema krčmi.

— Vidio sam da ste se svratili ova-mo, Farrele — reče Arthburn i naruči pivo. — Čujem da se vaši prijatelji

Meksikanci namjeravaju međusobno poubijati s druge strane granice.

— I ja sam to čuo.

— Čudim se što niste ondje i ne pomažete im — nastavi Arthburn; na rukavima je imao crne navlake, a kosa mu je bila bijela i rijetka na tjemenu. — Poginuli su neki Amerikanci. Navedeno su s njima bile žene i djeca. Kad se čuju takve vijesti, uzburka se krv.

Uzme bocu piva i počne piti. Prijeđe pogledom s Kynea na druge goste u krčmi. Neki od njih kimnuše u znak odobravanja.

— Ja žalim Meksikance — reče Kyne, znajući da mora pažljivo birati svaku riječ. — Međutim, ta se borba mene više ne tiče.

— Netko se oporo nasmije. Ljudi su se pogledavali, a onda se okrenuše prema Kyneu.

— To pokazuje koliko pameti imaju Meksikanci — progovori zdepast gost, po imenu Teggley. — Glupo je što pucaju kao sumanutu jedni na druge.

— Mi smo učinili isto kad smo se borili protiv Sjevera — napomene Kyne. — Brat protiv brata, sjefat'e se?

Plećati Teggley zakorači naprijed. Košulja mu je bila zakopčana do vrata ali nije imao kravaču.

— Prema vašim bi se riječima moglo pomisliti da nije bilo nimalo zabavno ubijati Sjevernjake — reče izazovno.

— Ubijanje nije nikada zabavno! — odvrati Kyne.

Tegglevevo lice, već rumeno od pića, još više pocrveni od srdžbe.

— Dovo te odnio, Farrele, govoriš kao da voliš te sjevernjačke lopove.

— Kakve to ima veze s uživanjem ubijanja?

— Ti se jednostavno, ne slažeš s ljudima oko sebe. Nije li tako Farrele? — upita Teggley. — No, ljudi ti i nisu skloni toliko kao tvom ortaku.

Kyne osjeti da jedva odolijeva bijesu. Nije se htio potući, premda je služio da ga Teggley izaziva. Bio je još neispavan i umoran. Teggley nije bio krupan kao Ard Holland ali dovoljno mišićav i žilav da zada neprilike umornom protivniku. Zapravo, malo je znao o Teggleyu; jedino to da s vremena na vrijeme radi u konjušnici i pomaže Arthburnu kad mu prevoznici iz

El Pasa dovezu mjesečne zalihe. Ponajčešće je u Tinkhamovoj krčmi. Troši više novca nego što ga može zaraditi svojim povremenim radom.

Naslutivši da Kyne nije raspoložen za borbu, Teggley upita:

— Dobro, kako si uopće dospio u Leejevu vojsku, Farrele? Nisam znao da primaju i mješanace.

Kyne osjeti kako mu se steže grlo. Stisne šake; d'anovi su mu bili znojni. Vidio je Teggleya kako je nehajno položio ruku na bok, tik iznad drvene revolverске drške.

Najednom više nije mogao podnijeti Tiggleva i sve te ljude. Pođe prema vratima.

Međutim, Teggley mu, vjerujući da želi pobjeći, prepriječi put.

— Budući da ti je prezime Farrel — reče — vjerojatno ti je majka bila Meksikanka, ha?

Kyne se zaustavi.

— Pripazi na jezik, Teggley — opomene ga.

— Jesu li ti se mati i otac ikada vjenčali ili ti je otac samo povalio majku na gunju i pobjegao?

Čak i Arthburn kao da se zaprepastio što je Teggley počeo tako besidno vrijeđati Kyneovu majku.

Međutim, Kyneova je šaka već pogodila Teggleya svom snagom u bradu. Teggley poklekne, a revolver koji je pokušao izvući padne na pod. Rušeći se na leđa, rastvori preklopna vrata i stropošta se na nogostup, a odatle na ulicu. Jedna žena vrišne, a konj, privezan za prečku, ustukne. Raskoračivši se pred njim, Kyne ga grubo uhvati za rame i okrene: Teggley je bio u nesvijesti. Dok su gosti iz krčme zapanjeno to g'edali, Kyne počne prazniti Tegglevov revolver. Spuštao je metak po metak na Teggleyeva prsa, a onda baci prazan revolver na ulicu.

Dršćući od bijesa, okrene se prema ljudima koji su izišli iz krčme na nogostup.

— Želi li još netko govoriti o mojim roditeljima? — zapita hladnim glasom.

— Teggley je ovoga puta pretjerao — reče Arthburn pogledavši ljude oko sebe. doda: — Mislim da smo svi govorili nerazborito, Farrele. Ispričavam se u ime svih.

Napetost malo popusti, no Kyne je osjećao da mu je lice još zgrčeno.

— Treba da znate, Farrele — nastavi Arthburn — da smo zabrinuti zbog borbe u Chihuahui. To je prilično blizu naših domova. Zivci su nam prenape- ti.

— Jednostavno, ne sviđaju nam se oni koji su skloni Meksikancima — reče netko.

Kyne se i ne osvrne da vidi tko je to rekao. Kroz gomilu se progurala djevojka i zagleda se u Teggleya koji je još ležao poleduške kraj nogostupa. Uperi svoje ljutite svijetloplave oči u Kynea. Bila je to Jenna Soames.

— Vidjela sam da ste ga udarili — reče ona. — Već odavno slutim da ste svadljivac, Farrele.

Kyne podigne šešir koji mu je pao kad je udario Teggleya.

— Gdje je Sid? — zapita. — Želim razgovarati s njim.

Ona zatrese glavom. Bila je visoka, privlačnih oblina pod prugastom halji- nom.

— Neću dopustiti da se potučete sa Sidom. On mi je već rekao da će vas vaša neobuzdana čud uvaliti u neprilike. Zar ne znate da je Teggley opasan?

Kyne ju je dugo promatrao, nastoje- ći da se smiri.

— Možda bi trebalo da i vi saznate ponešto o Sidu Bowlineu!

— Ne usudujte se govoriti protiv Sida — reče Jenna Soames. — Nikoga u ovom gradu nećete nahuškati protiv njega.

Okrene se i pogleda ljude. Neki kim- nuše a neki zagundaju u znak slaganja.

Teggley se okrenuo na bok i upravo pridizao. Bio je još ošamućen, pa se, već napola stojeći na nogama, ponov- no izvrne u stranu. Iz džepa mu ispad- ne niz svjetlucavih meksičkih pesosa.

— Govori protiv Meksikanaca kao i svi vi — reče Kyne, izazovno prelazeći

pogledom po licima ljudi. — Međutim, nema ništa protiv toga da uzima nji- hov novac. Kao i svi vi.

Popne se na konja i, dok je pola grada gledalo za njim, po'ako odjaše prema rubu Rivere. Pola kilometra dalje tekla je rijeka, slična vijugavoj zelenoj zmiји.

Iscrpila ga je borba s Teggleyem. Nizala se nevolja za nevoljom. Slutio je da se Sid skriva pred njim. Znao je da nije sposoban za obračun s orta- kom. Bio mu je prijeko potreban san.

Na izlazu iz grada ugleda tri jahača kako prelaze rijeku. Izgledali su umor- no, a jedan je imao zavoj na boku.

— Ondje je pravi pakao — reče mu vođa, sive brade, te pokaže palcem preko ramena. — Meksikanci su polud- jeli. Jedva smo spasili glavu. Ču' smo da su pobili neku američku djecu u školi. Uperili su u školu top. Siluju svaku ženu koje se mogu dokopati.

— Nemojte ući u grad i proširiti tak- vu priču — reče oštro Kyne. — Ionako su već svi protiv Meksikanaca.

— A zašto, do vraga, ne bismo proš- rili tu vijest?

— Zato što ne vjerujem da su na američku djecu pucali iz topa.

Kyneov pogled donekle upozorj troji- cu jahača.

— Za sad, nisam to vidio vlastitim oči- ma — reče sivobradi jahač. — No, ispri- čao mi je to čovjek koji ima prijatelja koji je to vidio.

Produžiše u grad.

Kyne je nepomično sjedio u sedlu, gledao meksička brda i mislio na Alici- ju. Polako krene prema ranču. Sunce na zalasku je prelilo raznim bojama Thunderhead. Pitao se koliko će još puta sunce izići i zaći prije nego što zavlada mir u Chihuahui. Zello se opti- ti. No, viski neće ukloniti brige zbog Alicijine sigurnosti. Niti će izbrisati sumnje da mu je ortak lopov.

Budući da su mu se sviđale izvjesne zabave koje nisu prikladne za budućeg mladoženju, Sid Bowline je iznajmio kolibu na rubu grada, blizu rijeke. Vjerovao je da Kyne ne zna za tu kućicu. Sada je bio uvjeren u to, jer je kroz prozor vidio Kynea kako napušta grad i udaljuje se prema ranču. Da Kyne zna za tu kolibu, došao bi ovamo.

Sid odahne. Pregleda metke u revolveru, uzjaše i uđe u grad. Sveže konja pred Tinkhamovom krčmom. Ondje se okupila povećala skupina ljudi.

Sivobradi je došljak upravo pričao o užasu koji su on i njegova dva druga doživjeli u Meksiku.

— Ubijaju Amerikance. I žene i djecu. Kažem vam, dovoljno da se čovjeku pomuti pamet.

Ugledavši Sida, Tinkham mu se približi i reče: — Najbolje bi bilo da onog svog ortaka zadržiš neko vrijeme izvan grada, Side.

Sivobradi se čovjek zvao Hollowell. Pričao je o crnokosom čovjeku kojega su sreli na ivici Rivere.

— Zagovarao je podle Meksikance. A kad sam mu ispričao o djeci koja su ubijena, ostao je posve ravnodušan.

— Ne možete previše zamjeriti Kyneu. — reče Sid. — Ima u sebi meksičke krvi, a krv nije voda.

Uđe u krčmu i plati svima piće. Zatim drugi počaste pićem Hollowella i njegova dva prijatelja. Hollowell je neprestano prepričavao svoju priču, a ona je svaki put bila sve jezovitija. Nakon četvrte čaše viskija bio je spreman da se zakune da je Chihuahua City u plamenu i da posvuda leže mrtvi Amerikanci.

— Prijavi Meksikanci polijevaju tjelela petrolejem i pale ih. Vidio sam to, uvjeravam vas! — govorio je njišući se pijano na nogama.

— Dobro bi bilo da pripazimo na svoju stoku — javi se jedan rančer. — Kad se ti Meksikanci dovoljno napucaju vjerojatno će se pojaviti ovdje i otjerati nam konje i goveda.

— U pravu ste. — reče Sid stojeći za šankom. — Nadam se da Kyne neće...

— Što se nadaš? — zapita ga Tinkham.

— Zaboravite to, ljudi. Kyne nije takva budala.

— Imamo pravo da znamo, Side.

— Kyne je imao stanovitih neprilika u Kaliforniji. Imao je u svom oboru konje koji mu nisu pripadali. Žurno je odmaglio odande.

— Ti si to znao, a ipak si se uortačao s njim? — zapita Tinkham.

— Kyne se zaklinjao da je to bila pogreška. Kad mi se netko svidi, ja mu vjerujem.

— Izgubit ćeš glavu ako budeš vjerovao ljudima poput Kynea Farrela — dobaci jedan gost.

— Moje je mišljenje — reče Tinkham — da tvoj ortak ima u sebi previše meksičke krvi da bi mu se moglo vjerovati. Evo, maloprije je ovdje udario Raya Teggleya. Napao je jadnog Teggleya sasvim iznenada.

Ustane Teggley koji je sjedio za stolom u uglu i gladio otečenu vilicu.

— Samo sam ga upitao zbog čega voli Meksikance. Smjesta me udario. Kažem ti, Side, kloni ga se.

Glasovi su bili sve uzbuđeniji, a čaše se neprestano punile. Upalile su se svjetiljke i tu i tamo neki su se prihvatili karata.

Sid se iznenada sjeti da je subota i da bi mogao odvesti Jennu na večeru u hotel.

— Je li netko vidio Eda Soamesa? — zapita.

— Što će ti taj stari konjokradica? — doda jedan gost i nasmije se.

— Oženit ću njegovu sinovicu. Znam njegovu slabost, no on će se izmijeniti.

— Nitko nije danas vidio Eda Soamesa.

Sid je popio više nego što je namjeravao. Pogleda se u zrcalu iza šanka i reče:

— Kako izgledam, Mike?

— Kao kockar s pet asova u čizmama — odgovori Mike Tinkham, smiješeći se od uha do uha. — Nego zaboravio sam reći tvom ortaku da ga je jutros tražio ovdje neki Meksikanac.

— Što je htio?

— Ne znam. Zanimalo ga je gdje se nalazi ranč »Devet«, ali mu nisam htio reći. Znam što osjećaš prema Meksikancima.

Sid se zamisli.

— Imam dovoljno neprilika i bez nekakvih Kyneovih starih prijatelja.

— Vjerojatno je htio posuditi revolver — reče Tinkham — ili novac. Izgleda kao da je odrasto u svinjcu. Tvrdio je da je Cadiz Ladero. K vragu, svi znaju da je Ladero jedan od najbogatijih ljudi u Chihuahu. Ovaj nema ni prebije-nog novčića.

Sid izađe na nogostup i zastane na trenutak, gledajući prema Arthburnovoj trgovini. Čuo je razgovor u krčmi:

— Taj Sid Bowline je sjajan momak. Nije kao onaj njegov ortak.

— Nisam htio ništa reći dok je Sid bio ovdje, ali čujem da su Edu Soamesu nestali neki konji.

— Možda Sidov ortak nije odjahao u Meksiko po konje. Možda je prisvojio Edove.

Sid nije čekao da čuje ostatak razgovora. Da li će sve to izdržati? Kyneov prerani povratak iz Meksika umalo mu je sve upropastio.

Kada je krenuo preko ulice, s jednih kola mahne mu rančer Pete Regal, uvijek od četrdesetak godina te velika nosa.

— Moju ženu zanima kad ćeš doći k nama na pitu od jabuka — reče Regal zaustavivši kola.

— Možda idućeg tjedna. Reci djeci da ću im donijeti čokoladne bombone.

— Razmazit ćeš djecu kao i moju ženu. — nasmiješi se Regal. — Ortak ti se vratio iz Chihuahu?

— Stigao je danas.

— Zna li kakve novosti o tamošnjim sukobima?

— Ne može se očekivati od njega da se opredijeli, Pete. Znaš što on osjeća prema tim ljudima.

— Da — izusti kiselo Regal. — Čujem da su Albranova ljudi uhvatili nekog suca kojega su postavili Landerovi ljudi i objesili ga na vrata obora. Misliš li da će se borba proširiti i dovdje, na sjever?

Iznenada se začula daleka pucnjava iz pravca Meksika.

— Očito, borba se već prenijela ovamo, Pete. Jedini način da ih zaustavimo s one strane granice jeste da ne štedimo tanad čim ug'edamo nekog Meksikanca. Ja im baš nimalo ne vjerujem.

— Tvoj ortak im vjeruje. Prije mjesec dana držao nam je u Tinkhamovoj krčmi predavanje o tome kako bi trebalo da se slažemo s tim tamnoputim đavolima.

— Kyne je dugo živio ondje. Svatko prema svome ukusu, Pete.

— Ne bih se začudio ako ima u žilama meksičke krvi. Pravo je čudo što ne nosi nož.

— Na našem smo ranču prepustili nošenje noževa Ardu Hollandu.

— Ard je bijelac, a bijelac može nositi što god hoće. — Regal se nagne naprijed i osmijehne. — Jenna te gleda iz trgovine. Kada ćeš joj kupiti prsten?

— Već sam ga kupio, Pete!

— Kad se budeš ženio, priredit ćemo najveću zabavu koju je ikada vidio ovaj grad — reče Pete Regal. — Oboje imate ovdje mnogo prijatelja. Ona baš nimalo ne sliči na svoga strica.

Regal se odveze.

Ušavši u hladnu trgovinu, Sid uhvati Jennu za ruke.

— Večerat ćeš sa mnom — reče joj.

Ona ustukne, a kratkotrajan smijehak dobrodošlice izbljedi. Gledajući ga ozbiljnim plavim očima, ispriča mu o tučnjavi Teggleyja i Kynea Farrela.

— Zašto tvoj ortak uvijek izaziva ljude?

— Ne znam — promrmlja Sid — jednostavno, ne znam.

— Kako ćemo biti sretni kad imaš takva ortaka?

— Kad se mi vjenčamo, on će već otići s ranča — reče i pogleda na ulicu.

Zajedno iziđu. Večer je bila svježja. Jenna se čvrsto uhvati za njegovu ruku. U daljini se, pod hladnim zrakama tek izišla mjeseca, prijeteći uzdizao Thunderhead.

U prolazu između hotela i Arthburnove trgovine Sid brzo povuče Jennu u stranu i obuhvati je oko struka. Međutim, kad ju je htio poljubiti, ona okrene glavu.

— Želim razgovarati s tobom, Side — reče mu tiho.

Op zaustavi dah. Nogostupom su prelazili ljudi, ali nitko nije gledao prema njima u dubokoj sjeni.

— Ne budi tako ozbiljna — reče Sid nastojeći da mu glas bude veseo. — Moram otjerati konje u Novi Meksiko. Neće me biti...

— Prije svega, obećao si da nećeš toliko piti.

— Poplo sam samo dvije čašice. — Nisu bile samo dvije — reče ona, promatrajući mu lice.

Bio je lijep i sve su joj djevojke u okolici zavidjele na njemu.

— Katkad se sjetim rata — reče on. — Te uspomene nisu baš ugodne. Priznajem, tada popijem previše.

— Ni moja sjećanja na rat nisu ugodna, Side. Bilo mi je devet godina kad me majka sakrila u stogu sijena. Gledala sam našu kuću kako gori. Nikad više nisam vidjela majku.

— Ali, nisi ubijala. U tome je razlika.

— Nisam ubijala, ali sam vidjela druge kako ubijaju. — Ona mu položi ruku na rame opazivši bol u njegovim očima. — Ja želim samo raščistiti sve među nama prije nego što se vjenčamo. Meni su dvadeset i dvije godine. Dugo sam čekala pravog čovjeka.

— I našla si ga.

— Nadam se. No, želim biti sigurna.

— Učinit ću sve za tebe, Jenna.

Držao je njene hladne ruke i iz dna duše želio ju je privući k sebi. Budalaste je zaljubiti se, znao je to. Ova je veza započela kao i sva njegova očišćavanja; lake je oćaravao žene. No, s Jennom nije sve teklo kao s drugima. Kad je shvatio da ne može ništa postići ako se ne bude vjenčao, počeo je razmišljati o njoj noću u pustoj kući na ranču. Mislio je na nju i kad bi za žega jahao kroz prašinu i jednim okom tražio Romanče.

— Za tri godine bit ću stara djevojka — reče Jenna. — Tada me više nitko neće htjeti. Ipak, više volim živjeti samu do kraja života nego se udati za pogrešna čovjeka.

On pusti njene ruke. Bio je uvrijeđen i ljutit. Trudio se da to pokaže na licu.

— Čula si nešto o mojoj prošlosti? — zapita je napeto.

— Nije me briga za tvoju prošlost. Side — odvrati ona i on osjeti kako mu se opuštaju mišići. — Zabrinjava me sadašnjost. Sinoć je došao u grad stric Ed.

— Bio je u Tinkhamovoj krčmi — promrmlja Sid, a mišići mu se opet napnuše. — Izrekao je neke optužbe, ali su ga ismijali.

— Ljudi vole tebe, Side. Misle samo najbolje o tebi.

— Ti to ne misliš?

— Znam kakav je stric Ed. Nikada mi nije mnogo značio. Pa ipak, on mi je jedini rođak. Došla sam ovamo zato što me je pozvao. No, nisam htjela živjeti pod njegovim krovom, pa sam se zaposlila kod Arthburna. Uprkos svemu, ovoga puta stric djeluje vrlo ozbiljno. Ne želim mu vjerovati, ali...

— Kaže da sam mu otjerao neke njegove konje?

— Jesi li?

— Nisam.

Ona se naglo opusti i nasloni mu glavu na uskrobljenu bijelu košulju.

— Samo to me zanimalo. — Nasmije se drhtavim glasom.

— Vjeruj mi, Jenna — reče Sid uhvativši je za ramena. — Ovo s tvojim stricem je običan nesporazum. Razjasnit ću ga. Zbog toga sam i došao u grad.

— Ne želim da učiniš bilo što nepošteno, Side — reče ona ozbiljno. — Vremena se mijenjaju. Ovdje u Riveri je izabran sudac.

— Znam.

— Čula sam njegov govor. Podižu vješala. Sudac Hatcher veli da ovaj grad može očistiti jedino čvrsto uže. Ne sviđa mi se. Side. Nemoj mu nikada pružiti priliku da... da ti nešto učini...

Glas joj se prekine.

— Neću, ako te to muči.

— Sudac Hatcher će biti nemilosrdan. Kaže...ah, čemu govoriti o tome kad se ne odnosi na tebe?

On je iznenada povuče dublje u sjeenu i poljubi u toplu usta. Jenna se izvuče iz zagrljaja, zagladi žutu kosu i pođe s njime u prepunu hotelsku blagovaonicu. Prema stolu u kutu povede ih mlada Meksikanka koja je djelovala uplašena. Dok su se probijali kroz gomilu, Sid se rukovao s mnogima i

mahao onima koji su bili čalje od nje-
ga. Žene su mu se smješkale, a djeca
dovikivala:

— Hej, striko Side. Kad ćeš me nau-
čiti da pucam iz puške? Striko Side,
mama kaže da ćeš mi kupiti lutku.

— Djeca te vole — reče Jenna kad
su sjeli za stol.

Meksikanka im reče drhtava glasa
da je na jelovniku pečenje s tjesteni-
nom. Sid naruči dvije porcije.

Tada opazi nešto dalje Raya Tegg-
leya. Ovaj mu mahne rukom. Sid kim-
ne. Teggley je bio pijan. Vilica mu je
primjetno natekla. Usprkos svim svo-
jim razmiricama s Kyneom, Sid je u
duši zahvaljivao ortaku zbog tog udar-
ca. Nije podnosio Teggleya.

— Upravo sam govorio ljudima, Side
— reče glasno Teggley — da bi trebalo
zagrijati smolu i pripremiti perje. —
Zlobno je gledao jednu od konobarica.
— Trebalo bi istjerati te prljavce iz
grada prije nego što nas pobiju u snu.

— Te su riječi sramotne — reče Jen-
na i pokaže glavom na djevojku koja
je stajala kraj njihova stola. — Ja do-
bro znam da je Luz rođena u ovom
gradu i ima pravo da živi u njemu
kao i svi ostali.

Vidjevši na kojoj je strani Jenna.
Sid dovikne:

— Pripazi što govoriš, Tegg'ey.

— Nisi se, valjda, i ti zaljubio u
Meksikance kao onaj tvoj ortak?

Prije nego što je Sid mogao odgovo-
riti, javi se iz stražnjeg dijela prostori-
je jedan čovjek.

— Sidu se ne može ništa prigovoriti.
Ne izazivaj ga, Teggley, inače ćeš ima-
ti posla sa svima nama.

Sid je vidio da su se gosti, s obzi-
rom na Meksikance, podijelili u dva
podjednaka tabora.

Rasprava je postajala sve žestća.
Napokon ustane liječnik Milnor, koji
je sjedio blizu kuhinjskih vrata, te
baci na stol ubrus. Bio je nizak, a na
čelu mu se kovččao uvojak crvenkasto-
sijede kose. Zakači palce za džepove
crvenoga kaputa. U prostoriji zavlada
tišina. Posljednji umukne Teggley;
okrene se na stolice i ratoborno zagle-
da u liječnika.

— Ja smatram da je Kyne Farrel
danas postupio vrlo pametno, Teggley
— reče liječnik Milnor. — Pravo je
čudo što te nije ustrijelio zbog onih
priljavština koje si govorio o njemu.
Da sam na tvom mjestu, izišao bih iz
ove sobe i pustio pristojne ljude da u
miru pojedu večeru.

Zagrijan alkoholom, Teggley se od-
mah pobuni.

— Što je, doktore? I vi obožavate
Meksikance kao Farrel?

Liječnik Milnor ga je dugo proma-
trao, a onda prijeđe pogledom po pre-
storiji, preko svih koji su se slagali s
Teggleyem.

— Čudno je koliko neki misle samo
na ubijanje — reče. — Na mojem su
stolu ležali i Meksikanci i Amerikanci,
a jednom i neki crnac iz Fort Davisa.
Svi su oni jednako krvarili. Svima je
krv bila crvena. Jetra su im se nalazi-
la na istom mjestu, srce također. Kat-
kad mislim da je najgora šala koju je
priroda napravila s njima, jednim bu-
dalama: boja čovječje kože.

Izrekavši to, žustro iziđe. Prošlo je
nekoliko trenutaka prije nego što su
ljudi nastavili razgovarati i jesti.

V

Kyne je te noći spavao vrlo nemir-
no. No, mučili su ga snovi. Sanjao je
da se sastaje s Alicijom u spilji iza
sela San Augustina. Sjedio se dodira
njezine ruke. Sjedio se njezinih usana.
Sjedio se i toga kako ih je jednom za-
tekao Cadiz Ladero i zaprijetio Aliciji

da će je išibati. Kyne mu je tada re-
kao da će ga ubiti ako to učini.

Neprestano je vidio u snu Aliciju
kako bježi pred Albranovim ljudima s
go'emim šeširima sa zelenim vrpčama.

Probudio se kad je svanulo. Obradio
se. Ubrzo dođe Scully i pripremi doručak.

čak. Pojave se Reavis i Ard. Nakon jela Ard se zaputi prema vratima.

Međutim, Kyne ga zaustavi. Pričekavši da Scully i Reavis iziđu, upita ga:

— Kamo si otišao jučer?

— Učinilo mi se da vidim tragove Komanča — odgovori Ard Holland. — Htio sam provjeriti.

— Možda si otišao da razgovaraš sa Sidom — reče Kyne gledajući njegovo široko lice.

— Rekao sam ti kamo sam pošao. Ne vjeruj ako nećeš, meni je svejedno.

Kyne se usiljeno osmijehne i ponudi Ardu kavom.

— Ugodno je — reče odmah zatim — kad o pojasu ne visi revolver, zar ne?

Ard se složi gundanjem. Ostavio je svoj revolver u kolibi za kauboje.

Kyneov je opasac bio prebačen preko naslona stolice. Dva je tjedna neprestano nosio taj revolver. Sada se, bez njegove težine o boku, osjećao gotovo upola lakšim.

— Što namjerava Sid? — zapita Kyne napunivši šalicu.

— Ništa ne namjerava, Kyne — odgovori Ard.

Kyne nije znao koliko mu može vjerovati. Bez sumnje, velik mu je dužnik. Ard mu je spasio život prije tri mjeseca kad su ga napala četiri Komanča na grebenu iznad ceste. Da, mnogo duguje Ardu. Osim toga, očevidno je da mu je Ard sk'lon. Samo, nikad se ne zna što se, zapravo, zbiva u njegovoj glavi. Može u jednom trenu biti miran kao janje, a već u sljedećem se pretvori u mahnitog divljača.

— Odjahao sam u grad da potražim Sida — reče Kyne. — Nisam ga mogao pronaći. Ima li neki kutak u kojem se sakriva kad je u Riveri?

— Ne znam — odgovori Ard. — Zašto bi imao neki tajni kutak?

— Pa, nekoliko se puta hvalio da se dobro zabavlja u gradu, sa ženama. Budući da je sada zaručen s Jennom Soames, pomislio sam da ima neku sobicu u koju se može sakriti pred ostalima.

Kyne je iznad ruba šalice promatrao predradnikove zelene oči. Na svoje razočaranje, nije mogao u njima pročitati baš ništa. Donekle se razliju-

ti. Neka ide k vragu taj Ard! Morat će se opredijeliti, i to uskoro.

Ard se promeškolji na klupi kao da naslućuje Kyneove misli. Nije imao revolver, ali je nosio oba noža.

— Ti spavaš s tim noževima — reče Kyne. — Imaš ih oko pojasa i kad jedeš. Što radiš s njima kad se kupas?

Ard iskoristi tu priliku da ublaži napetost.

— Ako se ikad budem kupao, javit ću ti.

— Ti i tvoji noževi.

Premda mu se Ard sviđao mnogo više nego u početku, Kyne ga nije mogao iskreno zavoljeti baš zbog tog njegovog pretjeranog uživanja u bacanju noževa.

— Netko nosi revolver, a netko nož — promrmlja Ard. — U čemu je razlika?

Kyne pride napuklom ogledalu na zidu i pogleda se u njemu. Tko živi u surovom kraju, brzo stari, pomisli promatrajući svoje lice. Pojavile su mu se bore oko očiju i usta.

— Što misliš o Edu Soamesu? — upita motreći Ardu u zrcalu.

— Konjokradica — odgovori Ard. — Trguje konjima po cijelom Teksasu, ali ako ih kupuje više nego što ih krađe, pojest ću ih za doručak.

— Tko je dugo uz kradljivca, lako poprimi neke njegove osobine — reče Kyne okrenuvši se od ogledala.

Ard ustane. Vršak njegova šešira dodirne gredu na stropu.

— Ja se vrlo malo družim s Edom Soamesom — reče — pa me, po svojoj prilici, neće zaraziti svojim lopovlukom.

— Nisam mislio na Soamesa, Arde — reče Kyne promatrajući ga. — Mislio sam na Sida Bowlinea.

Ard htjede nešto reći, ali se predomisli i iziđe u dvorište.

Kyne ga pogleda kroz prozor dok je išao ukočeno prema kolibi za kauboje. Koliko se može pouzdati u njega? Uskoro će i to saznati.

Malo zatim u sobu zaviri Ard i reče: — Približava se Ed Soames. Izgleda smrknutiji nego prosinački dan.

Kyne je već prešao pola razdaljine do obora kad se sjetilo da je ostavio revolver u kući. Zapravo možda je tako i bolje, zaključivši. Ovo treba srediti rječitima a ne nasiljem. Ed Soames

je vrlo naprasite čudi, tako svi pričaju.

Soames se zaustavi kraj vrata obora i dovikne:

— Želim razgovarati s tobom, Farrele!

— Onda govori — reče Kyne i zastane dva-tri metra ispred njega.

Soames je imao sitne oči i sipao je slinu dok bi vikao.

— Ti ili Sid Bowlne otjerali ste preksinoć nekoliko mojih konja!

— Ja sam bio dva tjedna u Meksiku — odgovori Kyne — pa ne optužuj mene.

Soames pokaže žute zube. Kad bi se našao u blizini Rivere, ponajčešće bi logorovao negdje kraj rijeke. Nije podnosio krov nad glavom. Kyneu nije nikada bilo jasno kako može teći ista krv u Jenninim i Edovim žilama.

— Jedan je čovjek otjerao moje konje — reče Soames. — Ili ti, ili Sid, ili netko iz vaše družine.

— Kako možeš biti tako uvjeren?

— Tragovi su vodili ovamo.

— Pokaži mi konje koji su ukradeni — reče Kyne.

Soames se okrene u stranu i prijeđe pogledom po krdu u oboru.

— Eno jednog — uzvikne. — Eno još jednog!

— Ti konji nose žig »Mamuza«, Laderov žig.

— Znam — vikne Soames. — Kupio sam ih s druge strane granice od jednog Laderovog čovjeka.

— Ja sam radio kod Laderovih. Kako se zove taj čovjek?

— Ne sjećam se. No, kupio sam te konje. I otjerao sam ih preko rijeke na ovu stranu. Sputao sam im noge i zaspao. Probudilo me nešto u svitanje. Neki ih je lupez odvezao i otjerao. Otjerao je i mog konja. Bio je sam. Ja sam sam ga vidio, ali je još bilo tako mračno da mu nisam mogao razabrati lice. Ispalio sam nekoliko metaka, no u polutami je teško gađati. Kad sam napokon uhvatio svog konja, taj nitkov je već odmaglio s ostalima. S'jedio sam ih ovamo. Posjetio sam jučer Sida, a došao sam i danas. Što ćeš učiniti u vezi s tim konjima?

— Naravno, ti imaš kupoprodajni ugovor za Laderove konje — reče Kyne promatrajući ga.

— Svakako, ali nije kod mene. Vjerujem da ti meksički konji vrijede po pedeset dolara. Ali, uzet ću i manje.

— Podi u grad i kaži sinovici da ti dade komad sapuna da ispereš usta.

Soames nakrivi glavu.

— U Riveri dobivaju novog šerifa. Upravo su izabrali i suca. Ako odem onamo i kažem da ste ti i Sid konjokradice...

— Pokušaj — reče Kyne — pa ćeš se naći uz nas.

— Ja imam dokaz — odvrati Soames, samouvjeren se smješkajući. — Vi nemate nikakvih dokaza. U tome je razlika.

Kyne mu iznenada priđe i uhvati ga za ovratnik kaputa.

— Hajde, da čujemo istinu o tim Laderovim konjima!

Soames opsuje. Počne vikati. Oti-
mao se i pokušao udariti Kynea. Me-
đutim, Kyne je bio jači. Približili su
se Schylly i Reavis te stali napeto pro-
matrati ovaj prizor. Iza Soamesa je
stajao Ard Holland.

Reavis nasloni pušku na ogradu obo-
ra i počne smirivati konje koji su se
usplahirili zbog vike.

— Dobro, Farrele, govorit ću! — reče Soames.

Kyne ga pusti. Hvatajući zrak, Soames protrlja vrat. Pljune u prašinu i pogleda oko sebe.

— Logorujući blizu rijeke, čuo sam o borbi s druge strane granice. Čuo sam i pucnjavu. Sutradan sam odjahao prije-
jeko i pronašao nekoliko ubijenih lju-
di čiji su se konji vrzli uokolo. Sakrio
sam sedla i otjerao te konje na ovu
stranu granice. Sid mi je prije rekao
da mu trebaju dobri konji, pa sam se
nadao da će mi ove dobro platiti. No,
ukraci ih, ili netko od vas.

— Izgubiti ćeš glavu ako ne presta-
neš govoriti da ti je netko ukrao ko-
nje. Svi znaju da si ti najveći lopov...

— Nitko nije lopov dok ga ne uhva-
te — promrsi kroz zube Soames i
uspravi se trudeći se da spasi svoj
ponos. — Dobro, prihvaćam dvadeset
pet dolara po konju.

— Ne od mene nećeš dobiti ni novči-
ća — odvrati Kyne. — Pričekaj Sida.

— On će mi ispričati neku lukavu
pričicu. Lukav je kao i ti, Farrele!

— Gubi se odavde, Soamese!

Soames problijeđi od bijesa.

— Sid mi je rekao da nabavim konje s druge strane granice. Dogovorio se sa mnom. A onda, me potkrada!

Kyne mahne glavom prema njegovu konju.

— Uzjaši i nestani. Ne izazivaj me više!

— Farrele, ti si ili najveći lažljivi lopov koji je ikada postojao, ili si glupan — reče i pokaže rukom na konje u oboru. — Ondje je i nekoliko konja sa žigom »JB«. Pitaj Sida gdje ih je nabavio i koliko je platio.

Kyne se zagleda prema oboru.

— Zabrinuo si se, je li, Farre'e? — uzvikne pobjedonosno Soames. — Tražim dvadeset pet dolara po konju!

— Ne!

— Sid namjerava oženiti moju sinovicu — reče Soames približivši se. — Odat ću joj kakva je protuha Sid!

— To se tiče tebe i Sida — odvrati Kyne. — Mene ne miješaj u to.

— Da te ne miješam? — vikne Soames. — Ovdašnji te ljudi ne podnose, Farrele. Previše sličiš na Meksikance da bi se mogao svidjeti bijelcima.

— I najbjeđniji meksički seljak bježi te nego tvoj soj. Soamese.

Dršćući od bijesa Kyne se okrene na peti i krene prema kući.

— Ti si konjokradica, Farrele! — uzvikne Soames.

Uto vikne Ben Scully:

— Pazi, Kyne!

Kyne se hitro okrene. Soames, obuzet s lijepim gnjevom, upravo je izvlačio ispod kaputa revolver i napinjao kokot. Scully i Reavis nisu imali opasaca, a ni Ard. Jedino je na ogradu obora bila naslonjena Reavisova puška.

— O, prokleta budalo... — započe Kyne.

Međutim, Soames više nije htio uzmaknuti. Prasne hitac. Kyne se baci u stranu, a metak mu probuši obod šešira. Kotrljajući se po tlu, čuo je Arda kako nešto viče. Stigne do ograde obora i zgrabi pušku.

Soames je vikao: Iz desne nad'aktice virio mu je Ardov nož. Ipak, to ga nije prisililo da ispusti revolver.

— Makni se, Bene! — vikne Ard Scullyju, pripremajući se da baci drugi nož.

Kad ga je bacio, Soames se baš spustio na koljeno. Nož mu fukne kraj brade.

Soames premjesti revolver u lijevu ruku, upravo u trenuku kad je Kyne gurnuo metak u puščanu cijev. Izgubio je šešir, a pogled mu je bio izbezumljen kad je okrenuo revolver prema Kyneu.

Kyne se baci u stranu, a metak se zabije u prečku. Ispali iz puške kroz oblak prašine i ugleda Eda Soamesa kako je raširio ruke i srušio se naglavce.

Ubaci novi metak u cijev, pritrči Soamesu i odgurne nogom revolver. Tada okrene Soamesa na leđa. Soames je dahtao dok mu je na košulji naglo cvjetala rumena ruža.

Dok je Ard kupio svoje noževe, Kyne užurbano raskopčava Soamesu košulju. Metak ga je pogodio visoko u lijevu stranu grudi.

— Da si se maknuo, bio bih pogodio tog ludaka — reče Ard i ljutito pogleda Bena Scullyja.

— Da sam se nalazio na Soamesovu mjestu — reče Scully uzrujano — bilo bi mi mnogo milije da umrem od metka negoli od noža.

Okrene se i udalji. Ard htjede poći za njim, ali ga oštro zaustavi Kyne:

— Imamo već dovoljno nevolja, Lede.

Ard se žustro okrene i pogleda ga.

— Da nisam pogodio Soamesa u ruku — reče — on bi te ustrijelio. Kyne. Upamti to.

— Znam znam — reče Kyne umorno ustajući. — Moramo ga prevesti u grad. Teško je ranjen, možda ga liječnik uspije spasiti. Upregni konje. Reavise. Ja ću ga odvesti u Riveru.

— Dobro bi bilo da pođem s tobom, Kyne — promrmlja Ard.

— Ne, poći ću sam.

— Ovo će pokvariti odnose između Sida i Soamesovih sinovica.

— Imamo važnijih briga nego što je Sidova romantična ljubav — progunda Kyne.

— Ne brini zbog onih konja sa žigom »JB«. Sid će to nekako urediti.

VI

Liječnik nije bio kod kuće. Kyne, ponudi pola dolara pjegavu dječaku koji se zatekao u blizini i reče mu da potraži liječnika Milnora u Tinkhamovoj krčmi.

Uzevši kovani novac, dječak nije mogao odoljeti znatiželji. Popne se na oševinu kotača i zaviri u kola gdje je na gunju ležao blijed čovjek i otvorenih usta hvatao zrak.

— Pa to je Ed Soames! — izusti uzbuđeno. — Vi ste ga ranili, Farlele?

— Trči po doktora. Ako nikome ništa ne rekneš dobit ćeš još pola dolara — reče Kyne.

Ubrzo začuše povike. Pojavi se pet-šest jahača, praćenih ljudima koji su trčali. Kyne baci na zemlju cigaretu koju je upravo počeo uvijati. Nije htio odgovoriti dok se svi nisu okupili.

— Soames je povukao na mene revolver kad sam bio nenaoružan — reče, skine šešir i pokaže im rupu na obodu. — Umalo me je pogodio. Imao sam sreću što sam ga onesposobio puškom.

Ljudi se pogledaju. Vidjelo se da mu ne vjeruju.

Dotrči liječnik Milnos, pogleda ranjenika i reče ljudima da ga na gunju oprezno odnesu u njegovu kuću. Pošto su položili Soamesa na stol, liječnik svima zapovjedi da izađu.

Kyne je čekao u dvorištu, stoleći podalje od ostalih koji su ga sve neprijateljski pogledavali. Opazi Sida Bowlina kako žuri preko ulice; za ruku ga je držala Jenna Soames.

Čim su ušli u dvorište, Sid pogleda Kynea i reče:

— Millie bi mi bilo da nisi pucao u njega.

Kyne se razbjesni, ali ga nekoliko ljudi zadrži i povuče natrag.

Sid odvede Jennu u kuću.

Ljudi puste Kynea.

— Budi sretan da Soames ne umre — reče mu jedan.

Kyne se sjeti kako nitko od njih nika-da nije imao ni jednu dobru riječ za Eda Soamesa. Međutim, činjenica da ima lijepu sinovicu stvara od njih najednom osvjetnike. Ispuni ga nekakav iznenadan strah. Popuši dvije cigarete.

Gomila ljudi se povećavala i prijetiti zamorila

Otvore se kućna vrata i pozove ga liječnik Milnor.

Kyne uđe. Prođe kraj Sida i blijede Jenne. U kutu čekalice stajao je nizak, ali vrlo debeo čovjek u sjajnom crnom odijelu. Vjerojatno je ušao kroz stražnja vrata. Kyne ga još nika-da nije vidio.

Kroz odškrinuta vrata susjedne sobe dopirao je miris raskužnih sredstava

— Onda, doktore? — prekine tišinu Kyne.

Liječnik Milnor je izgledao smrknut i umoran.

— Metak je još u njemu — reče — Skrenulo ga je rebro. Jednog će se dana možda moći zaviriti u čovječje tijelo i utvrditi položaj takva predmeta. No, danas...

— Možete li bilo što učiniti? — zapita Kyne, svjestan toga da ga Jenna netremice promatra.

— Moram pričekati i vidjeti kako reagira prije nego što nastavim tražiti metak. Možemo se jedino nadati da nisu ozlijeđena pluća — odgovori Milnor.

— Zar ne možete izvaditi metak? — upita Kyne.

— Takva će operacija uskoro biti nešto sasvim svakodnevno, no sada se možemo samo nadati. Dao sam mu morfij. Za jedan sat ponovo ću ga pregledati. Side, dobro bi bilo da gospodincu Soames odvedete kući. Izgleda vrlo iscrpljena.

— Svakako — reče Sid i uhvati Jennu za ruku.

No ona se odiećnom istrgne i gnjevnno okrene ka Kyneu.

— Nadar se da se veoma ponosite onim što ste učinili — vikne. — Pucali ste u bespomoćna starca.

Sid je napokon izvede iz kuće, kao da želi izbjeći razgovor s Kyneom. Zastane u dvorištu i reče nekoliko riječi okupljenim ljudima o Soamesovu stanju. Nakon toga produži s Jennom prema istočnom dijelu grada.

— Soamesu je tek četrdeset godina, a koliko znam, uvijek je naoružan

— reče liječnik Milnor pomalo žalosno. Međutim, za tu djevojku on je bespomoćan starac. Za dvadesetogodišnjake četrdeset godina je starost.

— Ne možete joj zamjeriti — reče debeljko koji je do sada šutio. — Premda je Ed Soames na zlu glasu, ipak je posljednji rođak te osamljene, preplašene djevojke.

Kyne se okrene i zagleda u dva sitna žućkasta oka.

Debeljko se smješкао. Prednji su mu zubi bili široko razmaknuti.

— Ja sam sudac Hatcher — reče i pruži ruku; Kyne je prihvati i nasluti snagu u tim debelim vlažnim prstima. — Izabrali su me dok ste vi boravili u Meksiku. Stekao sam iskustvo u nekoliko pograničnih gradova, pa su dobri ljudi Rivere odlučili da mi ukažu tu čast. Imali su na umu moju uspješnu borbu protiv bezakonja u prošlosti.

Kyneu se već na prvi pogled nije svidio sudac. Okrene se prema Milnoru i zapazi u njegovim očima sličnu reakciju.

— Obavijestite me, doktore, ako budem bilo što mogao učiniti za Eda Soamesa. — reče Kyne.

— Soamesova sudbina nije više u našim rukama — promrmlja liječnik.

— Svi se nadamo — umiješa se Hatcher — da Soamesova nezgoda neće završiti smrću. Nije li tako Farrele?

Kynea podiđoše žmarci. Slutio je da taj debeljko, na prvi pogled mek i blag, uživa u tome da izreče smrtnu presudu.

— Drago mi je što smo se upoznali, suče — reče, svjestan da nikada nije izgovorio veću laž.

Sudac Hatcher ga isprati na verandu i položi mu dva prsta na ruku.

— Čujem da ste veliki prijatelj obitelji Ladero.

— Ne bih baš rekao da sam prijatelj — odvrati ukočeno Kyne.

— O, mislio sam da ste nekoć bili zaručeni s Alicijom Ladero.

— Ne, nije došlo do toga.

— Lijepa djevojka — napomene Hatcher. — Vidio sam je nekoliko puta u Chihuahua Cityju. Izgledala je poput kraljice u onoj velikoj kočiji Laderovih koju vuku divni vranci i čuva je dvadeset naoružanih pratilaca. Mislim

da veću raskoš ne pokazuju ni evropski dvorovi.

— Vjerojatno — odvrati Kyne. — Oprostite, moram ići, suče!

Međutim, Hatcher ga je pratio. Ne prestano se smiješeci, reče:

— Čujem da se rat razvija loše za Laderove ljude. Prije dva dana potučena je jedna njihova skupina samo nekoliko kilometara južno od rijeke.

Kyne stisne usnice sjetivši se da je Soames pričao o poginulim ljudima i slobodnim konjima s druge strane granice.

— Čini mi se da će Albranove pristalice ovoga puta izboriti konačnu pobjedu — nastavi sudac. — Pitam se se samo da li bismo se, ako se borba razbukta duž granice, mogli poslužiti vašim izvanrednim sposobnostima.

Zar ga taj debeljko zadirkuje? Ne, nije on glup! U očima mu se vidi lukavost.

— Ja ne bih mogao učiniti ništa više nego bilo tko drugi — uspije Kyne prozboriti.

— Ah, vi biste mogli razgovarati s Laderovim i Albranovim ljudima, te ih nagovoriti da se bore podalje od granice.

— Laderovi ljudi me mrze iz dna duše zato što sam ih napustio — odgovori hladno Kyne — a Albranovi bi me ustrijelili čim bi me ugledali.

— Ah, da, sjećam se da ste, dok ste radili kod Cadiza Ladera, ubili jednog od Albranovih sinova.

— Bio mu je to rođak — ispravi ga Kyne.

— Vjerojatno se radilo o svađi zbog žene.

— Ne, bio je to sukob zbog međe — reče kratko Kyne. — Diego Albran je prvi povukao revolver, pa sam bio prisiljen da se branim.

— Razumijem. — Hatcheru bljesnu žute oči. — Ta je situacija sličila na današnji sukob s Edom Soamesom.

Kyne udahne zrak. Sudac mu se nasmije, pa će ljudima u dvorištu.

— Čini mi se da se vi vrlo često nalazite u takvoj situaciji da se morate braniti. Možda ste, kao što je natuknuo vaš ortak, neobuzdane čudi, skloni nasilju.

— Porazgovarat ću i o tome sa svojim ortakom — istisne Kyne kroz zube.

Sudac Hatcher se obrati mršavu, bradatu čovjeku.

— Nadam se, Landingu, da ste mi dovezli ono građevno drvo.

— Dobit ćete ga sutra, suče — odgovori Joe Landing.

— Dobro. Upamti da želim samo odbačeno i čvrsto drvo. Vjerujem da će se vješala upotrebljavati dugo i vrlo često. — Hatcher pogleda Arthburna. — Osim toga, želim čvrstu užad, Leq. Metre i metre užadi. Moj je običaj da koristim svako uže samo jednom. Sve ostalo čini mi se nekako nepoštenim.

— Imam dojam, suče, da uživate u svom poslu — reče Kyne ne mogavši se obuzdati.

— Uvest ćemo u Riveru zakon, red i pravdu, Farrele. To mi je najveća želja.

— Drago mi je što ste spomenuli pravdu — reče Kyne. — Ona me najviše zanima.

— Građani su me počastili time da izaberem šerifa, što sam i učinio — reče sudac. — Zove se Elmo Buttress. Budući da će stići ovamo tek za nekoliko dana savjetujem vam da se nikamo ne udaljujete. Vjerojatno će htjeti porazgovarati s vama o sukobu sa Soamesom i o razlozima toga sukoba.

— Šerif je nadležan samo za grad — odvratí Kyne. — Soames je ranjen na ranču »Devet«.

— Ako zbog bilo kojeg razloga napustite ovo područje prije nego što stigne Buttress — reče sudac — možete sebe smatrati bjeguncem.

Kyne zapanjeno ostane na stubama, gledajući suca kako prelazi preko ulice i udaljuje se.

— Nadam se da nismo izabrali zmiju umjesto suca — reče netko donekle zabrinuto kad ga Hatcher više nije mogao čuti.

— Dobro smo znali da je sklon vješanju — dobaci drugi čovjek.

• • •

Sid Bowline otvori vrata kolibe na ivici grada.

Na pragu je stajao Teggley.

— Pozvao si me na razgovor — promrmlja. — Što hoćeš?

— Otkrit ću karte — odgovori Sid. — Ne sviđa mi se moj ortak.

— Ni meni — reče Teggley i protrlja natečenu vilicu.

Sid stavi na stol stotinu dolara i reče:

— Tvoji su ako ga ukloniš.

Teggley obliže usne.

— Ti i Ard Holland dobri ste prijatelji. Kako to da se ne želiš poslužiti njime?

— Ard me iznevjerio, moglo bi se reći. Sviđa mu se Kyne Farrel. To nisam očekivao.

— Ne, ne želim dirati Ardove prijatelje — žustro zatrese Teggley glavom. — Ne bih htio da me udesi onim svojim noževima.

— Kad više ne bude Kynea, s Ard-om ćemo lako — reče samouvjereno Sid. — Obožava zaradu kao i svi. Brzo će zaboraviti Kynea. Onda?

— Onaj novi sudac priprema vješala. Ako me uhvati?

— Sudac nema dobro mišljenje o Kyneu. Razgovarao sam s njim. Možeš se privremeno skloniti u Meksiko.

— Ne bih prešao granicu ni za pet stotina dolara.

— Razumijem. Navodno si krijumčario i nekoliko puta prevario svoje ortake u Meksiku.

— Odakle to znaš?

— Dobro sam načulio uši. Jasno, bivši ortaci rado bi te šćepali.

— Pokušavaš me zaplašiti? — reče ratoborno Teggley.

— Ne, samo ti nastojim pokazati da nisam budala. Uzmi tih stotinu dolara i obavi posao. Možeš otići u El Paso na tjeđan-dva ili ostani ovdje, meni je svejedno. Pobrinut ćemo se da ljudi pomisle kako su Kynea napali neki stari neprijatelji iz Meksika.

Teggley se još neko vrijeme opirao, a onda je pristao.

Kyne je tražio Sida po gradu, ali ga nije našao. Napokon uđe u Tinkhamovu krčmu. Odmah nasluti neprijateljstvo ljudi oko sebe. Čim je pristupio šanku, odmaknuli su se od njega.

— Upravo smo saznali — reče glasno Tinkham — da su ubijeni neki naši zemljaci u rudniku u Chihuahui. Bilo je ondje žena i djece. Čujemo da su to učinili neki tvoji...

— U takvim se trenucima uvijek pretjeruje — reče Kyne svladavajući se.

— Nazivaš nas lažljivcima? — uzvikne jedan čovjek, blijed i tankih brkova. — Moje je mišljenje da je Teggley ispravno govorio o tebi.

Kyne mu hitro priđe i ščepa ga za košulju.

— Teggley je dobio po bradi — reče Kyne drhtava glasa. — Tko ponovi njegove riječi, neće imati posla samo s mojim šakama. Jesam li dovoljno jasan?

Pusti čovječuljka koji prestrašeno uzmakne.

Blijed, Kyne naruči još jedno piće. Zašto ga već jednom ne ostave na miru?

Tinkham donese sitniš i reče:

— Tražio te ovdje neki tvoj prijatelj, Meksikanac.

— Vjerojatno rođak — dobaci netko.

Kyne pokuša otkriti tko je to rekao, no na licima se nije moglo ništa pročitati. Neka ide sve k vragu pomisli.

— Je li taj Meksikanac koji me tražio rekao svoje ime? — zapita Tinkham.

— Rekao je da je Cadiz Ladero.

Kyne se trgne.

— Cadiz Ladero! Ovdje? Mene je tražio?

— Ne, to ne može biti on — reče Tinkham brišući šank. — Taj je Meksikanac izgledao vrlo bijedno.

Šanku priđe liječnik Milnor, koji je do sada stajao kraj vrata. Zaustavi se kraj Kynea.

— Dopustite da vas počastim pićem, Farre'e.

— Trebalo bi, doktore — reče netko — da se brinete o jadnom Edu Soamesu,

umjesto što plaćate piće obožavateljima Meksikanaca.

Kyne se trgne, no liječnik mu položi ruku na nadlakticu, okrene se i pogleda onoga koji je to izgovorio. Bio je to mršav, žgoljav kauboj koji je bio bez posla već mjesecima i zarađivao kockanjem.

— Ako vas baš zanima — reče liječnik — vaš jadni Ed Soames spava. U ovom mu trenutku ne mogu nikako pomoći. — Okrenu se Kyneu. — Ne obazirite se na brbljanje tih ljudi. Svima su živci veoma napeti. Mnogi su od nas već doživjeli te borbe u Chihuahui. Zaraćene strane ponekad zaborave gdje je granica. Kod nas mogu ukrasti konje i štošta drugo učiniti. Ljudi su zabrinuti, to je sve. Kad se čovjek uplaši, okomi se na onoga za koga misli da mu ne može ili neće uzvratiti istom mjerom.

— Ja ću uzvratiti — reče Kyne i zagleda se u ljude. — Stoga me ne izazivajte. Vaš debeli sudac pokušava me zaplašiti samo zato što sam nekoć živio u Meksiku i zavolio te ljude, samo zato što sam pucao na pomahnitog Eda Soamesa da bih spasio glavu. Da Soames nema zgodnu sinovicu... Ali, kakva ima smisla govoriti o tome?

Poželio je prodati svoju polovinu ranča i nestati iz Teksasa. Dosta mu je bilo te zajedljivosti i tih napada.

— Nesumnjivo, niste ovdje stekli prijatelje tim svojim riječima, doktore — reče Tinkham. — A niste se proslavili ni onim govorom o krvi.

Liječnik mu se sažaljivo osmjehne.

— K vragu, uplašeni smo — nastavi krčmar. — To je istina. Dobro znam što mogu učiniti oni ljudi Meksikanci kad se late oružja.

— Otprilike ono što čine i neki naši sunarodnjaci koji prelaze preko granice i prisvajaju meksičke konje i stoku — reče liječnik. — Je li ovdje barem jedan čovjek koji uzgaja stoku deset godina, a nije nikada dotjerao ni jedno jedino govedo iz Chihuahue?

Gosti su se zbunjeno premještali s noge na nogu.

— Na primjer, ti, Barney. Ili ti, Same. Dakle?

— To nema nikakve veze s time — umiješa se Tinkham — Laderovi su ljudi izazvali pravi užas. Farrel je nekoć radio kod njih. Odakle znamo da ne surađuje s njima? Možda odabire stado za njih. Ili traži banku koja bi bila pogodna za pljačku. Kažem vam, kad započne pucnjava južno od granice, Meksikanci odnose sve što nije pustilo dublje korijenje.

— Šteta, Farrele — reče jetko liječnik Milnor. — Da ste se rodili žute kose i plavih očiju, ne bi vas dirali.

— Pa morate priznati da sličiti na Meksikanca — reče Tinkham.

— Mnogi bi se od nas iznenadili kad bi saznali svoje pravo porijeklo.

— Pripazite malo — progunda Tinkham. — Ovaj grad raste. Mogli bismo pronaći drugog liječnika.

— Nadam se da ćete to učiniti — reče liječnik Milnor. — On neće biti tako popustljiv kao ja pri naplaćivanju računa i neće nasjedati pacijentima na njihove priče o zloj sreći.

Umiješa se neki postariji čovjek.

— Mi nemamo ništa protiv našeg liječnika, nije li tako, ljudi? Zaboravimo ove riječi.

Gotovo svi potvrde žamorom. Nekoliko ih priđe liječniku Milnoru i potapše ga po leđima, nudeći mu piće. Liječnik je odbio viski, no činilo se da nije bio ljutit.

Dobrobit ovoga grada u zabiti ovisila je u velikoj mjeri o liječniku. Nitko nije mogao znati za sebe kada će ga pogoditi neki metak ili kad će slomiti neku kost. Osim toga, rađala su se mnoga djeca. Budući da je to bio opasan kraj, svatko je želio ostaviti nešto iza sebe, nekakvo jamstvo. A udovici su najpouzdanije mogli osigurati budućnost sinovi. Svi oženjeni muškarci dugovali su liječniku Milnoru mnogo više nego što je novac, a većina ih je sada shvatila da će, ako žene saznaju što se u krčmi govorilo protiv njega u spavaćim sobama loše proći.

Sluteći da bi trebalo još više umiriti liječnika Tinkham se okrene Kyneu.

— Treba da razumiješ, Farrele — reče vrlo ljubazno — da su neki uzbuđeni... — Ponestane mu riječi pa pokušava ponovo: — Dakle tvoj je ortak veo-

ma omiljen u ovom kraju. Sada bi mogao propasti njegov brak s Jennom jer si pucao na njenoga strica...

— Zašto se ne bi vjenčali? — žustro odvratí Kyne. — Ja sam pucao na Soamesa, a ne Sid.

— Hoću reći ovo — promrmlja uznemireno Tinkham. — Nama je Sid veoma drag, pa ne bismo željeli da ima previše nevolja.

— Zacijelo bi vam se slomilo srce kad bi netko objesio vašeg junaka kao konjokradicu! — provali iz Kynea.

Zaprepašten muk prekine postariji čovjek s povezom preko oka.

— Ako nekome u okolici nestanu konji, potražiti ćemo tebe, Farrele, a ne Sida.

— Ne optužuj me da sam konjokradica! To je prevršilo mjeru!

— Ti si optužio Sida. Dobro znamo da želiš prikriti vlastitu prošlost.

— Što?

Kyne osjeti kako ga liječnik grozničavo vuče za ruku po istrge se.

— Sid nam je rekao da ti to ne odamo! — reče starac s povezom — No, ispričao nam je o nevolji u koju si upao u Kaliforniji.

— O kakvoj nevolji?

— U tvom su oboru pronađeni konji koji tebi nisu pripadali. Potom si naglavce napustio Kaliforniju.

— Nikada nisam bio u Kaliforniji — gnjevno pogleda Kyne oko sebe. — Ako vidite Sida, recite mu da želim razgovarati s njime i to odmah.

Čvrstim koracima iziđe iz krčme.

Na hotelskoj verandi, s druge strane ulice, ugleda Jennu Soames. Kad ga je opazila, prestala se ljuljati na stolici. Sklopila je ruke u krilu i uspravila se.

Premda je bio uzrujan i bijesan, Kyne zamijeti da joj se lake grud ispuče ispod haljine. Zamijeti i to da je vrlo lijepa. Suviše dobra za Sida Bowliea.

— Je li Sid odjeo na ranč? — upita je.

— Ostavite ga na miru — odvratí ona.

— Nadam se, gospodice Soames, da vam neće slomiti srce taj...

Kyne se na vrijeme obuzda. Ode prema svojim kolima. Posvuda je tra-

žio Sida, ali ga nije našao. Pa ipak je slutio da je negdje u gradu.

Gosti u krčmi gledali su kroz prozore kako Kyne napušta Riveru.

— Trebalo bi da netko obavijesti Sida — reče — Tinkham. — Zna li itko gdje je sada?

— Ja znam — javi se jedan gost.

— Ne zamjeram Sidu što pije — promrmlja Tinkham. — Đavolski je neugodno imati takva ortaka kakav je Kyne Farrel.

Izlazeći, liječnik Milnor zastane i pogleda ih.

— Kad poteče ulicom krv, sjetite se uloge koju ste vi odigrali u tome — reče im.

VIII

Sid Bowline je uznemireno koračao po kolibi. Napeto je očekivao hite koji će nagovijestiti da je Teggley obavio svoj posao. Doduše, nije nimalo sigurno da će Teggley ukloniti Kynea Farrela baš u blizini grada.

Netko se zaustavi pred kolibom. Sid povuče revolver i pogleda kroz prozor.

Bio je to Ard Holland. Čim uđe, upita Sida zna li da je ranjen Soames. Sid kimne. Nakon toga Ard izreče pitanje koje ga je već dugo mučilo:

— Jesi li ikada upoznao Scullyja i Reavisa s onim što se zbiva?

— Ne znam koliko se možemo pouzdati u njih — reče Sid. — Zašto smo, do vraga, zaposlili dva poštena čovjeka?

— Kyne ih je zaposlio, sjećaš li se? — promrmlja Ard.

— A ja sam morao popustiti jer je podigao veliku viku kad sam htio primiti tebe. Bio je protiv toga.

— Sada nije protiv mene — reče Ard. — Dva puta sam mu spasio g'avu. Prvi put kad su ga napali Komanči i danas kad ga je htio ustrijeliti s leđa Soames.

— Onaj ludi Soames mogao bi sve upropastiti — požali se Sid.

— Pitao se: kako će postupiti Ard kad sazna da je poginuo Kyne? Hoće li naslutiti da se radi o plaćenom umorstvu i preko Teggleya stići do njega, Sida? Odluči da ubuduće ne bude ni za trenutak bez revolvea.

— Soames tvrdi kako si mu obećao da ćeš kupiti sve meksičke konje koje uspije nabaviti dok na jugu traje borba — reče Ard.

— Što onda ako sam mu obećao?

— Skupio ih je nekoliko, a kad se ulogorio, pojavio si se ti i otjerao ih.

— Nisam znao da se radi o Soamesu. Mislio sam da je netko drugi.

— Ako Soames umre, bit će nevolje.

— Da, znam. — Sid pažljivo pogleda Arda. — Treba da se otarasimo Kynea, pa će sve biti u redu.

— Meni se sviđa Kyne i to sam ti već rekao.

— A ja sam ti također već rekao da će ti s vremenom dojaditi njegovi nazori.

— Prilično si ga podlo varao, Side.

— Ti si znao o svemu tome. Pomagao si mi. — Sid se usiljeno nasmije. — Svojevremeno smo obavljali i gadnije stvari. Ne smijemo se sada smekšati samo zato što ti se, slučajno, svidio moj ortak. Kupit ću njegov dio ranča. Što misliš o tome?

— Nemaš novca za to dok ne prodaš one konje — podsjeti ga Ard. — Kyne je uložio u ranč sav svoj novac. Ti nisi uložio ništa. Kyne je kupio konje za svoj dio krda, a ti si svoje ukrao.

— Upamti jedno, Arde: ako budemo igrali kako treba, imat ćemo velik ranč.

— A koliko ću ja dobiti? — zapita brzo Ard.

— Kad se spomene zarada, tvoje prijateljstvo prema Kyneu malo izbljedi, Arde. — Smiješeći se potapše ga po ruci. — Ne brini, dobit ćeš svoj dio ranča. Hajdemo i odmah ću to predložiti Kyneu. Može smjesta otići, a ja ću mu poslati novac kad prodamo konje.

— Ovoga puta mogao bi se opeći, Side, upozoravam te.

— Kyneu se može doskočiti — reče Sid. — Ipak, upamti, ako bude neprilika, moraš me podržati.

— Bez brige — izusti napokon Ard. — No, neću ga ubiti. Nadam se da će prihvatiti tvoju ponudu i otići.

— I ja se tome nadam. To bi nam svima uštedje'o neprilike.

Kad su bili udaljeni još samo dva kilometra od ranča »Devet«, ugledaju čovjeka kako korača uz rub puta. Bio je dvjesto metara daleko od njih. Zadržavši ih, osvrne se i skrene u šikaru kraj ceste.

Budući da je za posljednjih nekoliko sati bio vrlo napregnut, Sid odlučio da dađe oduška svojim osjećajima. Dohvati laso. Približivši se, opazi da je neznamac Meksikanac, u poderanoj i prljavoj odjeći.

Meksikanac se dađe u prestrašen bijeg. S glave mu sleti velik slamnati šešir. Sid uhvati Meksikanca lasom, sruši ga i povuče nekoliko metara za sobom.

— Što radiš ovdje, hombre?

Meksikanac ustane. Oči su mu uvrleđeno svjetlucale.

— Tražim senjora Kynea Farrela. Zaputio sam se na njegov ranč.

— Sto želiš od njega? — zapita Sid.

— Ja sam Cadiz Ladero.

— Možeš biti i kineski car — dobaci Ard Hol'and.

Međutim, Sid se nagne nad jabuku sedla i zagleda u neznanca. Vidio je da je njegova odjeća, premda poderana, sašivena od skupa sukna.

— Zbog čega tražiš Kynea Farrela? — zapita.

— Moram ga zamoliti za jednu uslugu. Za uslugu koja vrijedi mnogo novaca.

Sid sjaše i oslobodi Meksikanca. Objasni da je Kyneov ortak.

— Govoriš o novcu — reče. — Bilo koji Meksikanac može govoriti o novcu, no to ne znači da ga i ima.

— Senjor, ja nisam Meksikanac — odvratilo oholo Ladero. — Ja sam Kastilac.

— Svakako, svakako. Ali, što je s tim novcem?

Ladero je oklijevao samo tren.

— Radi se o pet stotina šipki od čistog srebra, senjor. Nalaze se u skrovištu u Chihuahui, koje je poznato samo

Kyneu Farrelu, meni i još nekoliko. Trebam Kynea da mi donese to srebro. — Opazivši Sidov ocjenjivački pogled, doda: — Nemojte misliti da me možete prisiliti da vam otkrijem to skrovište. Pokušali su to već neki. Ako ne poznajete izvrsno kraj, uletjeli biste u smrt čim biste ušli u Meksiko. Sada budite tako ljubazni i odvedite me Kyneu.

— Pet stotina šipki od čistog srebra! — prošapće Sid i uzbuđeno pogleda Arda. — Naravno, odvest ću te Kyneu.

• • •

Kyne je stajao pokraj prozora kad su ušla u dvorište dvojica jahača. Jedan je bio gorostasni Ard Holland, a drugi Sid Bowline. Napokon, pomisli Kyne. Zakopča opasač i iziđe na verandu. Tada opazi da su na Sidovu konju dva jahača. Iza Sida je sjedio neki Meksikanac.

— Uđi u kuću, Side — reče Kyne — ali sâm. Nas dvojicu očekuje dugačak razgovor.

Sid sjaše, Meksikanac iza njega također. Kyne se zapanji jer prepozna Cadiza Ladera. Dakle, Tinkham nije lagao.

Sid pohita prema kući i izvadi iz džepa komad papira. Oči su mu sjale.

— Evo, tu je kupoprodajni ugovor za konje sa žigom »JB«. Ard mi je rekao da si uznemiren zbog njih.

Kyne nije odgovorio, već je samo iznenađeno promatrao Meksikanca.

— Što se tiče onih Laderovih konja koje je svojatao Soames, sve je to nesporazum. Kyne — nastavi Sid.

— Tako? — reče hladno Kyne, ne skidajući pogled s Laderova lica.

Sid se približi.

— Pet stotina šipki od čistog srebra, Kyne. On želi da odeš u Meksiko i dopremiš mu ih.

— Ne bih otišao po njegovo srebro da se radi i o deset tisuća šipki.

— Ali, to je pravo bogatstvo, Kyne!

Ard je ukočeno stajao i slušao.

Tada se približi Ladero, neprimodno se smiješeći.

— Potrebna mi je tvoja pomoć, stari prijatelju — reče Kyneu.

— Gdje su ti otmjena odijela i vrsni konji? — zapita ga Kyne. — Izalazi kao seljak.

— Teška su vremena za nas, Kyne — reče Ladero. — Ustrijelili su mi konja. Tražio sam tebe, a onda mi je jutros neki čovjek rekao gdje imaš ranč.

— I ti očekuješ od mene da se izložim opasnosti kako bih ti donio srebro? — reče Kyne uz jetki osmijeh.

— Spremio sam to srebro baš za takvu nuždu. Donesi ovamo što više šipki i bogato ću te nagraditi. Pošao bih s tobom, no oni prokleti Albranovi ljudi raspisali su veliku nagradu za mene. Vjerojatno znaš kako su opustošili zemlju.

Kyne se zagleda na jug, prema Meksiku. Činilo mu se da čuje krikove ranjenih, jauke nevinih žrtava i ratničke povike vojski dvojice velikih zemljoposjednika koji žele uništiti jedan drugoga.

Ladero obriše usne prljavim svilenim rupcem.

— Taj je rat započeo moj brat Raul. Mislilo je da je veoma pametan kad je postavio zasjedu grupici Albranovih ljudi. Započeo je bitku prije nego što sam ja bio spreman. Ipak, uspio sam se dokopati granice. Za mnom će stići i neki moji ljudi. Ostavio sam poruku kod jednog prijatelja u Riveri. Oni će doći ovamo na tvoj ranč.

— Ne želim te vidjeti, Cadize. Imam posla s ortakom.

— Ispričaj mi o djevojci — reče brzo Sid. — Meni si rekao da je u opasnosti.

V djeviš bljesak u Kyneovim očima čim je spomenuta Alicia, Ladero se osmijehne.

— Ona je u planinama iza San Agustina. Zacrjelo se sjecaš skrovišta u kojem je srebro. Sjecaš se i one spilje.

Da Kyne se sjecaš spilje u kojoj se mnogo puta sastao s Alicijom.

— Možeš donijeti srebro — nastavi mirno Ladero — i u isto vrijeme izvući Aliciju iz opasnosti.

— Neka se Raul brine o svojoj ženi — reče tvrdo Kyne.

— Pa oni se nisu vjenčali.

Kyne se nagne naprijed.

— Nisu se vjenčali? — ponovi.

— Još je voliš?

— Jednom si, kad sam ti govorio o njoj, rekao da sam lošeg porijekla — jetko će Kyne.

— Vremena se mijenjaju. — Ladero slegne ramenima. — Budući da je moj budalasti brat započeo ovaj rat, možda mu više i neću dopustiti da oženi Aliciju. — Osmijehne se. — Tko zna, možda će ti ona biti sklona.

— Nekoć je bila — hladno odvratí Kyne. — Ti si to prekinuo. To je jedan od razloga zbog kojih sam te napustio.

— Jedan od razloga?

— Da. Drugi je razlog to što više nisam mogao podnositi tvoje zlostavljanje seljaka.

— Ali, oni su rođeni da budu zlostavljani — reče Ladero. — Jedino se na taj način može zadržati poštovanje u njihovim očima.

— Uđi u kuću, Ladero — reče Sid. — Cini mi se da bi ti prijalo piće.

Pošto je nadušak iskapio dvije čaše viskija, Ladero vrati svoje dostojanstvo. Počne koračati po sobi i uzbuđeno govoriti o tome kako će umištiti Albranove ljude kad bude imao srebro i mogao kupiti oružje i ljude. Čak ako ga i stari Jose Albran osobno bude molio da prekinu rat, neće na to pristati.

U kuću uđe i Ard, premda ga nisu pozvali. Nasloni se na zid i napeto stade slušati.

— Napiši mi pismenu preporuku, tako da mogu proći kroz redove tvojih ljudi — reče Kyne.

— Znači, učinit ćeš to! — Sidu se ozari lice.

— Dovest ću Aliciju.

— A srebro...

Ladero mu se brzo približi, suženih očiju.

— Alicia će, ako ne dopremiš srebro, biti bez prebijeđenog novčića. Moraš donijeti srebro zbog nje i zbog mene.

— Što ja tebi dugujem, Cadize? — reče jetko Kyne.

— Ja sam te pokupio s ulica Agustina. Stvorio sam od tebe ličnost. Mogao si se obogatiti i imati svoj vlastiti ranč. Međutim, ti si tvrdoglav. Rekao sam ti da je Alicia zaručena s Raulom.

U dvorište udoše tri jahača na umornim konjima. Kyne prepozna dvojicu. Jedan je bio Mendoza, neka vrst Ladero-va nadzornika. Drugi je bio Pablo Cruz.

Kyne potrči ususret Pablu, povuče ga sa sedla i srdačno zagrli. Tapšali su jedan drugoga po ramenima.

Uto se zlovoljno umiješa Mendoza:

— Sada je dosta.

Iako se rodio kao seljak, Mendoza je sada prezirao seljake. Smatrao je da Kynu ne dopušta društveni položaj da bude tako blizak s bijednim Pablom.

— Još živiš u kastiljskoj sjeni, je li, Mendoza? — reče Kyne.

Mendoza pocrveni.

— Poznaš li mojeg druga? — Mahne glavom prema trećem čovjeku. — To je Cristobal Milla.

U dvorištu se pojavi Ladero, noseći pismo koje je napisao. Preda ga Kyneu.

— Dopremi ovamo Aliciju i srebro. P'atit će ti pet tisuća dolara. Mendoza će te provesti kroz redove mojih ljudi. On će nabaviti magarce i na povratku te dopratiti do granice.

Kyneu je uzbuđeno lupalo srce. Pri pomisli na ponovan susret s Alicijom zaboravljao je na opasnosti u Meksiku.

Sid naredi Scullyju i Reavisu da dovedu svježe konje za trojicu Meksikanaca.

— Želim ti da uspiješ, Kyne — reče potom. — Misliš da ćeš dobiti dio srebra, zar ne?

— Ne, radujem se zbog djevojke.

— Otkad smo ortaci, ponajviše si govorio o njoj.

— Možda nisam bio dovoljno sabran zbog Alicije — promrmlja Kyne — pa nisam vidio sve pojedinosti onako jasno kako je trebalo.

Sid pogleda u stranu i reče: — Dok tebe ne bude ovdje, Kyne, prodat će konje vojsci. Sve ćemo razjasniti, vidjet ćeš.

Kyne s ne potruđi da odgovori. Ode po svog konja i iznenadi se kad se kraj njega našao Ard Holland.

— Idem s tobom, Kyne — reče Ard.

Kyne se začudi, a onda odgovori:

— Hvala ti, Arde. Dobro će mi doći pomoć.

Sid je iznenađen. prijeteci promatrao krupnog predradnika.

— Vрати se, Arde. Razumiješ me? — viknuo je.

No, Ard ga više nije čuo. Odgalopirao je već s trojicom Meksikanaca i Kyneom iz dvorišta.

Sid i Cadiz Ladero dugo su gledali u prašinu što je ostajala iza njih na cesti.

— Kakve šanse ima Kyne? — upita Sid.

— Ne baš velike — odgovori Ladero. — No, nisam mogao smisliti ništa drugo.

— Što onda ako tvoj brat stigne onamo prvi i uzme srebro?

— Nisam tako gup da se pouzdam u brata. On nema pojma o srebru.

Dok su se vraćali prema kući, Ladero se zaustavi pokraj obora i pogleda žigove na najbližim konjima. Okrene se k Sidu.

— Imaju moj žig — reče.

— Bili su u blizini granice, a tvoji su ljudi ležali ubijeni.

Izraz Sidova lica natjera Ladera da napusti taj razgovor. Samo promrmlja:

— Imamo toliko konja i ljudi da ih možemo gubiti.

Vrativši se u kuću, Sid opet natoči viski. Tada izvuče nehajno revolver i reče:

— Ako se ne vrati Kyne, moći ćeš obavijestiti svog brata?

— Naravno. Trebat će mu vremena, ali... — Ladero je promatrao revolver.

— Znači, mogao bi ga nagovoriti da dopremi ovamo srebro. Dabome, u zamjenu za tebe.

— Ne šali se, senjor. Nisam raspoložen za to.

Sid se nasmije i spremi revolver.

— Najpametnije je da malo odspavaš. — Korakne prema vratima. — I ne pokušavaj pobjeći. Ovdje su svi gnjevní na Meksikance.

— Senjor, ja nisam Meksikanac.

— Da, ja znam. Ali, znaju li to i drugi?

Sid se iznenada sjeti da je povjerio stanovit zadatak Teggleyu. Mora ga pronaći i odgoditi taj posao. Samo, kako sada naći Teggleya?

IX

Dok su se približavali rijeci, Kyne je razgovarao s Pablom o situaciji na Laderovu ranču. Pablo je bio žalostan zbog toga što je njegova obitelj morala pobjeći u planine. No, jednog će dana završiti borba i on će se vratiti Mariji i djeci.

U gustom vrbiku pokraj rijeke Kyne se sagne da iščupa trn iz čizme. Baš u taj čas nešto mu prozui tako blizu vrata da je gotovo osjetio dodir. Odmah zatim začuje prasak puške. Ard i trojica Meksikanaca potjeraju konje dublje u vrbik. Nisu mogli znati koliko ima napadača.

Usprkos povicima i topotu kopita, Kyne začuje drugi hitac. Vidio je kako se od metka podigla sitna vode-na prašina na površini rijeke. Onda ugleda na riječnom zavoju Teggleya.

Vilica mu je još bila otečena. Klečao je na koljenu i povlačio puščani zatvarač. Lice mu je imalo grozničav izraz.

Munjevito povukavši pušku iz navlake na sedlu, Kyne naglo skrene konja u stranu i sklizne sa sedla. Čim se našao na zemlji, ubaci metak u cijev. Čim je njegova pušla opalila, Teggley se spusti i na drugo koljeno, a zatim sklizne natraške u rijeku. Nekoliko puta zamahne rukama, a onda potone.

— Teggley me pokušao ubiti — reče Kyne kad su dojahali do njega Ard i trojica Meksikanaca. — nije mi jasno zašto bi se izvirgao takvoj opasnosti, osim ako...

— Što? — zapita Ard.

— Nije važno.

— Misiš osim ako mu je netko platio da to učini?

Kyne šutke spremi pušku i zajaše u rijeku.

— Tek smo krenuli, a već nas je dočakla smrt. To je loš znak — reče iza njega Mendoza.

Uskoro su se popeli na suprotnu obalu. Odsada će morati dobro paziti. Njih su petorica, a protivnika je mnogo.

Jahali su cio dan. Uvečer su nahranili, napojili i malo odmorili konje, zatim opet krenuli.

Začuvši topot velikog broja konja, brzo su se sklonili u prazno riječno korito. Vidjeli su na mjesecini gomilu jahača pod visokim šeširima.

Kad su jahači odmakli i tlo više nije podrhtavalo pod kopitima konja, Mendoza reče da su to Albranovi ljudi. Glas mu je malo podrhtavao.

— Ni Albran ni Ladero ne vrijede ni pišljiva boba — progunda zlovoljno Kyne. — Zašto dopuštate da vas uvlače u takvu borbu?

— Takav je život — odvrati Mendoza. — Takvi su običaji.

Kyne se ogorčeno sjetio da mu je Alicia istim riječima objasnila zašto se moraju rastiati. Takvi su običaji.

— Možda će se jednog dana izmijeniti Meksiko — reče on Mendoza. — Onda kad te Cadiz Ladero više ne bude mogao udariti nogom u lice.

— Dokle god bude na nebu sjalo sunce, postojat će neki Ladero ili neki Albran. Jer, takvi su običaji.

Mendoza je netremice promatrao Kynea. Nikada se nisu podnosili; ni onda kad je Kyne bio važna ličnost na Laderovu ranču, a Mendoza samo seljak.

Položivši pušku preko sedla, Kyne je jahao na čelu i napeto promatrao puteljak što je krivudao preko smeđastih brda. Zaključio da bi na Gallegosovu ranču mogli promijeniti konje i dobiti hranu, pa krene u tom smjeru.

— S jednog grebena ugledali su ranč. Činilo se da je napušten jer su obori bili prazni.

Kyne zlovoljno produži, znajući da bi mogli uletjeti u klopku. Tko zna što je sa starim Gallegosom. Možda je pobjegao s obitelji u planine; Kyne se nadao da se upravo to dogodilo.

Jašući kraj Mendoze, Ard pogleda sa strane Kynea i upita Meksikanca:

— Kakva je ta Alicia Ladero? Zar je uistinu tako lijepa.

— Nikada nisam vidio takvu ljepoticu. Kosa joj je crna kao zimsko noć. Onaj kome postane ženom...

— Vidjet ćeš je uskoro Arde — promrmlja Kyne, samo da prekine taj razgovor.

Budući da su se morali kretati oprezno, napredovali su sporo. Sutradan su naišli na neko napušteno selo. Zatekli su u njemu samo svećenika: bio je u dvorištu razrušene crkve i, zasukavši rukave, skupljao opeku.

Uvečer su se ulogorili na visoravni gdje je bilo dovoljno trave za konje.

Poslije hladna obroka Ard odvede Kynea u stranu.

— Izlažemo se velikoj opasnosti — reče mu. — Očito je da je ovo pravi rat, a ne šala.

— Što imaš na umu, Arde? — promrmlja Kyne, pušeći cigaretu; nije mu se svidjelo uzbuđenje u Ardovu glasu.

— Mogli bismo skrenuti prema Vera Cruzu — reče Ard. — Poznam ondje jednog čovjeka. Mogli bismo srebro otpremiti brodom u Južnu Ameriku.

— I zaboraviti Aliciju Ladero?

— Tim srebrom možeš kupiti pedeset takvih žena...

— Ne volim ono što mogu lako kupiti. — Kyne baci cigaretu. — Obavit ću ovo, s tobom ili bez tebe, Arde.

— Glup si, Kyne, ako propustiš ovu priliku. Djevojka će nas samo upropastiti.

— Vješto rukuješ tim noževima — reče hladno Kyne — ali oni ne mogu zaustaviti metak.

Ard opusje i sjedne na zemlju. Mendoza, Cruz i Milla hrkali su na tlu.

— Sada je jasno zašto si pošao sa mnom — nastavi Kyne. — Ne zato da mi pomogneš, već da ukradeš srebro.

— Ovaj prokleti rat truje krv. Zao mi je što sam te uzrujao, Kyne.

— Uzet ćemo srebro i djevojku, zapamti.

Ard se pljesne po koljenu, tiho se smijuljeći.

— Tko zna, možda dobiješ i sav taj Laderov novac.

— Ako je oženim, neću to učiniti zbog novca.

— Zar još nisi shvatio da su na ovom svijetu vrijeme samo novci?

— Trebalo bi da potražiš zdravije podneblje.

— Eh, i ti mi to govoriš, ti koji si se udružio s najvećom konjokradicom južno od Dodgea.

— Postavit ću Sidu svakakva pitanja kad se vratim — reče Kyne. — Koliko je konja ukradeno?

— Pomagao si mu krasti kad bih ja okrenuo leđa.

— Sid je to radio na svoju ruku — odvrati Ard.

Kyne mu nije mogao vidjeti lice u sjenu, pa nije mogao pouzdano znati je li to laž ili istina. Vjerojatno se radilo o onom prvom.

— Ne bavi se prvi put takvim poslom — doda Ard. — Udruži se s nekim i osnuje ranč. Onaj drugi ulaže gotovinu i kupuje konje, a Sid krade. Ako bilo što krene po zlu, kriv je ortak.

— Zašto mi pričaš sve to, Arde?

— Zato što vjerujem da ćemo se ti i ja udružiti što se tiče onog srebra. Nećeš se vratiti Sidu Bowlineu. A neću ni ja.

— Siguran si u to? — promrmlja Kyne.

Tiho pri tome izvuče revolver iz korica. Stavi ga kraj sebe na gunj. Niz leđa mu je curio hladan znoj. Već nekoliko je dana sumnjao da je Sid kradljivac, ali ga je veoma uznemirilo Ardovo otvoreno priznanje.

— Ti mi se sviđaš, Kyne — reče Ard. — Sviđaš mi se više nego Sid, premda njega poznajem godinama. Uvijek je bio spretna na kartama i oko žena.

— Žene i konji — promrmlja Kyne.

Mislio je na konje s »JB« i na Jennu Soames. Kakav je život očekuje uz Sida? Što više je razmišljao o Sidu, to više se ljutio na sebe. Godinama je čekao da se udruži s nekim. A onda je imao nesreću i odabrao kradljivca.

— Nisu drugi mnogo bolji od Sida — progunda Ard.

Kyne zažmiri i pokuša zaspati. No, kroz glavu su mu ustrajno prolazile misli. Kad dovede Aliciju i srebro iz Chihuahue, obračunat će sa Sidom i otići iz ovog dijela Teksasa. Povest će Aliciju, možda u Arizonu. Alicija je važnija od srebra i zaslužuje da bude sretna.

Uskoro će je vidjeti. Tada će njegov život početi iznova.

U planinama iza sela San Agustina stigla je do Alicije Ladero vijest o Kyneovu dolasku prenesena zrcalima čak od granice. Sjédila je pred spijlom s puškom preko koljena. Bila je u kožnatim hlačama. Na licu joj se nije trznuo ni jedan mišić kad joj je stari Timoteo saopćio poruku. Na svim brdima i grebenima do granice stajali su starci poput njega i zrcalima prenosili poruke za Cadiza Ladera.

— Dakle, dolazi senjor Kyne Farrell — promrmlja zamišljeno Timoteo.

Alicia je smrknuto gledala pred sebe.

— Bolje bi bilo da me zatekne mravu — reče ogorčeno.

— Ne govori o smrti — prigovori joj Timoteo.

Alicia ustane. Nije bila visoka, ali je bila lijepo građena. Imala je na glavi crn šešir a ispod njega zelen svilen šal. Budući da joj se zbog šala nije vidjela kosa, sličila je na dječaka.

— Nekoć si mu bila skloni — reče stari Timoteo, gledajući njeno blijedo lice.

— To je bilo drugo vrijeme — odgovori Alicia.

Naglo skine šešir i svileni šal: glava joj je bila obla i obrijana do kože.

Timoteo se užasne i pogleda u stranu.

— Proklet bio Raul Ladero — promrmlja.

Ona ne reče ništa. Gledala je u dolinu i očekivala prve pramenove prašine koji će najaviti dolazak Kynea Farrela.

* * *

Budući da im je ponestalo hrane, obrađivali su se kad su ugledali tele na rubu planina. No nisu se usudili izaći jer bi to privuklo neprijatelje. Prije nekoliko sati čuli su zvuk skupine Albranovih ljudi.

Ard reče da će se prišuljati do jelenja i usmrčiti ga noževima.

— Bit će mi potrebno više sreće nego onog dana kad sam napao Komante — promrmlja. — Tada sam ti spasio život, amigo.

— Nije potrebno da me neprestano podsjećáš na to — reče Kyne.

Mendoza napomene da će ostati u logoru, jer se njegovom konju rasklimala potkova. Uz njega su ostali Pablo Cruz i Cristobal Milla.

Kyne se pridruži Ardu. Pažljivo su slijedili jelenov trag koji se sve jasnije vidio u pijesku. Napokon Ard dađe znak da sjašu. Skine čizme i navuče mokasine.

Kyne ostane uz konje, a Ard se nastavi nećujno šuljati. Pri tome je izvuкао noževe. Iznenada se pojavi velik jelen i jurne uz obronak obrastao grmljem. No odmah zatim bijesne na suncu čelična oštica. Jelen posrne, učini još nekoliko skokova i sruši se. Ard se u trenu nađe kraj njega.

Iznanada dopre iz daljine šestoka puščana pucnjava, a zatim nastupi tišina. Kyne i Ard se pogledaju.

— Tako mi svega — progunda Ard — Albranovi su ljudi zaskočili momke koje smo ostavili.

Kyne kimne, a nad gornjom usnicom nakupi mu se znoj. Ubrzo su začuli topot velikog broja jahača koji su odlazili prema jugu.

— Nestanimo odavde — reče Ard.

— Provjerimo najprije što je s njima.

— Ako su ih napali, suviše je bilo što provjeravati.

— Možda su samo ranjeni, a možda i nisu napali Mendoza. Bilo kako bilo, nećemo odjahati i napustiti ih.

Premda je Ard još gundao, ipak su se vratili. U daljini su vidjeli oblak prašine i povremeno jahače koje su uskoro progutala brda.

Pažljivo motreći okolicu kako ih ne bi iznenadio neki napadač iz zasjede, približavali su se mjestu gdje su ostavili Mendoza i ostale.

Kyne opazi konja koji je upao u živi pijesak i izbezumljeno se batrgao u njemu. Upadao je sve dublje i prestravljeno frktao. Kyne izvuče revolver i ustrijeli ga.

— Kakva velika glupost! — uzvikne srdito Ard i sjaše. — Čut će bitao.

— Možda su već predaleko — reče Kyne. — Morao sam skratiti konju muke.

Povede svog konja za sobom. Uto ugleda na tlu ljudska tijela. To je i očekivao. Odmah shvati što se dogodilo. Albranovi su ljudi ubili Mendozu i ostalu dvojicu pucajući s obronka. Tada su jurnuli nizbrdo, a jedan je konj, prestrašivši se, upao u živi pijesak.

Kyne i Ard znali su da moraju što prije otići odavde. Tko zna koliko je neprijatelj u blizini.

Uvečer su se ulogorili. Mučen glađu, Kyne je sve više mislio na jelo. Osjećao je miris mesa i vidio hrpu prženog krumpira.

Sjedeći na tlu u tami, Ard reče:

— Sjećam se jedne djevojke s kojom sam se zabavljao prije desetak godina. Čio sam dan hvatao somove, a ona ih je kuhala. Ne sjećam se kakva je bila zapravo, ali se dobro sjećam tih somova.

— Pričaj o čemu god hoćeš, samo nemoj o jelu — reče Kyne, kiselo se nasmiješivši.

— K vragu, zašto se nismo vratili po onog jelena?

— Da smo se i vratili, ipak ne bismo smjeli zapaliti vatru.

— Pojeo bih sirovo meso, ti također.

— Pa možda i bih.

— Ja sam već jeo i zmiju, Kyne — reče Ard, obuhvativši rukama koljena. — Nataknuo sam je na košac i pekao na vatri. Nije loša. Bio sam već mnogo puta ovako gladan.

— Kad bi mogao birati između Laderova srebra i pečena buta, što bi izabrao?

Ard je šutio jedan trenutak, a zatim reče:

— Čudno je kako mi volja ojača kad se govori o novcu. Mogao bih posve zaboraviti na prazan želudac.

— Ono bi ti srebro moglo donijeti smrt, Arde.

— Moglo bi nam je donijeti obojci.

Neko su vrijeme šutjeli.

— Kad već govorimo o tom pečenom butu, što bi ti odabrao: but ili ono drugo? — zapita Ard i nasmiје se.

— Koje drugo?

— Pa, Aliciju Ladera.

— Zaveži, Arde!

— Smiri živce. Nema nikakva zla u tome da se mašta o...

— Dama poput Alicije Ladero to ne zaslužuje — odvрати odrešito Kyne.

* * *

Što su više odmicali na jug, sve su češći bili tragovi nasilja i borbi.

Popodne su ugledali naselje San Augustin. Zaustavivši se na obronku, znatiželjno su ga promatrali. Vidjelo se da je bilo napadnuto.

— Možda je djevojka mrtva — reče Ard.

— Ti se tome nadaš.

— Mogli bismo uzeti ono srebro i odjuriti prema granici.

Selo je izgledalo napušteno. Ard se htio odmah spustiti u nj, no Kyne je bio oprezan. Na putu prema skrovištu morali su proći kroz se'o ili napraviti velik luk kroz ravan kraj bez zaklona. Ondje bi ih mogao netko napasti. Šada kad je Mendoza mrtav, u velikoj su nevolji. Više ne može objasniti njihov zadatak, a vrlo malen broj Laderovih ljudi zna čitati.

Proveli su jedan sat u sjeni gudura. Ard je neprestano kleo zbog toga što gube vrijeme i tjerao muhe koje su mu se spuštale na široki znojni vrat.

Kyne napokon opazi kako se netko miče iza ograde na krovu jedne kuća. Zamijeti b'lijesak sunca na metalu.

— Vidio sam nešto — promrmlja.

Kad se dugo zuri na ovakvoj vrućini, onda se počnu javljati priviđenja.

Međutim, Kyne zadrži pogled na krovu. Ubrzo ispuže iza buradi s vodom, pripremljene za gašenje požara, neki čovjek s puškom. Stigne do ograde, a onda izviru još trojica, dodajući jedan drugome bocu. Nakon toga lačeznuše opet s vidika.

— Čekaju nekoga — reče Kyne.

Dok su jahali ovamo, nekoliko je puta zamijetio bljeskanje zrcala na suncu. Znao je da se tim sredstvom sporazumijevaju Laderovi ljudi. Možda se njime služe i Albranovi.

— Tko zna, možda čekaju nas — reče.

— Lako ćemo savladati tu četvoricu — doda Ard.

— Možda nisu sami u naselju — odvрати Kyne. — Pričekajmo do mraka.

— Oduzet će nam ono srebro.

— Jedino ja znam gdje se nalazi — podsjeti ga Kyne.

— Nadohvat ruku nam je srebro, a ti misliš samo na djevojku. — Ard će ljutito. — Zene su sve jednake. Trebalo bi da to već znaš, Kyne. Razlika je samo u tome jes li s njom na svili, pod kolima ili na gunju. Neke imaju medvjedu mast u kosi, a neke mirišu poput proljetnog cvijeća.

Kyne se kratko nasmije. Takav razgovor može ublažiti napetost.

— Vjerojatno misliš da je ta Alicia vrijedna svega tog truda — reče Ard.

— Vrijedna je — odvrati Kyne. promatrajući sunce i procjenjujući vrijeme do zalaska.

U sumrak su skovali plan. Ušuljat će se u grad i pronaći neku staju ili sušu koja se može lako zapaliti. Vjerovall su da će im vatra odati koliko je ljudi u naselju. Ako su samo ona četvorica na krovu, imaju sreću. Ispitat će ih i saznati je li prijevoj iza sela u rukama Albranovih ili Laderovih ljudi. Ako ih je u naselju više, tada će odjahati i okušati drugdje sreću.

Ostavivši konje, šuljali su se kroz noć bez mjesečine. Držali su se ruba sela. Pronašli su dva fenjera pred trgovinom. Odabrali su jednu sušu i polili je petrolejom. Kyne baci šibicu i duž zida odmah lizne plavičast plamen. Smugne u tamu, kad je s krova dopro povik. Netko je vikao nekom Ramonu da požuri i ispita kakva je to vatra. Trebalo je da Ramon provjeri nije li to kakav trik došljaka koje očekuju.

Dakle, znaju da dolazimo, pomisli Kyne.

Ramon dotrč i zastane gledajući vatru. Izgledao je prepaošen. Iznenada se iza njega pojavi Ard i udari ga revolverskom cijevi po glavi. Ramon se stropošta i zgrči.

Kyne se sagne, pa hitro uspravi i blijesno reče:

— Ne možemo ispitivati mrtvaca. Zašto si ga ubio?

— Doći će drugi — odgovori mirno Ard.

Kyne se jedva savlada da ga ne udara revolverom. Nije smio dopustiti Ardu da pođe s njim.

Pojaviše se još dvojica. Dozivali su Ramona i pitali ga zašto se ne javlja.

Vikao je i onaj koji je ostao na krovu.

Ona dvojica najednom se nađu pred dvojicom neznanaца i njihovim izvučenim revolverima. Bace puške, ponašajući se kao da svakog trenu očekuju hice. Zaprepašteno su gledali mrtvog Ramona.

— Koliko vas je u naselju? — zapita Kyne.

— Samo nas dvojica — uspije progovoriti jedan od njih, debeo i sav znojan. — I jedan na krovu.

Kyne pošalje Arda po onog četvrtog i počne ispitivati dvojicu zarobljenika. Jesu li Laderovi ili Albranovi? Odgovoriše da su Albranovi ljudi i da bi više voljeli biti psi nego Laderove prištaše.

— Kako ste znali da dolazimo? — reče Kyne.

— Mendoza nam je to otkrio — odgovori onaj drugi.

Kyne ga iznenađeno pogleda. Objasn timeru da je Mendoza ubijen iz zasjede.

— Govorimo istinu — uzvikne debeli. Uto se vratio Ard. Bio je sam.

Kyne se ukoči, shvativši što se dogodilo sa čovjekom na krovu.

— Ne trebaju nam zarobljenici — reče Ard. — Najpametnije je da uklonimo i ovu dvojicu.

Kyne ga odrešito prekine.

Ard pronađe uže i sveže ruke Meksikancima.

Kyne je neprestano pogledavao u tamu. U blizini je mogla biti još cijela gomila Albranovih ljudi i čekati ih.

Poveći su zarobljenike u napola razrušenu kantu, gdje je, navodno, bilo Mendozino tijelo.

Unutra je doista ležao Mendoza. Vidjelo se da su ga mučili prije nego što je izdahnuo.

Debeli zarobljenik ispriča da je Mendoza bio teško ranjen pri napadu iz zasjede. Albranovi su ljudi imali uz sebe nekoliko zarobljenika, a jedan je već umirao. Stoga su poveći sa sobom Mendozu, a ostavili tog zarobljenika.

— Mendoza nam je rekao da ćete doći ovamo — reče debeliko. — Dobili smo zadatak da vas dočekamo.

— I da nas ubijete — promrsi kroz zube Ard i uperi u njega revolver.

Međutim, Kyne mu gurne cijev u stranu. Zagleda se u dvojicu zarobljenika.

— Vjerojatno je Mendoza ispričao vašem šefu o srebru po koje smo došli.

Zarobljenici se iznenadiše. Nisu čuli ni za kakvo srebro. Debeljko pogleda Mendoza kao da ga optužuje.

— Steta što ga nismo natjerali da nam ispriča više. Umro je vičući da je odan Laderu. Ipak, rekao nam je da dolazite.

— A djevojka? — reče Kyne promatrajući njihove oči. — Je li vam Mendoza pričao o Aliciji Ladero?

Obojica se opet iznenadiše. Naravno, čuli su već o njoj. Navodno je najljepša u Chihuahui, ako se može vjerovati

hvalisavom Cadizu Laderu i njegovu bratu. No, nisu je vidjeli nigdje u blizini ovog porušenog sela.

Premda ih je Ard htio nožem prisiliti da još govore, Kyne je slutio da su rekli istinu. Znao je da su samo priprosti ljudi koje je zahvatio taj ratni vrtlog. Ako ne budu slušali naredbe, ubit će ih. Očito, posve su se pomirili sa sudbinom.

Pošto su svezali zarobljenicima i noge, Kyne i Ard odspavaju nekoliko sati.

Ujutro ih Kyne pustí, uništivši im najprije oružje. Možda će stići pješice do nekog Albranova logora, a možda i neće. Taj rizik moraju prihvatiti.

— Ne mogu tek tako ubiti čovjeka — reče odlučno Kyne.

XI

Napokon se na vidiku ukaže Ladero-vo imanje. Tu su se rušilačke strasti najviše razmahale. Vinogradi su bili spaljeni, krovovi urušeni, a zidovi ponegdje savnjeni sa zemljom.

Oprezno se približavajući, nisu vidjeli nikakva znaka života.

Napokon se na cesti pojavio stari Timoteo.

Kyne pohita prema njemu i sjaše. Prihvati njegovu žuljevitú staračku ruku. Već dugo ga nije vidio.

— Odavno vas čekamo, Kyne — reče Timoteo. — Znao sam da ćete doći. — Izvadi iz džepa zrcalo. — Ostali su samo starci poput mene. Mi smo izvještavali o vašem dolasku već od granice.

— Alicia... Alicia je dobro?

— Mnogo je propatila.

— Ozlijeđena je? — zapita Kyne uznemireno.

Timoteo pogleda u stranu, ne odgovorivši. Napuklim staračkim glasom proklinja je Albranove ljude.

Kad su se popeli kroz vinograde, Kyne ugleda Aliciju. Stajala je na ulazu u veliku spilju držeći pušku. Imala je na glavi šešir, a ispod njega zeleni šal svezan pod bradom. Bila je odjevena poput muškarca.

Kad su se približili a ona nije odgovorila na njegov poziv, Kynea obuzmu zle slutnje.

Jašući kraj njega, Ard mu tiho reče:

— Dakle, to je djevojka o kojoj si sanjario.

Timoteo je, čini se, imao posla oko svojih magaraca, pa je ostao podalje od spilje. Kyne reče Ardu da mu pripazi na konja i prijeđe preostalu razdaljinu pješice. Pruži ruke Aliciji, ali ona ne spusti pušku da ih prihvati.

— Znači, došao si napokon — reče mu.

Kyne zamijeti da više nije plaša, nasmiješena djevojka kakve se sjećao. Lice joj je još bilo lijepo, ali nekako tvrdo. Podsjetila ga je nekako, na ljepotice koje je vidio u krčmama, na ljepotice koje pozivaju tijelom i pokazuju glavom na pokrajnu sobu. Odagnala te misli. Ali, zaboga, što joj se dogodilo?

— Više ne izgledam kao nekoć, je li, Kyne?

— Proživjela si teške dane. — On joj pokuša uzeti pušku, no ona ju je čvrsto držala, čak ustukne.

— Nekoć dok sam još bila vrlo mlada i budalasta, grlila sam baš na

ovom mjestu jednog čovjeka. Međutim, bile je to davno, Kyne. Moj svijet više nije svijet budalaste djevojčice.

— Slušaj me! Nisi ti prva žena koja je iskusila rat, smiri se.

— Pa, smirila sam se. Naravno, moj dragi stari Cadiz poslao te po srebro.

— Gdje je Raul? Što se dogodilo s njim? Zašto je otišao i ostavio te ovdje samu?

Ona se gorko nasmije.

— Stricu Raulu je preostalo petnaest ljudi od pedeset. Otišao je prošlog tjedna na jug, u Chihuahua City.

— Mogao te povesti sa sobom! — reče oštro Kyne.

Zagleda se u nju. Zašto nosi pod šeširom šal, a takva je žega? Htio ju je to upitati, ali ga nešto natjera da šuti.

Alicia spusti pušcani kundak na zemlju i pogleda ga u oči.

— Trebalo bi da znaš da je jednom Laderu dragocjeno samo dvoje: novac i krijepost žene — ogorčeno reče.

Kyne je uhvati za ruku.

— Ne sviđam ti se? — reče podrugljivo i odmakne se od njega. — Nema više čipke ni bijela ogrtača. Nema više plaha izgleda. Nema dodira ruku kad bih te dočekala uvečer, visokog i uspravnog u sedlu.

— Ako me mrziš, zašto to ne kažeš?

— Ne mrzim te, Kyne.

Međutim, način kako su ga gledale njene crne svjetlucave oči nije baš potvrdivao te riječi. Ona se nagne naprijed i on opazi da je muška košulja što ju je imala na sebi sprijeda poderana i nespretno pokrpana. Vidio je bijelu put. Opazi njegov pogled i nasmije se kad je okrenuo glavu u stranu. Nije se potrudila da skupi otvor na košulji.

— Ne, ne mrzim te — reče mu. — No, ako si me već htio oženiti, mogao si me odvesti iz ovih brda.

— Htio sam to. Međutim, ti si rekla da se moraš udati za Raula, jer, takvi su običaji. Što sam te više molio, ti si bila sve tvrdoglavija.

— Zar nikada nisi čuo da se žena može oteti na konju?

Gledajući podrugljiv sjaj njenih očiju, on nasluti ružnu istinu. Na licu mu se odrazi takav bijes, a se ona nasmijala.

— Tvoja je srdžba zakasnila — reče mu, a smijeh joj se pretvori u gorčinu. — Veoma je zakasnila.

Ard više nije mogao čekati, pa se popne uz padinu.

— Gdje je srebro? — zapita djevojku.

Ona bez oklijevanja pokaže prema spilji.

— Ondje. Straga — reče, a kad je Ard nestao u pećini, doda: — Tvoj me prijatelj podsjeća na Ladera. U očima mu se vidi pohlepa za novcem. Ja nisam njihove krvi, ali sam možda, pošto sam dobila njihovo ime, postala poput njih, tako da razumijem njihove misli i prihvaćam njihove nazore.

— Nisi se udala za Raula. To je sretna okolnost.

— Zaista? — Ona slegne ramenima. — Moj jadni otac ostavio me samu na svijetu. Smatrao je da mi dobro španjolsko ime Castillo neće pružiti dovoljnu zaštitu. Stoga je na samrtnoj postelji zamolio svog dobrog prijatelja Cadiza Ladera da mi dade svoje ime i štiti me. Jer, ime Ladero ulijeva strah. Da sam zadržala ime Castillo, možda ne bih danas bila ovakva kakva jesam.

— Još si pod utjecajem grozota koje si vidjela. U Teksasu teš zaboraviti što se dogodilo ovdje.

— Zaboraviti? Zaboravit ću da mi je ime Ladero? Zaboravit ću da na svijetu nema veće mržnje od mržnje jednog Španjolca prema drugome? Zaboravit ću mržnju između Albranovih i Laderovih ljudi i sve poginule ljude...

Ona se okrene i pođe puteljkom prema Timoteu koji je palio vatru.

Kyne je ukočeno stajao i promatrao njeno tijelo u uskim kožnatim hlačama. Grozničavo je stiskao šake.

Iz spilje izade Ard, noseći srebrnu šipku na kojoj je bilo utisnuto ime Ladero. Dobaci je Kyneu. Bila je teška oko pet kilograma.

— Blago — reče ushićeno Ard. — Zaboga bogati smo!

— Uzet ćemo koliko budemo mogli — odvratí leđeno Kyne i zaputi se prema Timoteu.

Uskoro zatim počeo je Timoteo tovariti na magarce srebro. Zaključio je da je dvadeset šipki sasvim dovoljan teret za svakog magarca.

Kad je Kyne rekao da će jedan magarac nositi hranu, Ard se razbjesni:

— K vragu, možemo pretražiti okolicu i pronaći još mazgi i konja. Možemo uzeti sav taj teret.

— Treba da brzo odemo odavde. Timoteo veli da bi se mogli vratiti Albranovi ljudi.

— Riječ je o djevojci — promrši kroz zube Ard. — Ti misliš na nju umjesto na srebro. Dobro izgleda, no ja sam vidio i ljepše. A i ti?

— Proživjela je najveće užase. Trebat će joj mnogo vremena da se oporavi od toga. Ona će poći s nama. To je konačna odluka.

— Jednoga dana, kad budeš već sjed, kad se budeš mrcvario za trideset dolara mjesečno i kad jahanje bude za tebe pravo mučenje, sjeti se da si mogao biti bogat i starost provesti bez rada da si poslušao Arda.

— Ako doživim starost — reče Kyne — želim biti iskreno sretan. Kradljivac, bio mlad ili star, nije nikada sretan.

— To zvuči čudno kad se sjetim da si suvlasnik ranča »Devet«.

— Ne brini, uredit ću sve sa Sidom kad se vratim — uzvratí Kyne poervnjevši.

Kad su se pripremili za polazak, Ard čeznutljivo pogleda prema spilji. Kyne naslutí da se namjerava vratiti po preostalo srebro. Dojaše do njega.

— Ne pomišljaj na to da uzmeš ovo srebro — reče pokazavši na tovar na magarcima. — Imam već dovoljno nevolja, pa ne bih htio paziti još i na tebe.

— Polako, Kyne — promrmlja tiho Ard. — Ja sam blage čudi pa me možeš otjerati i u kaktuse. Ali, kad me ubode trn, čuvaj se.

— Upamtiti ću to — reče hladno Kyne.

Izrukuje se s Timoteom koji je zbog starosti odlučio da ne pođe s njima. Krenuli su. Dogovorili su se da se svakog sata smjeruju na čelu.

Alicia je neprestano jahalá uz Kynea, bilo na čelu, bilo na začelju. Kad je postalo veoma vruće, Kyne je zapita:

— Zašto nosiš svilen šal pod ješiorom?

Alicia nije odgovorila.

Zaustavili su se tek kad su stigli do jame s vodom. Već se smračilo. Tu su skinuli tovar s magaraca. Budući da su u zalazak sunca čuli daleku pucnjavu, Kyne odlučí da ne zapale logorsku vatru. Pojedu hladnu govedinu i grah.

Nakon nekog vremena Kyne opazi da Ard ukočeno gleda nalijevo u stranu. Uznemiri se pomislivši da je Ard zamijetio nešto sumnjivo na mjesecini. Nečujno mu se prišulja. Tek tada zamijeti da Ard gleda u srebrne šipke.

— To je velika hrpa novca — prošapće Ard. — Ništa ne duguješ Laderu, a ni djevojci. Uzmimo to i pobjegnimo u Veracruz. Možemo uzeti i ostalo srebro.

Kyne ga uhvati za ruku, ali se savlada. Znao je da mora s njime prijeći još kilometra i kilometre.

— Zao mi je što sam bio grub prema tebi — reče, — Ali, slušaj me. Pomogni mi da stignem s Alicijom i srebrom do granice. Ako se želiš vratiti i uzeti preostalo srebro, to je tvoja stvar. Kao što kažeš, ja ne dugujem ništa Laderu. Međutim, Alicia zaslužuje nešto.

— Ima tebe, Zar joj to nije dovoljno?

Ard ode do svog gunja. Pošto je još tren-đva oklijevao, i Kyne krene prema svom gunju, na drugoj strani čistine. Ako uslijedi iznenadan napad, lakše će se spasiti u tami ako budu razdvojeni. Barem jedan će uspjeti da pobjegne.

Budući da je Aliciju ostavio u grmlju desetak metara od čistine, iznenadi se vidjevši da je ona prostrla svoj gunj kraj njegova. Sjedila je obuhvativši rukama koljena. Još je imala na glavi šešir i šal. U očima joj se odražavala mjesečina.

Kyne sjedne kraj nje.

— Ovdje ti neće biti ugodno — progunda. — Vрати se u grm'je.

— Više volim ostati ovdje. Ne volim biti sama. Ona ga pogleda. Nije mogao odgonetnuti da li mu se ruga ili ne. — Mislim da je vrijeme da pokazem svoju zahvalnost.

— Ništa mi ne duguješ — razljuti se on.

— Dugujem! Stavljáš na kocku život da bi me spasio.

Nije bio u stanju da progovori ni da se pomakne; samo ju je gledao. Da je to rekla nekoć, smatrao bi da je naj-sretniji čovjek na svijetu.

— Ja nemam novca — nastavi ona. — Prema tome, kako ti drukčije mogu platiti?

On osjeti da su mu se zažarili obrazi.

— Ja ne očekujem nikakvo naplaćivanje. Prestani govoriti o tome. Toliko si se izmijenila da te gotovo i ne prepoznajem.

Ona se ne osvrne na njegove riječi.

— Dabome, želiš da ti platim. Ti si muškarac, zar ne? Zar nisu svi muškarci jednaki?

— Nisu.

— Vidjela sam kako me gleda tvoj prijatelj Ard.

— On će te ostaviti na miru!

Kyne pogleda preko čistine, nastojeći da vidi Arda. No, nije ga mogao razaznati u tami.

— Zašto bi me tvoj prijatelj ostavio na miru? — zapita ona, ne želeći da promijeni taj razgovor.

— Govoriš besmislice.

— Nisu to besmislice. Ovaj mi je rat pokazao kakav je život. Nije ga prikazao onakvim kako su ga opisivale sestre u samostanu, već je otkrio stvarnost. Mi nismo ljudi, mi smo životinje. Još gore.

— Vidjela si neke grozote, ali ih sada pokušaj zaboraviti.

Ona se nagne naprijed i zagleda mu se u lice. Osjećao je na obrazu njezin dah.

— Razočarala sam te. Nisam onakva nježna djevojka kakvu si upamtio — šapne mu.

— Ne želim govoriti o tome dok se ne sabereš.

— Ti si sanjar, Kyne. Nisi došao u Meksiko po Laderovo srebro. Ti nisi poput svog prijatelja Arda, koji želi srebro. Naravno, uzeo bi i ženu radi svog užitka. No, to bi bilo sporedno. Međutim, ti...

— Umoran sam — reče on ljutito i ispruži na gunju.

— Zamijetila sam što osjećaš prema meni — reče ona nagnuvši se nad njega. — Vidjelo se to u tvojim očima. Ugledao si me u toj staroj odjeći, s prijavim šeširom i svilenim šalom na

glavi. Bio si razočaran. Sjedni i pogledaj me, Kyne.

On je poslušao.

— Je li te začudilo što nosim šešir i šal?

— Jest, začudilo me, a našlutio sam i razlog. No, ako ti to pruža zadovoljstvo, pokaži mi.

Ona skine šešir i šal. Premda je slutio što će vidjeti, zaprepastio se.

— Tko je to učinio? — zapita. Budući da je ona šutjela, nastavi: — Što se dogodilo? Ispričaj mi!

Glas mu je bio tako bijesan da se za trenutak zapanjila.

— Ti si dobar čovjek, Kyne — reče mu drukčijim tonom. — Nisam vjerovala da još ima dobrih ljudi na svijetu.

— Nisam baš svetac.

— Ti si dobar čovjek, o tome nema dvojbe — reče ona, a u glasu joj je bila gorčina. — Nisi me pokušao uzeti na silu. To me gotovo čudi...

— Pa, ne uzimaju se žene na silu!

— Uzimaju — reče opet podrugljivo. — Sve su žene stvorene za to da ugađaju muškarcima. Vidjela sam kako su Albranovi ljudi postupali sa ženama u selu.

— Tko ti je odrezao kosu?

— Stric Raul. Ostavio me ovdje i vratio se u Chihuahua City da moli starog Josea Albrana da prekine taj rat.

— Raul ti je odrezao kosu! Ne razumijem.

— Sve se može lako razumjeti. Stric Raul je bio vrlo blag, ali odlučan. Najprije mi je nožicama odrezao moju dugačku i lijepu kosu, a zatim mi je obrijao glavu, tako da me mogu prepoznati svi muškarci.

— Ubit ću ga zbog toga!

— Ne budi dijetel! Kad je odlazio, bio je bijesan kao ris.

— Zašto, zašto je to učinio? Bez sumnje, ma što se tebi dogodilo, on ne bi...

— Ne bi mi okrenuo leđa? — nasmije se ona i prijede dlanom po glatkoj glavi. — Učinio je ovo zato što se nisam ubila.

Kyne se još nije mogao oporaviti od zaprepastjenja.

— Albranovi ljudi su te zarobili.

— Da, ali su me vratili. To je za mojeg dragog strica Raula bila veća

uvreda nego da su me ubili. On je ponosan čovjek, kao što znaš, odan nepisanim zakonima Laderovih. Krije-post žene je vrlo važna za obiteljsku čast. Dabome, na prvom je mjestu srebro.

Iznenada dopre iz tame Ardov glas:

— A zbog toga nosiš šal na svojoj ljepuškastoj glavi!

Kyne se trgne, gnjevan što mu je dopustio da se prišulja. Polako ustane i ispriječi se ispred njega.

— Svašta je proživjela — reče. — Ne zna što govori.

Ardovi su zubi sjali na mjesecni.

— Ženi odrežu kosu samo zbog jednog razloga. Ako je udata, znači da su je zatekli s drugim čovjekom. Ako nije udata, to je znak da je bila s previše muškaraca i nitko je ne želi oženiti.

— Dosta brbljanja, Arde!

— Hoćeš li spavati s njom ili nećeš?

— Neću.

— Onda gledaj mjesec. Premda joj je obrijana glava, žudim za njom.

Kyne ga udari u lice i sruši. Ard opsuje i smjesta ustane. Na mjesecini su zasjale oštrice noževa koje je izvuкао. Mjesecina dodirne i dugačku cijev revolvera u Kyneovoj ruci.

— Bac ih, Arde — reče tiho Kyne. — Makneš li prstom, pucat ću.

Ard ga je dugo samo promatrao, zatim vrati polako noževe u korice, pa protirja vilicu.

— Udaraš kao mazga — reče mirno.

Okrene se i vrati k svome gunju.

Kyne ne spusti revolver u korice. Položi ga kraj sebe kad je ponovo legao. Drhtao je. Osjećao se umornim i sve mu se gadilo. Na trenutak se nađe u iskušenju da odjaše i napusti ih oboje. Međutim, znao je da ne može ostaviti Aliciju.

— Stvorio si sebi neprijatelja. Ja sam kriva zbog toga — ona se nagne prema njemu.

On ne odgovori. Nakon nekog vremena začuje njezino ujednačeno disanje; zaspala je. Ležeći u tami, pitao se kakve su je to grozote izmijenile.

U zoru se Ard, na Kyneovo iznenađenje, ispriča zbog sinoćnjih riječi. Na bradi mu se vidjele modrice.

— Malo sam poludio — reče dodirujući bradu.

— Zaboravi to — reče Kyne. Sluteći da Ard ima određene razloge zbog kojih želi primirje.

— Kad je muškarac tako dugo bez žene, smuti mu se u glavi. — Ard nakrivi glavu. — Malo zabave ne bi nikome naštetilo. Kad se uzme u obzir da je bila među Albranovim ljudima...

— Dalje od nje, Arde. Ozbiljno ti kažem.

— Misliš da možeš dopremiti to srebro do granice?

— Mislim.

Stajali su i gledali se. Uto se brzo približi Alicia i prekine napetost.

— Treba da krenemo. Očekuju nas još mnogi kilometri.

Popodne ih je počela mučiti žeđ. Ard je sve češće pio iz čuture, pa ga Kyne upozori.

Začudo, Ard se ne uvrijedi, ponašao se skrušeno.

— Kad je na umu srebro, onda se zanemari štošta drugo — progovori, kratko se nasmijavši.

Opet ih je poslužila sreća. Predvečer Kyne opazi zelenilo u klanu i okrene se da dovikne tu dobru vijest Ardu. U istom trenutku primijeti kako se netko miče u šikari i uzvikne. Obojica smjesta skrenuše u stranu.

— Mi smo Amerikanci! — dovikne neki glas.

Stežući pušku u rukama, Kyne se sagne. I Alicia je gledala prema šikari.

Pojavi se visok crvenokos čovjek. Imao je čupavu bradu i bio je gologlav. Zagleda se u Kynea i djevojku. Tada se pomole još dva Amerikanca. Jedan je bio zdepast i bikovske šije i imao desnu ruku u povezu. Treći je bio visok i malo pogrbljen, žutih brkova.

Ard htjede krenuti prema njima, ali ga Kyne tiho upozori:

— Mogla bi to biti klopka. Pretraži okolicu, ja ću ostati ovdje.

— Bojiš se ostaviti me samoga s djevojkom?

Prije nego što je Kyne mogao odgovoriti Ard potjera konja u stranu, tako da se mogao naći iza one trojice.

— Sami smo — reče crvenokosi.

Kyne ne odgovori. Sjedlo je na konju nehalno uperivši pušku u njih.

Ard se nađe iza njih, držeći revolver.

— Nema nikoga osim njih! — vikne i sjaše. — Bogami, ova je voda zamamila!

Brze spremi revolver u korice, klekne i počne piti iz jame vodu.

Kyne reče Aliciji neka sjaše i napije se. Ona ga poslušala.

Trojica stranaca napeto su je promatrala.

Kad se Ard napio, vodi priđe Kyne i napuni čuture. Tek tada puste konje i magarce da pridu jami i zaprljaju vodu.

— Možete li nam pomoći? — reče crvenokosi. — Zovem se Red Hogarth. Ovdje smo tri dana. Jedino što želimo jeste da nestanemo iz Meksika. Laderova nas je družina strpala u zatvor. Rekli su da ćemo tamo ostati do smrti.

Kyne pogledom opomene Aliciju da šuti. Nadao se da je tako pametna da neće odati tko je ona. Imaju dovoljno neprilika i bez te sumnjive trojice koji bi mogli potražiti priliku da joj se osvete.

— Zašto su vas zatvorili? — zapita Kyne.

— Bilo je to prije šest mjeseci. Tražili smo zlato, pa nam je ponestalo hrane. Ubili smo jedno Laderovo govedo. Međutim, pojavili su se Laderovi ljudi. Po kratkom postupku osudili su nas na deset godina zatvora zbog krađe jednog jedinog goveda.

— Ako se ne varam, rekli ste da su vas osudili do kraja života — napomene Kyne.

— To je isto — promrmlja Red Hogarth. — Nitko ne bi mogao izdržati deset godina u tom svinjcu koji nazivaju zatvorom.

— Postupali su tako loše i prema svojim vlastitim ljudima — reče Alicia.

— Odakle ti to znaš, mala — zapita je Red Hogarth.

Ona ne odgovori.

Amerikanac sa žutim brčićima reče:

— Zovem se Pete Dolbert. Najveća mi je želja da prerežem vrat onom Cadizu Laderu.

Najstariji je od njih trojice opipao ruku u krvavu povezu.

— A ja, Charlie Peal, čeznem da stupim na američko tlo. Sit sam Meksika — reče on.

Dok je Ard skidao s magaraca teška vreće sa šipkama. Red Hogarth je pričao o tome kako su uspjeli pobjeći iz zatvora. Grad su napali Albranovi ljudi i dinamitom su srušili kuću što se nalazila kraj zatvora. Na taj su način oštetili i zatvorske zidove. Neke je zarobljenike ubila eksplozija, mnogi su poginuli kad su se našli u unakrnoj vatri zaraćenih strana, no Red Hogarth i njegova dva druga uspjeli su pobjeći u mraku. Međutim, bili su bez konja i hrane. Pronašli su jedino napunjen revolver koji je sada Hogarth imao za pojasom.

— Svi su, čini mi se, smrtno uplašeni u ovom kraju — reče Hogarth. — Tri smo dana ovdje, ali nitko nije dojahao do ove jame s vodom. Bili bismo vam zahvalni ako biste nam pomogli da dođemo do granice.

Kyne ne reče ništa. Alicia ga pozove u stranu.

— Umrijet će za nedjelju dana ako ih ne povedemo sa sobom — prošapće.

— Što se tebe tiče njihova sudbina?

— Ako ih je moj stric zatvorio zbog takve sitnice kakva je krađa jednog goveda — reče Alicia — onda treba svakako da im pomognem.

— U redu, ako ti to želiš, pokušat ću da im pomognem.

Pozove Arda.

— Ne svidaju mi se, Arde, ali ne možemo ih ostaviti ovdje da umru.

— Što je? Ti želiš biti veliki spasilac?

— Ti misliš samo na ono proketo srebro — reče nestrpljivo Kyne. — Zamisli da smo mi u njihovu položaju. Dobro bi nam došla pomoć, zar ne?

— Budeš li svakog čovjeka na kojeg naiđeš trpao sebi na leđa, uskoro ćeš se sasvim pogrbiti i dodirivati bradom prašinu.

— Morat ćemo im dati tri magarca da jašu...

— Mogu hodati, do vraga! Nećemo ostaviti više ni jednu šipku tog srebra!

— Moramo se brzo kretati. Neće moći održati korak s nama ako budu hodali.

— To je njihova briga — progunda Ard.

— Pogledaj sve i s druge strane. Ako upadnemo u neprilike, dobro će nam doći još tri strijelca.

— Imaju samo jedan revolver.

— Uradit ću to kad bude vrijeme; dat ću im oružje. — Kyne potapše Arda po ruci. — Svašta smo proživjeli zajedno, Arde. Nema smisla da to upropastimo samo zbog nekoliko srebrnih šipki.

— Jednom u životu se ukaže ovakva prilika. Međutim, ti si suviše plemenit da bi je iskoristilo.

— Nisam tako plemenit, Arde. Ja samo želim otići iz Meksika. Osim toga, ne zaboravi da je s nama žena. Zacijelo je ne želiš imati na savjesti.

— Što osjećaš sada prema njoj? Još je namjeravaš oženiti?

Kyne se okrene na peti i ode. Počne skidati tovar s magarca. Kad se vra-

tio, upita ga Dolbert ližući obješen brk:

— Što to nosite?

Znajući da će prije ili poslije saznati istinu, Kyne im oda da se radi o srebru. Pošto se Hogarth okrenuo i zapanjeno zagledao u vreće, Kyne mu priđe s leđa i izvuče mu iza pojasa revolver.

— Hej, što to znači? — ljutito zapita Hogarth.

— Kad ustanovim da se mogu pouzdati u vas, momci, vratit ću vam revolver — odgovori Kyne. — Imam dovoljno briga i bez vas.

— Ne sviđa mi se to — progunda Hogarth.

Kyne reče da će mu, ako upadnu u neke nevolje, vratiti revolver. On i Ard uzet će puške, a svoje će revolvere dati Pealu i Dolbertu.

— Ili se složite s time ili pješačite! — reče im.

XII

Jenna Soames je sjedila u liječničkoj sobi i čitala novine, dok je stric Ed spavao. Ed je još imao vrućicu, no liječnik Milnor je bio iznenađen kako se brzo oporavljao. Ed Soames ne bi bio prvi čovjek koji je proživio godine i godine s metkom u grudima.

Djevojka se iznenadi opazivši da je stric promatra. Premda je noć bila hladna, lice mu se orosilo znojem. Odmah mu ga obriše ručnikom.

— Uvijek si bila dobra prema meni, Jenna — reče on.

— Ti si mi stric. Zašto ne bih bila dobra?

— Nikada nisam vrijedio baš mnogo.

— Bolje je da ne govoriš. Štedi snagu. Večeras izgledaš najbolje otkako se zbilja ona pucnjava.

— O pucnjavi i želim govoriti — reče on.

Ona zatrese glavom.

— Nadam se da će Farrel biti kažnjen ako se ikada vrati ovamo. No nema smisla da sada raspavljamo o tome.

— Htio bih da saznaš neke stvari. Farrel nije kriv. Pucao sam mu u

leđa, htio sam ga ubiti, a nije imao revolver.

Ona zapanjeno otvori usta.

— Govoriš koješta — uspije prozboriti. — Farrel je pucao u tebe.

— Jest, pucao je, ali samo zato da spasi sebe. Nemoj se udati za Sida Bowlinea. On je kradljivac, baš kao što sam i ja uvijek bio kradljivac.

Ukočeno ga je gledala, sa zaprepaštenjem i nevjericom.

— Misliš da buncam, no varaš se. Govorim sasvim trijezno. Pola onih konja na ranču »Devet« ukrali su Sid i Ard Hol'and. Kyne Farrel je kupovao konje, dok je Sid kupovao samo onda ako je baš mrtav.

— Ne... ne vjerujem ti.

— Sid je vješt peru. Umije oponašati tuđi potpis tako da se jedva razlikuje pravi od lažnog.

— Odmori se sada — reče ona.

Okrene se prema stolu da smanji fitilj na petrolejci. Htjela je izaći u hladnu noć i šetati dok je ne svlada umor. Stric bulazni, uvjeren je u to, pa ipak,

— Odjahao sam na ranč »Devet« kako bih natjerao Farrela da mi plati neke konje koje mi je otjerao Sid. Mislio sam da ću ga preplašiti. Sve više me hvatao bijes. Znaš kakav sam kad se razljutim. Pokušao sam ga ubiti, zbog toga što me nazvao kradljivcem. Znao sam da je u pravu, ali me to zaboljelo, razumiješ? Tada sam pomahnitao.

— Ti sve izmišljaš. Ljutit si na Sida, pa mu želiš naštetiti.

— Pošalji pismo Joshu Cummingsu, koji ima ranč »JB« istočno od El Pasa. Upitaj ga da li mu nedostaju neki konji. Ako mu nedostaju, neka zaviri u obor na ranču »Devet«. Cummings vjerojatno smatra da su mu te konje otjerali Komanči. Izenadit će se kad sazna da su dvjesto kilometara od njega.

— Sid ima, bez sumnje, kupoprodajni ugovor za te konje. Uvjerena sam u to.

— Da, po svoj prilici ima ugovor. Samo, na njemu nije Cummingsov potpis. Piši Cummingsu i odmah ćeš saznati istinu.

— Neću ti dopustiti da me posvadaš sa Sidom. On ima neko objašnjenje.

Ed Soames se tiho nasmije.

— Slutim da ću se oporaviti, Jenna. Prvi put sam siguran da ću se izvući.

— To me raduje, striče — reče ona.

Uistinu joj je bilo drago, premda joj se na neki način zgadio. Kako može biti takav lažljivac?

Ed je zamoli da mu donese piće. Samo čašicu. Budući da liječnik nije bio kod kuće, nije znala gdje je boca. Međutim, stric je zamoli da potraži viski i ne čeka liječnika.

Nakon duga traženja pronađe bocu viskija u Milnorovu pisaćem stolu. Vрати se.

Dok nje nije bilo u sobi, stric je umro.

Još je stajala nasred sobe i promatrač Soamesovo dugoljasto lice kad je ušao liječnik Milnor. On pogleda Soamesa, navuče mu pokrivač preko lica i izvede Jennu iz sobe.

— Ali, činilo se da mu je mnogo bolje — reče ona utučeno. — Vjerovao je da će ozdraviti.

— To se često zbiva prije smrti. Pojavi se posljednja anaga — reče liječ-

nik i stavi joj ruku na rame. — Je li mnogo govorio prije nego što je umro?

— Rekao mi je nešto u što ne vjerujem.

— I meni je ispričao ponešto. Rekao je da Farrel nije kriv. Međutim, ne vjerujem da bi vam itko povjerovao. Pogotovu da je Sid Bowline konjokradica.

— Znači, i vama je ispričao tu laž?

— Možda je buncao — reče liječnik i raširi ruke.

Znala je da Sid igra poker u Tinkhamovoj krčmi. Obećao je da će se vratiti k njoj ako kartanje ne potraje predugo. Jenna zamoli jednog čovjeka koji je stajao pred krčmom da pozove Sida.

Već za nekoliko trenutaka izađe Sid. zavrnutih rukava i bez šešira.

— Zdravo, Jenna. Što je? — Pogleda njeno blijedo lice. — Stric Ed?

Ona uspije kimnuti. Kad je htjela progovoriti, navru joj suze, a Sid je počne tješiti i tapšati po ruci. Ubrzo se savladala. Ispriča mu što je rekao stric.

— Zao mi je što je umro s lažima na usnama — reče Sid.

— Učini mi uslugu, Side, Napiši Joshu Cummingsu i upitaj ga o onim konjima s »JB« koje imaš u oboru.

— Zašto bih mu pisao, Jenna? Imam kupoprodajni ugovor.

— Hoćeš li ti pisati ili da ja pošaljem pismo?

On zatrese glavom.

— Ako to baš želiš, napisat ću pismo ujutro. No, ne vjerujem da ćeš tako skoro dobiti odgovor. Kad sam kupio konje, Cummings se spremao u Agustin. Vratit će se tek poslije nekoliko mjeseci.

— U redu, napisat ću pismo večeras — reče ona.

Okrene se i pođe, ali je on grube uhvati za ruku.

— Nemaš baš veliko povjerenje u mene — reče joj osorno.

— Namjeravam poslati to pismo Side.

— Ne čini to, Jenna. Nemoj pisat Cummingsu — čvršće joj stegne ruku.

— Dakle, istina je, ti si kradljivac — reče i pokuša se istrgnuti.

— Sve ću ti objasniti ako mi pružiš priliku.

— Najbolje je da pošaljem pismo Joshu Cummingsu. Ili ti lažeš ili je stric lagao o tim konjima sa žigom »JB«. Ako je stric lagao, neću više nikada sumnjati u tebe.

— Razmisli o tome još dan-dva — reče Sid, pokušavajući se osmjehnuti — pa ćeš uvidjeti kako bi ispala budalasto u Cummingsovim očima. Djevojka koju ću oženiti provjerava moje riječi prije nego što sam joj i stavio prsten na ruku.

— Napisat ću to pismo... još večeras.

Sid je gledao za njom dok se žurno udaljivala u mraku. Pitao se što bi bilo sada najpametnije. Već je mogao prodati one konje u Fort Bayloru. No, otkako se pojavio Cadiz Ladero, nanjušio je veći plijen, mnogo veći. Pa ipak sada mu se činilo da se previše pouzdao u sreću.

Vrati se za kartaški stol i ispriča da je umro Ed Soames. Kartaši se nimalo ne zaprepaste niti pokazu bilo kakvo žaljenje.

— Na žalost, Ed je prije smrti napunio sinovici glavu svakakvim lažima — reče Sid spuštajući se na stolicu.

— On je bio najveći lopov kojega sam ikada vidio — izjavi jedan od ljudi. — Čudim se što mu već odavno nisu stegnuli vrat.

— Bio je lukav, pa ga nisu mogli uhvatiti — napomene drugi i počne dijeliti karte.

— Hja, sada ćemo vidjeti kakva je Jenna Soames — reče Sid. — Ako povjeruje stričevu lažljivom jeziku...

— Neće se ona okrenuti protiv tebe, Side, ma što joj Ed Soames napričao.

— Drago bi mi bilo da je to istina — reče iskreno Sid.

XIII

Premda Hogarth nije bio oduševljen time što mora predati revolver Kyneu, ipak je popustio jer mu je bilo najvažnije da stigne do granice.

Kyne i Alicia su jahali na začelju i gutali prašinu. Nakon nekog vremena Ard predloži da on prijeđe na začelje, ali Kyne zatrese glavom. Ard ga čudno pogleda i vrati se na čelo, gdje su bili Hogarth i ostala dvojica.

— Ne vjeruješ svome prijatelju — reče Alicia.

— Ne mogu Ardu oduzeti revolver kao što sam ga oduzeo Hogarthu — odvrati Kyne. — Stoga se ugodnije osjećam kad ga neprestano imam na oku.

Tog su dana prešli preko vulkanskog stijena.

Kasno popodne Kyne opazi da Ard i Hogarth jašu jedan uz drugoga, razgovaraju i smiju se.

Te su se večeri odvažili i upalili vatru. Ispekli su sovu koju je Ard nožem srušio s drveta. Nije bilo mnogo mesa, ali su donekle utažili glad.

Dva dana nisu vidjeli nikoga. Trećeg su dana naišli na laka kola kojima se slomio kotač. Upregnute su bile mazge, a kraj njih su stajala dva se-

ljaka. Čim su ugledali jahače, seljaci pobjegoše uzbrdo i nestadoše među borovima. U to je doba svaki jahač mogao biti neprijatelj.

Ard se nasmije i podbode konja. Kola su bila natovarena robom, vjerovatno za neki obližnji ranč.

Hogarth i Peal ispregnu mazge i uzjašu na njih, a puste magarce na kojima su do tada jahali.

Na kolima je bilo brašna, soli i graha. Bile su tu i četiri nove puške te municija. Međutim, kad je Hogarth posegnuo za puškama, Kyne ga odgurne Hogarth opsuje, a Kyne izvuče revolver.

— Neću trpjeti da mi se tko suprotstavi — upozori ga Kyne. — Ostavi puške. Ili ćete prihvatiti moje uvjete ili ćete ostati ovdje.

Ard je stajao blizu Hogartha i Kyneu se učini da su šapnuli nešto jedan drugome, no nije mogao biti siguran. Hogarth slegne ramenima i reče da će biti onako kako želi Kyne.

Natovare na jednog magarca zalihe koje su pronašli i produže na sjever.

Te večeri Kyne povede Aliciju u stranu. Do sada je spavala blizu njega,

ako da ga je mogla pozvati ako joj zatreba pomoć. Ovoga puta joj reče da će njih dvoje naizmjenice bdjeti. Oči su mu se sklappale od umora, ali odlučio da stražari prva četiri sata, dok će ona bdjeti nakon njega. Više nije vjerovao Ardu.

Ocijenili vrijeme prema položaju zvijezda. Sjedio je na tlu, privukavši kolijenu. Alicia je spavala u grmlju. Začuvši mrmljanje, pride vatri i ogrije ruke. Tada osjeti miris vina. Opazi da Ard i Hogarth sjede zajedno i razgovaraju.

Ard dignu glavu osjetivši njegov pogled na sebe.

— Imamo tu malo vina — reče. — Mislio sam da ga ne želiš, s obzirom na to da si se odrekao i svega ostalog.

Kyne zamijeti podsmijeh u njegovu glasu. Ispruži ruku.

— Popiti ću malo vina.

Ard mu pruži kožnatu čuturu, a Kyne povuče velik gutljaj i vrati je.

— Mogao si mi reći da u onom tovaru ima i vina — reče Kyne.

— Našli smo samo jednu bocu — promrmlja Ard. — Mislio sam da ti nije stalo do nje.

— Mogu li porazgovarati malo s tobom, Arde? U četiri oka.

Ne čekajući odgovora, Kyne se udalji nekoliko metara, zaobišavši Peala i Dolberta koji su spavali na zemlji i hrkali.

— O čemu se radi? — zapita Ard.

— Čini mi se da ste se ti i Hogarth veoma sprijateljili — reče Kyne.

— Ja sam bio protiv toga da pođe s nama — podsjeti ga Ard. — Upamti to.

— Znam, samo ti savjetujem da ne kujaš nikakve planove s njim.

— Popeo si mi se već na vrh glave — pljune Ard.

— Mogu ti reći da i ja osjećam to isto prema tebi. Ne pokušavaj ništa, ozbiljno ti kažem.

— Nisam ti smio dati taj gutljaj vina. Davao me odnio ako ti nije odmah uzburkao krv.

Kyne ga uhvati za košulju.

— Za tebe i Hogartha bit će najpametnije da se okanite gluposti. Otići ću i ostaviti vas. Ja poznajem ovaj kraj, a vi ne.

Ard se opet nasmije, ali ovoga puta razdražljivo.

— Da me nisi više nikad dirnuo! — promrsi kroz zube.

Kyne ga pustio, a Ard zagladi košulju, žustro se okrene i vratio do vatre gdje je sjedio Hogarth i držao čuturu vina.

Kyne ode do svog gunja i spusti se na nj. Bio je neopisivo umoran. Osjećao je da ga je vino ugrijalo i ublažilo mu napetost u tijelu. Nije smio popiti onaj gutljaj.

Osjeti da mu se sklappaju oči, te smjesta skoči na noge i počne koračati kroz tamu. Duboko je disao, uvlačeći u sebe p'aniński zrak.

Napokon opazi da Ard i Hogarth više ne piju. Sklupčali su se na tlu.

Kyne pogleda u nebo i ocijeni da su do svitanja preostala još tri sata. Pustio je, dakle, Aliciju da spava jedan sat dulje nego što je bilo predviđeno. Pride joj, nagne se nad nju i prodrma je. Smjesta se probudila. Osjetio je napetost u njenu tijelu. Kad je opazila tko je kraj nje, opusti se i sjedne, pospano trljajući oči.

Čekao je dok se nije sasvim razbudila, pa se vratio do svog gunja. Zaspao je prije nego što se sasvim ispružio.

Omamljen umorom, nije ni zamijetio da je svanulo. Na to ga upozorili neki instinkti samoodržanja. Sjedne. Na sivkastom danjem svjetlu što je prodiralo u klanac ugleda Reda Hogartha. Hogarthov se prst nalazio na okidaču revolvera.

Kyne htjede ustati, ali mu preko glave padne iznenada omčica i stisne mu ruke uz tijelo. Okrenuvši se, opazi da uže drži Dolbert.

Postepeno ga počеше obuzimati bijes i strah. Vidio je sputane mazge, konje i magarce. Od noćasnje je vatre preostao samo siv pepeo.

— Gdje je Ard? — zapita.

— Brzo će se vratiti — reče Hogarth i udobnije se smjesti na zemlji.

Kyne proguta slinu. Grlo mu se neobično steglo i osušilo. Nisko iznad klanca proleti sova i nestane među drvećem na obronku.

Kyne se osvrne oko sebe, ali Arda nije bilo. Ni Alicije. Sa strane je stajao Peal i držao u zdravoj ruci pušku.

— Arde! — vikne Kyne.

Počne se dizati. Međutim, Do'bert naglo povuče uže i Kyne padne u stra-

gu. Prije nego što je mogao ustati. Dolbert ga udari iza uha.

Tresući glavom da bi se razbistrio, Kyne se otkotrlja i podigne na koljena.

— Ubit ću Arda zbog ovoga! — zaprijeti.

— Rekao je da ćeš e, po svoj prilici, razbjesniti — promrmlja nehajno Hogarth. — Ja sam predlagao da te ubijemo dok spavaš.

— To bi vam bilo pametnije — reče Kyne.

Približi se Peal, uhvati uže pa ga povuče, tako da se omča usiječe Kyneu u ruke.

— Ti si na redu — reče Dolbertu.

Dolbert nervozno pogladi kažiprstom brčice i ode kroz klanac.

— Urazumi se — reče Hogarth kad se Kyne počeo opet dizati — ili ćemo te pokopati ovdje.

Kyne je razjareno gledao u njega i ocjenjivao svoju situaciju. Vidio je da Hogarth drži Ardov revolver i da je kokot podignut. Niz leđa mu se shijevao hladan znoj.

— Prijave hulje — prošapće.

Hogarth se nagne naprijed i udari ga revolverskom cijevi po bradi. — Kyneu se učini da će mu se od boli rasprsnuti glava. Sruši se na leđa.

— Njeni su zemljaci bili gori prema njoj — reče Hogarth. — Prema tome, kojeg vruga zanovijetaš?

Kyne privuče noge kao da će se opet dići. Hogarth se nagnjao prema njemu, želeći istaknuti prednost koju mu daje revolver Kyne sasvim iznenađajućim zahvatom nogom i udari petom Hogartha po ustima. Hogarth i revolver odletješe prema natrag. No umiješa se Peal prije nego što se Kyne mogao dići: snažno povuče uže.

Hogarth je klečao i naslanjao se na ruke. Bio je ošamućen i krvario iz usta. Ispijune i pogleda Kynea na tren. Onda razjareno urlikne i zgrabi revolver.

Bespomoćan zbog omče koja ga je sputavala, Kyne nasluti da mu prijeti najgore.

Međutim, baš u taj čas dotrči Ard i istrgne Hogarthu revolver iz ruke.

— Zašto se boriš, Kyne? — upita — Zar se ne možeš pomiriti s onakim kartama kakve si dobio?

— Ubit ću te zbog ovoga, Arde.

Ard opsuje i mahne glavom prema Pealu.

— Pomogni Hogarthu da natovari teret na magarce. Treba da krenemo.

Hogarth i Peal se pogledaju. Obrišavši rukavom usta, Hogarth se polako digno.

— Do vraga, izvlačili smo slamčice. Ti i Dolbert dobili ste svoje, pa i ja i Peal želimo svoje!

— Čuo si me — zareži Ard i uperi u njih revolver.

Hogarth i Peal, psujući, udalje se kroz klanac.

Dok je Ard okrenut, gledao kako se toware srebrne šipke. Kyne se oslobodio užeta i skočio mu na leđa. Svojom ga je težinom srušio.

Ard se izvrne na bok i prikuje Kynea za tlo. Kyne se izvuče, ščepa ga objema rukama za desni zglob i tako ga zavrne da mu je revolver ispao iz šake. Ard se oslobodi i pokuša dohvatiti revolver. Kyne ga uhvati za nos i, snažno ga povukavši, okrene mu glavu u stranu. Ard zatuli od boli. Dobiše udarac po vratu. Tada se baci u stranu i skoči na noge.

Već su trčali Hogarth i Peal, ali im Ard mahne da se ne približuju.

On i Kyne počnu kružiti jedan oko drugoga. Kyne je jednom okom pogledavao revolver što je ležao u prašini. Srce mu se stegne kad je Ard posegnuo za noževima. Prije nego što ih je Ard mogao izvući iz korica, on navali na njega zabivši mu glavu u prsa.

Ard sjedne na zemlju, hvatajući zrak. Želeći da iskoristi prednost, Kyne odmah podigne koljeno i pogodi ga u lice. Ard se raširivši ruke, stropošta na leđa. No, kad se digao, imao je u rukama oba noža.

Kyne skoči prema revolveru. Kraj uha mu fujkne bačen nož.

Kad se uspravio, držeći u ruci revolver, vidio je Arda kako baca drugi nož. Osjeti oštricu među rebrima. Sve oko njega najednom se nakrivi i zavrti, nehom kao da je iznenađajućim prešao golemi kist, natopljen crnom bojom.

Slijedeća su dva dana Ard i njegovi ortaci nemilosrdno tjerovali magarce, želeći da što prije stignu do granice. U brdima oko njih odjekivala je danju i noću puščana paljba, a nekoliko su puta meci, ispaljeni iz velike daljine, podigli prašinu oko njih. Do sada ih nitko nije napao iz blizine, no činilo se da im je smrt neprestano za petama.

Popodne drugog dana Ard prijeđe preko vrhunca jednog brda i potjera magarce niz strmu stazu. Najednom, našavši se na polovici nizbrdice, sjeti se živog pijeska. Počne vikati na magarce, no njegovi ih povici samo uplašše i natjeraju da još brže trče. Na rubu pijeska prvi se magarac pokuša zaustaviti, ali izgubi uporište i uslijed zaleta upadne u žitko blato. Ostali magarci, koji su trčali u grupi, preskoče prvoga i zaustave se tek nekoliko metara dalje u pijesku.

Ard stigne do ruba pijeska i skoči s konja, držeći u ruci laso. Prvi je magarac već upadao sve dublje u blato. Ard mu nabaci omču oko vrata i stegne je. Uprijevši se petama u čvrsto tlo na ivici živog pijeska, počne vući svom snagom napeto uže. Magarac je prestrašeno njakao i tražio nogama nekako uporište, dok mu je vrat potezalo uže. Ard ponovno napne sve mišiće. Izbezumljena je životinja polako, centimetar po centimetar, klizila kroz blato prema čvrstom tlu. Tada, kad su napor postali preveliki čak i za Arda, magarac osjeti pod nogama tlo i očajnički iskoči.

Ard se ispruži poleđuške, dahćući i hvatajući zrak. Nakon nekoliko trenutaka sjedne i zagleda se u ostale magarce koji su tonuli u pijesku. Tada počne, mirno i nimalo ne povišivši glas, psovati.

Sutradan su Ard Holland i njegova tri ortaka prešli granicu. Ard je, još razmišljajući o izgubljenom srebru, okrivljavao zbog svega Kynea. Da Kyne nije uporno zahtijevao da povedu sa sobom djevojku, ne bi se to dogodilo. Kyne je poznavao kraj, pa bi se sjetio na onu strmu stazu što vodi prema živom pijesku.

Kad su se, zlovoljni i natmureni, pojavili na ranču »Devet«, dojahao im je ususret Sid Bowline.

Ard mu predstavi trojicu kraj sebe i ispriča o srebru koje su izgubili i o lmetku koji je još u spilji u Meksiku.

— Zadržao sam Cadiza Ladera kao gosta — reče Sid. — Slutio sam da bi mi mogao dobro doći i nisam se prevario. Jutros se pojavio njegov brat. — Osvrne se oko sebe, a zatim opet pogleda Arda. — Hoćeš li mi ispričati o Kyneu, ili treba da nagađam?

— Morao sam ga ubiti — odvrati Ard. — Pogodio sam ga nožem. Taj me luđak napao.

— A što je s Laderovom malom?

— Zbog nje smo se i potukli. Djevojka je namiguša. Ja i moji momci izvlačili smo slamke. Kyneu se to nije nimalo svidjelo.

— Nije ni čudo — promrmlja Sid — ako se uzme u obzir da ju je htio oženiti.

— Više nije onakva kakva je bila.

Ard ispriča što joj se dogodilo.

Sid reče Hogarthu i ostaloj dvojici da odu u kolibu za kauboje i odmores se. Bit će posla za njih ako žele raditi.

Maloprije je stigao na ranč Raul Ladero. Sid i Ard se sada zaustave na verandi, slušajući razgovor braće i gledajući ih kroz prozor.

Cadiz Ladero je sjedio za stolom i pio francuski konjak. Izgledao je urednije nego onog dana kad je došao, iako mu je odjeća još bila otrcana. Na licu mu se opet pojavio izraz nabusitosti i samouvjerenosti.

— Razgovarao sam s Joseom Albranom u Chihuahua Cityju — reče Raul. — Sit je borbe i složio se da ona treba da prestane. I to se već dogodilo. Možeš se vratiti kući.

— Koliko nas je ljudi stajala ta borba?

— Stotinjak — odgovori Raul, inače niži od brata, mlađi i još nabusitiji. — Koliko znam, i mi smo njima nanijeli takve gubitke.

— Slijedeći put prepusti strategiju meni — reče mu Cadiz Ladero. — Ne počinji rat koji ne možeš završiti.

— Dojadjili su mi oni prokleti Albranovi ljudi.

— Zbog toga smo umalo zaglavili.

— Moramo se vratiti u Chihuahua City i sklopiti konačan mir s Joseom Albranom.

— Ja čekam ovdje neko srebro i Aliciju.

Raul problijedi slušajući brata koji mu je pričao o Farrelovu zadatku.

— Nisi se udostojio da me obavijestiš o tom srebru u spilji iznad San Agustina — progunda.

— Štošta ti ne znaš, brate. Vjerujem da je Alicija već izvan opasnosti.

Zamijetivši bratovo bljedilo, Cadiz ga upita koji je razlog tome. Oklijevaajući samo za tren, Raul mu ispriča što se zbilo.

— Osramotila nas je. Stoga sam joj obrijao glavu, tako da svi muškarci znaju da je bludnica.

Cadiz Ladero problijedi kao i on, a onda mu lice pocrveni od srdžbe.

— Objasni zbog čega si tako osramotio moju štićenicu — progovori tiho.

— Albranovi su ljudi, uništili selo i imanje, oteli Aliciju. Vratili su je poslije sedam dana. Bila je noć bez mjesecine. Smijali su se, rugali i hvalili onim što su učinili. Da je plakala i molila me da je ustrijelim zbog toga što je uprljala naše ime, možda bih joj donekle oprostio. Međutim...

— Govori, brate — reče hladno Cadiz.

— Međutim, samo me promatrala i rekla da je napokon pala nisko kao i ostali Laderi. To nisam mogao podnijeti. Nije bilo ni suza ni stida. Kao da je davno ušao u nju.

Cadiz pljusne brata. Pljuskao ga je sve dok se nije srušio na koljena i iz nosa mu potekla krv. Tada ga, drhtući od srdžbe, podigne na noge i zagleda mu se u oči.

— Budalo! Glupa, slijepa budalo!

— Ona više nije dostojna nas — uzvikne Raul. — Ne bih je htio oženiti. Nitko se više ne bi htio vjenčati s njom.

Cadiz ga baci u stranu.

— Pobit ću sve Albranove ljude zbog te sramote koju su nam nanijeli. Ustrijelit ću Josea Albrana premda je star.

— Među onima koji su oteli Aliciju nisu se nalazili članovi porodice Al-

bran, već samo Albranove pristaše. — Raul obriše rukavom lice. — Ti više ne možeš pobiti Albranove ljude, ne možeš nikoga ubiti. Možemo biti sretni što će nam dopustiti da živimo u Chihuahu. Dopustit će nam da se vratimo na svoju zemlju. Više nemamo ljudi, a i novaca imamo malo.

— Imamo to srebro — progunda Cadiz — a Alicia ima novac. Ona je moja štićenica. Njezin mi je otac povjerio taj novac. No, potreban nam je njezin potpis na određenim ispravama. — Zagleda se u brata. — Vidiš, prava je budalaština što si joj obrijao glavu. Jer, bez obzira na sve što joj se dogodilo, ti ćeš se s njom vjenčati. Razumiješ?

— Neću dijeliti krevet s bludnicom.

— To me se ne tiče, bitno je da je oženih. Jedino na taj način dokopati ćemo se imetka.

— Onda joj ti stavi prsten na ruku.

— Ti ćeš je oženiti! — promrsi kroz zube Cadiz.

Raul je nekoliko trenutaka šutio. Bio je poražen, ponižen.

— Udario si me, uvrijedio — reče braneći svoje dostojanstvo. — Imaš sreću što to nije nitko vidio.

— Što bi tada učinio? Ti si mekušac. Bolje bi bilo da si se rodio kao žensko!

Raulu navru suze na oči i prvi put smogne hrabrosti da posegne za revolverom. No, Cadiz mu istrgne oružje i tako mu zavrne zglavak da je Raul glasno jauknuo.

— Hajde, sada si se isplakao — promrsi kroz zube Cadiz — pa možemo razgovarati kao muškarci.

— Pusti me! — zacvili Raul.

— Moramo pronaći Aliciju i srebro. Sada kad je zavladao mir vratit ćemo se u Chihuahu.

— Vratit ćemo se u Chihuahu? — uzvikne Raul. — Ti si bio ovdje u sigurnosti dok sam ja gledao kako teče krv i svakoga dana mislio da mi nema spasa!

— Tvoji, ljudi, borili su se umjesto tebe!

Cadiz htjede reći još nešto, ali ušuti jer su u sobu ušli Sid i Ard Holland. Ozari mu se lice.

— O, vratili ste se s mojom štićenicom i srebrom — reče Ardu.

Ard mu stvoreno ispriča da je Kyne mrtav, srebro u živom pljesku, a Alicia negdje u Chihuahui. Izvuče revolver, hitro korakne naprijed i istrgne revolver iz Raulove mlohavne ruke.

Cadiz pogleda u njegov revolver.

— Prijetite nam? — zapita.

Sid sjedne na rub stola. Pogled mu je bio tvrd.

— Raul, ti se vraćaš u Meksiko. Cadiz ostaje ovdje.

— Objasnite to! — uzvikne Cadiz.

— Zadao si mi velikih neprilika — reče Sid. — Zbog tebe sam izgubio ortaka.

— Koješta, osobno si mi rekao da ti Kyne Farrel ne znači ništa.

Sid se tiho nasmije.

— Raul će, kad se vrati iz Meksika, donijeti preostalo srebro. Za mjesec dana. Podijelit ću to srebro s tobom. Eto, bit ću tako velikodušan. No, očekujem da se vrati za mjesec dana.

— A ako to ne učini? — reče ukočeno Cadiz.

— Poslat ću mu tvoju glavu u vreći.

Cadiz pogleda brata i opazi pobjedonosan izraz u njegovim očima. Stoga reče odmah:

— Ne zaboravi, brate, da bez mene nemaš ništa. Upamti to.

Trijumf na Raulovu licu polako izblijedi.

— Ono što predlažeš prava je ludost — reče Cadiz Sidu. — Lako možemo dovesti svoje ljude. Nećeš imati vremena da uživaš u tom srebru.

— Tvoja će se glava naći u vreći, Cadiz. Upamti, čim se na vidiku pojavi prvi Meksikanac, s tobom je svršeno!

Još su se neko vrijeme natezali, ali napokon Raul odjaše na jug.

— Moli boga da te ne ostavi na cjeditu — reče Ard Cadizu.

— Neće — promrmlja Cadiz.

Pošto su Hogarth, Peal i Dolbert saznali tko je u kući, pojavi se Hogarth i raskorači.

— Nadam se da ćeš se pobuniti, Ladero, i pružiti nam priliku da te smirimo.

— Čini mi se da te poznajem — reče Cadiz zagledavši se u njega.

— Trebalo bi da me poznaješ. Bili smo u tvom zatvoru. Sjedaš li se

sada? Ovdje smo samo zato što su Al-branovi ljudi dinamitom srušili taj zatvor.

— Op'jačkali ste kočiju i ubili kočijaša. Dobili ste deset godina.

— Rekli ste da su vas zatvorili zato što ste zaklali govedo — upozori Ard.

Hogarth mu ne odgovori.

— Očito, sada imamo opasnu družinu — reče Sid smiješeći se. — I vrijeme je. Otarasimo se Scullyja i Reavisa. Oni bi ti mogli zamjeriti zbog onoga što si učinio Kyneu.

— Nisam htio ubiti Kynea — promrmlja Ard. — No, morao sam se braniti. Svidao mi se sve do god se nije počeo ponašati kao svetac.

— Rekao sam ti da će ti se ogaditi njegovi nazori.

Podijele među sobom srebro koje je donio jedini magarac. Dolbert odjaše u grad da kupi novu odjeću.

U svitanje Ard, Hogarth i Peal odvedu Cadiza u bivše skrovište kradljivaca stoke, poznato pod imenom La Meas. Tu je prije mnogo godina živio neki bogat čovjek, kojega su Komanči tako uznemirivali da je bio prisiljen pobjeći s porodicom u Meksiko. Poslije je je tu napuštenu kuću zauzela banda kradljivaca stoke, no njih su otjerali predstavnici zakona, a neke i objesili.

Ard je donio sa sobom težak lanac, jedan kraj pričvrsti za debelu gredu, a drugi omota Cadizu oko pojasa i zakopča ga lokotom.

Cadiz je drhtao, razjaren zbog tog poniženja.

— Živni malo — reče mu Ard. — Ne postoji baš nikakav razlog da budeš zabrinut, osim ako tvoj brat ne donese srebro.

Te večeri odu Ard i Sid u kolibu za kauboje i objasne Scullyju i Reavisu da su otpušteni.

Reavis i Scully se pogledaju i počnu spremati svoje stvari.

Uto se hitro približi Ard, držeći oba noža u rukama. Prikuje Reavisa uža zid i stavi mu oštricu na vrat.

— Nećeš ni pisnuti o onome što se zbiva ovdje, razumiješ? — reče. — Inače ću te uistinu pribiti uza zid.

Reavisovo lice ostane sasvim bezizražajno.

Rat u Chihuahuu je završio. Stari Jorge Gallegos vratio se s obitelji iz planina. Dočekali su ga neki njegovi ljudi, a za dan-dva stigoše i ostali. Nekoliko je sati vladala napetost između onih koji su se borili za Ladere i onih koji su se pridružili Albranu. No, ta napetost uskoro nestane.

Trećeg tjedna nakon primirja dojaše iz planina neka žena, a preko sedla joj je ležao muškarac. Stari Gallegos pomisli u prvi čas da je čovjek mrtav. Vidjevši da je to Kyne Farrell, teško ranjen, naredi da ga odnesu u kuću. Međutim, žena zatrese glavom i reče da će se osobno brinuti o njemu. Zamoli da joj dadu jednu kolibu i donesu prašak i lijekovi biljni čaj.

Malo zatim, istoga dana, Kyne otvori oči i opazi da ga Alicia napeto promatra. Nije imala na glavi šešir, a budući da joj je kosa bila još vrlo kratka, izgledala je poput vitka dječaka.

— Zašto nisi vikala kad su te odveli? — optuži je on.

— Zar bi vikanje pomoglo?

— Mogla si se boriti.

— Iskustvo uči da nije pametno boriti se — odvratila ona. — Ako se odupreš, nanijet će ti još veću bol ili će te možda ubiti. Stoga sklopiš oči i razmišljaš o kojemu. Ne misliš ha ono što ti događa.

Kyne htjede sjesti, ali klone zbog boli u prsima. Opazi na sebi debele poveze. Upita gdje su, a ona mu odgovori. Čudio se što ga je uspjela donijeti iz planina.

Te večeri dođe u kolibu stari Gallegos i donese hranu. Dok je Kyne ležao, on je pričao o ratu. Ništa se nije postiglo, osim što su razorena naselja i poubijani ljudi.

— Štošta se dogodilo od onoga dana kad ste ti i Holland kupili moje konje — reče. — Holland je živ?

— Nadam se — promrmlja Kyne.

Gallegos pokupio prazne zdjele i iziđe. Vraćajući se prema kući, zabrinuto je tresao glavom. Bio je uvjeren da je ona žena u kolibi Alicia Ladere ali je nije ništa pitao. Kosa joj je ošišana, a

to može značiti samo jedno. Međutim, ako želi živjeti s Kyneom Farrelom u istoj kolibi, to se nikoga ne tiče. Istina, loše bi bilo kad bi to saznali Ladere. Moglo bi se svašta dogoditi. No u ovim teškim vremenima svaki dan donosi neku opasnost.

Kad je Gallegos otišao, Kyne reče:

— Zaspala si onog dana, zar ne? A Ard i ostali su te uhvatili prije nego što si me mogla upozoriti.

Ona slegne ramenima.

— Kad sam se probudila, tvoj prijatelj Ard već mi je pokrio rukom usta.

— Ard će mi platiti zbog toga.

— Ne igraj se životom.

— Ne može ostati nekažnjen. Uostalom, ostavio me smatrajući me mrtvim.

Ona se kratko nasmije.

— I sve ćeš ih poubijati? One koji su pretekli tvog prijatelja Arda i njegove prijatelje? Morat ćeš poubijati mnogo ljudi, vjeruj mi.

— Obračunat ću s Ardovim i Dolbertom. Toga se sjećam. — On je pogleda. — A što je bilo s Hogarthom i Peaiom?

— Odjahali su ubrzo pošto te Ard ranio.

— Pobijunat ću se za to da Ard i Dolbert dospiju na vješala. Ako mi to ne prođe za rukom, ustrijelit ću ih.

— Razočarala sam te Baš kao i dragog strica Raula — reče i priđe rubu kreveta pa se ogorčeno nasmije, a zatim se uoćbilji. — Misliš li da je trebalo da ih natjeram da me izudaraju revolverskim kundacima ili da se ustrijelim? Ne želim umrijeti, možeš li to shvatiti? Ne svđa mi se ono što mi se dogodilo ali dogodilo se — Pogleda kroz otvorena vrata ljude u oboru. — Nadam se da se to neće više nikada ponoviti.

— Oženit ću te. Otići ćemo oдавде i zaboraviti sve što se zbilo.

— Ja poznajem vas muškarce, bolje nego što ti poznaješ sebe. Kyne.

— Ozbiljno ti govorim.

— Ne, ne želim se udati.

Premda je želio drukčiji ishod, on osjeti olakšanje. Pitao se da li ju je ikada volio. Možda je ta ljubav bila samo plod uobrazilje? Htio je osnovati u Meksiku život kakav je nedostupan strancima. To je mogao postići na taj način da oženi pripadnicu ohole kastijske porodice. Budući da su mu to uskratili, još više je želio takav brak. Da, možda je to pravo objašnjenje, pomisli.

— Namjeravam prisiliti strica Raula da plati zbog onoga što mi se dogodilo — tiho reče Alicia. — Namjeravam prisiliti oba svoja strica da plate zbog onoga što su učinili mojem narodu. Jer, to je moj narod, Kyne. Ti mrtvi Meksikanci su moje krvi. Ako to bude u mojoj moći, spriječit ću ubuduće takve strahote. Želim pokazati ljudima, priprostim i siromašnim ljudima, da se više ne moraju bojati imena Ladero. To je sasvim prosto ime i pripada prostim ljudima.

— Ne učini nešto besramno samo da izravnaš račune sa stricovima.

Ona ne reče ništa. Kyne joj položi ruke na ramena.

— Imam dragulje, Kyne — prošapće ona. — Ostavio mi ih je otac, a stricovi ne znaju za njih. Kod mene su. Kad prijedemo granicu, pobrinut ću se za to da dobiješ nešto za nov život.

— Imam već nešto — odgovori on. — ranč. A Imam i ortaka s kojim moram srediti neke stvari.

— Ti moraš ispuniti svoje obaveze, a ja svoje.

On sjedne. Više nije osjećao bolova. Primjetno mu se vraćala snaga.

— Kad ti izraste kosa, bit ćeš opet Alicia Ladero. Upamti to, a zaboravi sve ostalo.

— Misiš li da će mi duga kosa vratiti sve ono što sam bila izgubila?

— Zar je potrebno da itko zna o onome što se zbilo u Meksiku?

Ona ne odgovori.

XVI

Kad se probudio, sutradan ujutro, nije više bilo. Gallegos mu reče da je odjahala na sjever, no nije znao kamo.

Kyne je još tri dana ljenčario u dvorištu i upijao sunce. Još je osjećao izvjesno stezanje u prsima, ali mu noge više nisu podrhtavale kao prije.

A onda se, ujutro četvrtog dana, srdačno pozdravi sa starim Gallegosom i odjaše. Či'j mu je bio da sredi račune s trojicom ljudi: Sidom, Ardonom i Dolbertom.

Prijeđe preko rijeke. Voda je sada bila toplija, jer je stiglo ljeto. U daljini se družio s nebom Thunderhead.

Osjećao se starijim nego onda kad je pošao u Meksiko. Starijim, ali ne i pametnijim. Na primjer, nije mogao razumjeti Aliciju. Zašto je prihvatila tu novu u'ogu koju namjerava neprestano igrati? Zašto ne pokazuje nikakvo žaljenje? Vjerojatno je to najviše ohladilo njegovu žudnju za njom. Stigavši do vrb'ka na američkoj obali, sjeti se nečega što je jednom pročitao:

»Mi se nikada ne mijenjamo. Mijenja se samo okolina, te ponekad izvlači iz nas bolje osobine, a ponekad gore. Znao je da su neke žene rođene za određeni način života, bile bogate ili siromašne.

Zaputi se prema Riveri. Iznenada ugleda nekog jahača. Zaustavi konja u šikari i pričekaj.

Kad se jahač približio, prepozna Dolberta; imao je na sebi novo crno odijelo i nove čizme.

Pokrivši konju nozdrve, Kyne je promatrao Dolberta kako prolazi mimo njega. Bio je, očito, dobro raspoložen, tiho je pjevušio.

Osjetivši grč u želucu pri pomisli na ono što se dogodilo Aliciji, Kyne okrenu konja i počne ga slijediti.

Dolbert je polako jahao duž rijeke, kroz guste vrb'ke i preko suncem obasjanih čistina. Po svoj je prilici bio u Tinkhamovoj krčmi, jer je djelovao pripito. Jahao je prema ranču »Devet«, a iz nav'ake na sedlu virila je sjajna nova puška.

Kyne skrene na jug, tako da se između njega i Dolberta nalazilo gusto grmlje. Zaustavi se ondje gdje je pute-ljak krivudao između gudura od pješ-čenjaka. Živci mu zatitraju od napeto-sti. Nadao se da ga neće nanjušiti Dol-bertov konj. Htio je Dolberta uhvatiti živa. Htio mu je postaviti neka pita-nja o Ardu i ostalima.

Dolbert side u klanac. Šešir mu je pokrivač potiljak. Bio je uredno — oši-šan, a skratio je i žute brkove. Prilič-no se izmijenio od onog dana kraj jame s vodom, kad je bio smrtno upla-šen i na svaki način htio pobjeći iz Meksika. Zbog vrućine je skinuo ka-put i privezao ga iza sedla. Tiho je fi-ćukao.

Kyneov konj zarže kad se približio Dolbertov ždrijebac. U tom času iz za-klona iskoči Kyne, s revolverom u ruci, pred zabezecnutog Dolberta.

Potpuno zatečen, Dolbert je sjedio kao kip. Tada zabije konju u slabine oštre mamuze. Posegne i za revolve-rom, iako sa zakašnjenjem.

Približivši mu se, Kyne ga zgrabi za ruku, povuče sa sedla istodobno snaž-no pljusne.

Dolbert krikne i tresne na zemlju. Prije nego što se mogao dići, sklizne sa sedla i Kyne i prikuje ga za tlo. Hitro mu izvuče revolver i baci ga u grmlje. Tada se uspravi i ščepa uzde Dolbertova konja, koji je upravo htio jurnuti u paničan bijeg. Smiri životi-nju.

Dolbert je pri padu raskrvario čelo. Sjedio je na zemlji i smrknuto buljio u Kynea.

— Gdje je Ard? — zapita Kyne.

Dolbert počne razjareno psovati.

— Rekao sam Ardu da treba provje-riti jesi li mrtav.

Kyne ga naglo podigne na noge.

— Da imam pri ruci uže — promrsi kroz zube — ozbiljno bih se pozabavio mislju da te objesim.

— Nisam ništa učinio — reče Dilbert, jasno pokazujući strah u očima.

— Izvlačili ste za onu djevojku slam-čice kao nekakav čopor životinja.

— Nije se odupirala. Nije joj smeta-lo ono što smo učinili.

— Ja ne mislim tako. Dolberte. Odgo-varaj sada na moja pitanja. Gdje je Ard?

Dolbert obližne usne i prijeđe nadla-nicom preko rasječena čela.

— On je kod tvog ortaka. A i Ho-garth i Peal. Sada radimo kod Sida Bowlinea.

— Što je sa Scullyjem i Reavisom?

— Navodno su otpušteni. Svi misle da si mrtav.

— Onda će se svi grdno iznenaditi.

Kyne nastavi ispitivati Dolberta. Ovaj kolebljivo ispriča kako je gotovo sve srebro propalo u živom pijesku.

— Znaš što? — reče Dolbert, pošto mu je pala na um jedna zamisao. — Obavijesti me kamo ti mogu poslati novac. Bit će još dovoljno zarade za sve nas.

Kyne odmah nasluti o čemu je riječ i zapita:

— Govoriš o preostalom Laderovom srebru.

— Tako je.

— Ard neće moći otići po nj. Rat je završen.

— Nije ni potrebno da idemo onamo, razumiješ? Treba samo da izbrojimo šipke kad ih donese Raul Ladero. Drži-mo njegovu brata u bivšem skrovištu kradljivaca stoke La Mesi. Sid kaže da će ubiti Ladera ako brat ne donese to srebro.

Dolbert se, ozbiljno pričajući, pribli-žio. Pokuša lijevom rukom uhvatiti revolversku cijev i skrenuti je u stra-nu. Desnom rukom naglo rastvori ko-šulju. U Kyneova je prsa bio uperen pištolj s jednim metkom.

Međutim, Kyne je bio spreman. Ustuknuvši za jedan korak, izbjegne dohvatu Dolbertove lijeve ruke. Prije nego što je pištolj mogao opaliti, povu-če okidač svog revolvera.

Metak se zabije u Dolberta. Dolbert poklekne, a na lijevoj strani grudi naglo mu se širila crvena mrlja.

Kyne mu priđe i nogom odbaci pi-štolj izvan dohvata. Tada izvrne Del-berta na leđa, nimalo se ne kajuci, jer nije mogao zaboraviti ono što se dogo-dilo Aliciji.

Dolbert je sipao psovke sve dok se nije ugušio. Raskrvario je prste zari-nuvši ih u zemlju, kao da je htio na neki način spriječiti tijelo da ne skliz-ne u nepoznat ponor.

Kyne je dugo piljio u Dolberta. Pri-je nego što se posve vratio u stvar-

nost, pojave se na puteljku dva jahača. To ga odmah otriježni.

Jedan od jahača bio je Sid Bowlne i držao ga je na nišanu.

Znajući da ne bi mogao podići revolver prije nego što Sid ispali iz puške, Kyne je ukočeno stajao.

Sid je djelovao zbunjeno vidjevši da dolje stoji Kyne.

— Baci revolver, Kyne — dovikne. — Jenna, uzmi ga i donesi ovamo.

Kyne pogleda drugog jahača. Dabome, bila je to Jenna. Vrlo blijeda, spusti se s konja i pođe nizbrdo. Imala je na sebi vunenu bluzu i suknju za jahanje.

Sid je bio napet, držeći objema rukama pušku.

Jenna se približi, a Kyne baci revolver, znajući da ga Sid neće promašiti.

— Ard je izjavio da te ubio — reče, Sid.

— Planove mu je pomrsilo srebro koje je zaustavilo njegov nož — odvratila Kyne.

Stajao je sasvim nepomično, s'uteći da Sid još razmišlja o tome da li da ga ustrijeli smjesta ili ne. Očito, ustručavao se samo zato što je bila prisutna Jenna.

Sid napokon sjaše, ne skrenuvši pušku u stranu ni za trenutak. Pogleda Dolbertovo tijelo.

— Što si imao protiv njega?

— On i Ard su silovali jednu ženu.

Kyne začuže iza sebe Jennin zaprepašten uzdah. Sid je djelovao iznenađeno.

— Namjeravam kazniti i Arda — reče Kyne.

— Ne vjerujem da ćeš ti bilo koga kazniti — odvratila Sid.

— Hoću, prok'eti konjekradice!

— Dobro znaš da ne moram slušati takve riječi! — Sideve ruke čvršće stegnu pušku.

Jenna je već podigla sa zemlje revolver. Stade se vraćati uzbrdo no odjednom se zaustavi.

— Nema smisla lagati — reče ona uperivši Kyneov revolver u Sida. — Ti jesi kradljivac.

— Jenna! — uzvikne Sid i stisne zube, znajući da bi se morao napola okrenuti da je dobije na nišan.

— Neću ti dopustiti da tvrdiš kako je Dolbertova smrt umorstvo — izusti Jenna.

— Ne zaboravi da ti je Farrel ubio strica — podsjeti je Sid.

— Na neki je način izazvao stričevu smrt, ali nije kriv.

— Pa, rek'a si mi... — iznenađeno će Sid.

— Znam što sam rekla. Pokušala sam nekim ljudima ispričati istinu o tebi, no nisu me htjeli slušati. Tada sam odlučila da se pretvaram da sam te pogrešno ocijenila. Međutim, samo dok ne dobijem čvrste dokaze.

Sid ju je gnjevano gledao.

— Ipak si poslala one pismo Joshu Cummingsu? Obećala si da nećeš pisati. Rek'a si kako ti je jasno da stric nije bio pri svijesti kad je izgovorio one smiješne optužbe.

— Kao što rekoh, samo sam se pretvarala. Zнала sam da mi nitko neće vjerovati dok ne stigne Cummings. Dobro si se osigurao, Side. Ljudi te vole i misle o tebi samo najbolje.

— Znači, prevarila si me — reče Sid i pogleda Kynea, koji je stajao dolje još uvijek uzdignutih ruku i čekao.

— Da, prevarila sam te — odgovorila Jenna, još mirnije. — Izšla sam danas s tobom zato što si bio uporan, a nisam htjela da naslutim moje prave optužbe prema tebi. Htje'a sam se abuzirati dok ne stigne Cummings. A sada, spusti tu pušku! Idemo svi u grad i reći ćemo kako je umro Delbert. Obeje smo vidjeli da je povukao pištolj na Farrela.

— Ne približujte mu se — upozori je Kyne. — I držite ga stalno na nišanu. Hajde, Side, baci pušku.

Uvidio je već da djevojka u tome nije početnica. Stajala je izvan S'дова dohvata i ni za tren nije spustila revolver.

Sid je šutio, oprezan i napet.

Kyne ga ponovo upozori, a Sid se okrene kao da će baciti pušku u grmlje. Umjesto toga spusti se na jedno koljeno. Odjekne hitac, ali se Kyne već bacio na zemlju.

Pucnjava se nastavi, ovoga puta revolveraska. Kyne se hitro okrene na leđa.

Jenna je, držeći objema rukama veliki revolver, pucala na Sida što je brže

mogla. Međutim, Sid je trčao prema svom konju, a svi su njeni hici promašili jer zbog trzanja revolvera nije mogla gađati.

Kad se našao u sedlu, Sid ispali nasumce još jedan hitac prema Kyneu, ali promaši. Njegov je konj već pojurio.

Kyne je potrčao prema svom konju i pušci u navlaci. Dok je upacivao metak u cijev, Sid je već nestao iza grebena.

Topot se udaljavao.

Kyne spusti pušku i obriše znojne dlanove o hlače.

— Za to je bila potrebna odvažnost — reče zadivljeno blijedoj djevojci.

— Nisam ga ni jednom pogodila — odvratila ona ljutito.

On joj pristupi, uzme joj iz drhtavih ruku revolver i napuni ga.

— Prije nekoliko tjedana činilo mi se da me mrzite — reče.

Uklonivši vlačnu kosu sa čela, ona mu ispriča o stričevim posljednjim riječima

— Otkrio mi je istinu o Sidu. Otkrio mi je i to da ste pucali u samoobrani. Pokušala sam reći ljudima u gradu kakav je Sid, ali su se okrenuli protiv mene. Izgubila sam posao kod Arthurne i više nisam znala šta da radim.

— Trebalo je da napustite grad. Mogli ste otići u El Paso.

Njene su plave oči ispitivački promatrale njegovo lice, i to ga neobično uznemiri. Naglo joj okrene leđa, kako bi ugušio ono što je opet probudila u njemu. Godinu je dana sanjario o jednoj ženi, Aliciji, a kad ju je ponovno sreo, ustanovio je da je više ne želi. Nije htio da mu neka žena opet sputa misli.

— Vratite se u grad — reče joj.

— A što ćete s njim? — upita ona pogledavši Dolbertovo tijelo.

— Mogu učiniti samo to da privremeno nestanem odayde, a to savjetujem i vama. Sid će, po svoj prilici, dovesti pomoć.

Kyne se okrene na istok i pogleda oblak prašine što ga je ostavljao iza sebe Sidov konj. Najradije bi odjahao za Sidom, ali nije mogao tek tako otići i ostaviti ovdje Jennu s mrtvacem.

Vidjelo se da je djevojka još potresena. Suprotstavila se Sidu i zatim ispraznila na njega revolver dok je bježao. Kyne se pitao kako bi reagirala da je pogodila Sida. Dobro je poznato da Sid ima velik utjecaj na žene. Možda bi tada, usprkos svemu što zna o njemu, pronašla neku ispriku za nje ga.

— Ako pobjegnute — reče Jenna, još ga gledajući u lice — optužit će vas da ste bez razloga ubili Dolberta.

— Vi im možete reći da to nije istina.

— Možda bi mi sada i povjerovali. No, ako Sid uspije proširiti svoje laži, možda svi zaključite da želim naštetiti tamn jadrniku zbog nekih svojih razloga. Istina, uopće ne znam kakvi bi mogli biti ti razlozi, osim ako pomisle na ljubomoru. Znaju da sam slučajno otkrila kolibu koju Sid koristi u gradu. Javna je tajna da je dovođio onamo žene.

— Taj bi podatak trebalo da okrene javno mnijenje protiv njega, naročito supruge. Ljudi nisu skloni onome koji se, premda je već zaručen, još ponaša kao neženja.

Ona slagne ramenima.

— Čini mi se da Sidu sve opraštaju — reče i zamišljene ga pogleda. — Bila sam veoma nepravedna prema vama kad sam vas optužila da ste napali mojega strica. Kad saznaju kako sam prevarila Sida, vjerojatno ću postati u Riveri onakav izopćenik kakav ste vi bili nekoć.

— Ja sam još i sada izopćenik — odvratila on ogorčeno. — Još izgledam kao Meksikanac.

— Tu se situacija znatno izmijenila otkad su prestale borbe u Chihuahui. Naravno, još ne prihvaćaju Meksikanca kao ravnopravne. Za to je potrebno stanovite vrijeme, kako kaže liječnik Minler. Stare mrtnje i nesporazumi spore odumiru. Ipak, ljudi u gradu više ne prijetu da će uzeti smolu i perje, kao što je onaj Tegglej predložio jedne večeri u hotelu. Da li znate da su pronašli njegovo tijelo na rječnoj obali južno od grada?

— I prema općem mišljenju, tko ga je ubio?

— Družio se s nekim meksičkim krijumčarima. Smatra se da ga je ubio ne-

tko od njih. — Onda dodirne Kyneovu ruku. — Otpremite Dolbertovo tijelo u grad i recite istinu Elmu Buttressu. On je novi šerif.

— Nije nadležan ovdje.

— Hatcher ga je imenovao. Recite mu istinu, a ja ću vas podržati. — Jenna se pokušala osmjehnuti. — Ne brinite, nema nikakvih predrasuda prema Meksikancima, pa neće biti unaprijed protiv vas samo zato što izgledate kao da ste iz Meksika. Ima draganu koja je Meksikanka. Ona je nova vlasnica krčme.

— Tinkham je prodao krčmu?

— Priča se da je došla iz Meksika i donijela nekakve dragulje koje je u El Pasu prodala za gotovinu. Tada je porazgovarala jedne noći s Tinkhamom i sklopljen je ugovor. Kažu da je platila previše. No, priča se da se radi i o nekakvoj osveti. Ona potječe iz ugledne obitelji iz Chihuahue.

Kyne je pogleda.

— Kako je nazvala svoj lokal?

— »Cantina de Ladero«.

On se nasmije i ispriča joj ponešto o Alicijinu životu.

— Kad njezini stričevi saznaju da ona, pripadnica porodice Ladero, vodi krčmu, nastat će prava strka u Chihuahu.

— Znači, vi poznajete tu Aliciju Ladero — reče Jenna.

Kyne ne odgovori. Još se kolebao da li bi poslušao Jennin savjet ili ne. Ako se Alicia već zbližila s gradskim šerifom, postoji mogućnost da igra bude poštena.

Upita Jennu kakav je taj Buttress. Ona nije znala mnogo, izuzev to da je čvrst i vrlo brz u rukovanju revolverom, ali razborit. Građani ga vole mnogo više nego suca Hatchera. Otkad je Kyne otišao u Meksiko, trojica su obješena. Sudac Hatcher je, čini se, čvrsto odlučio da otjera sve one nosioce bezakonja koji su se ugnijezdili u Riveri.

— Ja sam od početka govorio da sudac uživa u svom poslu — reče Kyne.

Uхвати Dolbertova konja i sveže tijelo preko sedla.

— Poslušat ću vaš prijedlog — reče joj i doda natmureno: — Nadaймо se da to nije zabluda.

— Nije — odvrati ona i hrabro mu se osmjehne. — Uzmite i Dolbertov pištolj. On će potkrijepiti vašu izjavu.

On joj zahvali zbog toga što ga je podsjetila na pištolj. Malo je žena koje su tako oštroumne da se sjete takvih pojedinosti.

Krenu prema gradu. Kyne je vodio za sobom Dolbertova konja.

— Bio sam donekle zabrinut zbog vašeg braka sa Sidom — reče kad su prešli preko grebena.

— Dugo sam nastojala uvjeriti samu sebe da je on pravi čovjek — reče Jenna i pogleda ga sa strane. — Bilo mi je veoma stalo do toga da se udam.

— Tako zgodna djevojka kakvi ste vi ne bi smjela imati takvih problema.

Te su je riječi očito pogodile jer se uspravila. — Više nisam mlada — reče gledajući smeđe građevine Riveru u daljini. — Sada su mi dvadesetdvije godine. Većina se djevojaka udaje u sedamnaestoj. Za tri ću godine biti usidjelica.

On ponovo osjetl na sebi njezin pogled, ali se ne okrene, kao da se osjećao nelagodno.

— Već ćete naći muža — reče odrešitije nego što je htio.

Kilometar-dva su šutjeli, i za to je vrijeme Kyne razmišljao o čovjeku iza sebe. Usprkos svemu što je Dolbert učinio, sada ga je, kad se smirio i kad su utihnuli revolveri, donekle žalio; sjećao se kako je prestrašen bio u Meksiku, gdje je pobjegao iz zatvora. A onda je izvlačio slamčice radi jedne žene...

Oči mu poprime tvrd izraz. Alicia je mogla vikati, mogla se odupirati. Mogla je nakon svega biti barem užasnuta, ispunjena gađenjem. Ipak, sve je to izostalo. U tome je bit. Kakva je ona zapravo? Je li takva od rođenja? U Chihuahu se skrivala iza svile i ras-koši, no u njoj se pritajila bludnica. Čini se da je ona uvjerena u to.

Pitao se kako bi se u sličnim okolnostima ponašala ova djevojka pokraj njega. Ona bi, po svojoj prilici, poginula. Što je bolje: biti mrtva i časna, ili obećana i živa?

S lijeve je strane krivudala rijeka između vrba dok su cvrčci ujednačeno cvrčali.

S vremena na vrijeme osvrnuo se i provjerio da li se vide kakvi oblaci prašine što bi označilo jahače, no nebo je bilo posve čisto.

Kad dovede Jennu u grad, više neće strahovati za nju. Sid se neće usuditi da je dirne, ali bi mogao naštetiti njenom ugledu svojim vještim lažljivim jezikom.

Upita Jennu kada je poslala pismo Cummingsu, a ona odgovori da su od tada prošla dva tjedna. Prema tome, vlasnik ranča »JB« već je mogao primiti pismo i dojahati ovamo da pogleda konje o kojima mu je pisala. Dabo-

me, možda je Cummings otputovao nekamo poslovno. Ako se to dogodilo, onda se ne može znati kada će stići.

— Čudno — reče Jenna gledajući ravno pred sebe — da Sid i ja nismo čuli pucnjavu i krenuli u tom pravcu, možda vas više nikada ne bih vidjela.

— O, bit ću ja još neko vrijeme ovdje.

— Ali, ja neću. Namjeravam otići, daleko. Zapravo, namjeravala sam — doda tiše.

Pogleda ga, a on okrene glavu, praveći se da promatra daleke brežuljke.

XVII

U novom zatvoru u Riveri, sagrađenom od debelih trupaca dovezenih iz El Pasa, Elmo Buttress je ozbiljno saslušao Kyneov izvještaj o Dolbertovoj smrti. Jenna je odlučno poduprla taj izvještaj.

Buttress nije bio visok, ali je bio plećat, debela vrata i velikih brkova. O boku je, u izrezanim koricama privezanim uz nogu, nosio košt 45.

— Sudeći prema svemu, ne postoji nikakav razlog za zaključak da ste namjerno ubili tog čovjeka — reče Buttress.

Gledao je tijelo koje je Kyne položio na nogostup pred zatvorskim vratima. Oko tijela već se okupila gomila.

Jedan čovjek iz gomile dovikne:

— Mogli bismo održati brzo suđenje kao prošlog tjedna i odlučiti o tome.

Buttress ga ušutka.

— Moram porazgovarati o tome sa sucem Hatcherom — reče okrenuvši se prema Kyneu. — Stoga ostanite u gradu da vas mogu lako naći.

Kyne se složi s time; uhvativši Jennu za ruku, povede je kroz gomilu prema konjima.

— Ne sviđa mi se što se Buttress mora posavjetovati sa sucem Hatcherom — reče zabrinuto Jenna.

Kyne slegne ramenima. Ni njemu se nije to sviđalo, ali nije mogao ništa učiniti.

Pozdravi Jennu dodirnuvši prstom češir, popne se na konja i odjaše do

krčme. Ugleda na pročelju svjež natpis: »Cantina de Ladero«.

Kiselo se osmjehne i uđe. Poveća ga skupina gostiju propusti do šanka.

Za šankom je, naslonjen na lakat, stajao Tinkham, koji je sada bio običan gost. Lice mu se japurilo od pića. Ugledavši Kynea, ukoči se, htjede progovoriti, zatim se zagleda u čašu.

— Mislio sam da u ovom gradu ne vole Meksikance — reče Kyne.

Gosti duž šanka počnu se zbunjeno meškoljiti i nakašljavati.

— Dabome, drukčije je to kad je neprijatelj lijepa žena i kad posjeduje jedinu krčmu u gradu — reče Kyne uz osmijeh.

Svi su šutjeli.

Pipničar je bio neki debeljko kojega Kyne nije poznavao. Za ovih nekoliko tjedana grad se znatno izmijenio. Stizalo je mnogo stranaca. Ljudi su se selili na jug, tražeći nove prilike za zaradu, a s uobičajenim skitnicama dolazili su i razni probisvjeti. Kyneu se nisu nimalo sviđjeli došljaci koje je zapazio u gomili pred zatvorom.

Potraži pogledom Aliciju, no nije ju nigdje vidio.

Početno uzbuđenje koje je izazvalo Dolbertovo mrtvo tijelo donekle se stišalo, pa su u krčmu dolazili i ljudi iz gomile pred zatvorom.

Uđe liječnik Milnor, ugleda za šankom Kynea i odmah odgega na svojim kratkim nogama prema njemu.

Kyne ga počasti pićem.

— Ed Soames je, one noći kad je umro ispričao sinovici istinu o mnogim zagonetkama — reče Milnor.

— Da, rekla mi je to Jenna.

— Pokušala je sve objasniti ovim budalama — nastavi tiho liječnik — no nitko joj nije htio vjerovati. Ipak vaš ortak postepeno gubi tlo pod nogama u gradu. U posljednje sam vrijeme čuo već nekoliko sumnjičavih napomena o njemu. Znate, malo je bio u gradu. Nije imao priliku da očarava, a ljudi, kad ostanu sami, počnu gledati nepristrano.

— Ja namjeravam srediti račune s njim — reče Kyne. — Ako budem mogao, dovest ću ga ovamo i prisiliti da kaže istinu, tako da svi saznaju kakav je.

— Priprema nešto veliko — promrmlja Milnor. — Ima novu družinu kojoj je pripadao i Dolbert.

Dabome, Hogarth i Peal, te Ard i Sid. To je čvrsta i opasna družina, nema sumnje.

— Zanima me kakav adut skriva Bowline — reče Milnor.

Kyne se slutio da liječnik želi nešto saznati. Slegne ramenima i reče da ništa ne zna. Nije htio reći ni liječniku da Sid drži u svojim rukama Cadiza Ladera zbog ucjene.

Liječnik Milnor se nagne prema njemu i prošapće:

— Budite oprezni, Farrelle. Sudac Hatcher se marljivo latio vješanja. Ima svoju vlastitu porotu. Dok vas nije bilo ovdje, obješena su tri čovjeka. Osuđeni su i obješeni za svega nekoliko sati. Istina, slažem se s tim presudama. Oni koji su dospjeli na vješala, nisu ništa drugo ni zaslužili. Ipak... Zamišljeno pogleda Kynea. — Ne dopustite Hatcheru da vas ščepa.

— Ne može me optužiti ni zbog čega. Jenna Soames je svjedok.

— Sudac Hatcher vas, tko zna zašto, ne podnosi. Ne sviđa mu se ni Jenna. On je i utjecao na Arthura da je otpusti kad je pokušala ispričati istinu o Sidu Bowlineu.

Kyne se ukoči.

— Mislite da sudac i Sid surađuju? — zapita iznenađeno.

— Pa, ne bih išao tako daleko i tvrdio to. Međutim, Hatcher je bio

nekoliko puta na ranču »Devet« kao Sidov gost. Dobro znate kako Sid može općiniti nekoga kad to želi.

— Da, znam to.

Milnor reče da mora posjetiti jednog pacijenta. Na odasku opomene još jednom Kynea:

— Upamtite, sudac Hatcher može sazvat porotu prije nego što se mi starosjedioci i snademo. Ima dvanaest odabranih ljudi, svojih ljudi. Razumijete li me?

Kyne ispuni stanovita tjeskoba.

— U povjerenju, poslao sam pismo guverneru — nastavi liječnik Milnor. — Ne sviđa mi se to. A ne sviđa se ni mnogima drugima.

— Što je s Buttressom? Je li jednak sucu?

— Nije, ali zasada igra Hatcher glavnu ulogu.

Kyne uzme stolicu i sjedne kraj zida. Promatrao je goste koji su ulazili i izlazili.

U krčmu uđe Arthburn, opazi Kynea i pride mu.

— Dakle, u Meksiku se smirilo stanje — reče zbunjeno.

Nekoliko kartaša za obližnjim stolom pogleda prema njima.

Kako Kyne nije ništa rekao, Arthburn ponovo pokuša zapodjenuti razgovor.

— Jutros sam dobio pismo od Josha Cummingsa. Kaže da mu je Jenna Soames pisala o nekim nestalim konjima. Veli da mu je prije nekoliko tjedana ukradeno dvanaest konja. Doći će ovamo čim obavi neki posao kod kuće. Ja sam nekoć živio blizu Josha. Zamolio... zamolio me da malo pripazim.

— Počinjete sumnjati u poštenje mog ortaka? — reče Kyne i ustane.

Arthburn pocrveni.

— Ne zaboravi da se sve ono što se dogodilo na ranču tiče i tebe.

— Ja sam bio u Meksiku kad su ukradeni ti konji sa žigom »JB«.

Arthburn se zagleda u plijevinu na podu.

— Samo pokušavam zavarati samoga sebe. Zao... žao mi je što sam otpustio Jennu.

— Navodno je sudac Hatcher izvršio izvjestan pritisak.

Arthburn naglo digna glavu.

— Jeste, učinio je to — odvrati uzrujano. — No, to je posljednji put da utječe na mene. Dosta mi je njegovih savjeta.

— Otvorili ste vrata i pustili u dvorište bijesna psa. Katkad je veoma teško oslobodili se takvoga psa.

Kyne krajičkom oka opazi da ga netko zove rukom. Bila je to Alicia. Imala je na sebi crnu haljinu s dubokim izrezom. Zastala je kraj vrata.

Gosti se odmah okrenuše prema njoj.

— Zdravo, Alicije — doviknuše joj oni koji su bili najbliži vratima.

Ona se svima osmjehne.

Kyne joj priđe, a ona ga uhvati za ruku i povede na verandu. Čula je već da je Do'bert ubijen i zabrinula se.

— Ne pokušavaj poučavati sve te ljude samo zbog mene — reče mu uznemireno.

— On pogleda natpis nad ulazom u krčmu.

— Dakle, na taj način kaniš vratiti milo za drago svojim stričevima.

Ona slegne golim ramenima.

— Dali su mi ime Ladero, pa ga želim što bolje iskoristiti.

— Cadiz će dobiti srčani napad. Zamisli, njegova posvojena sinovica toliko se sroza'a da vodi krčmu!

— Uživat ću gledajući lica svojih stričeva, ako se ikada potrude da dođu ovamo.

Začuju se teški koraci i na verandu se popne Buttress. Njegove su sive oči hladno prematrale Kynea. Obuhvati rukom Aliciju oko struka.

Alicia se malo razljuti.

— Ostavi nas, Elmo. Kyne je moj stari prijatelj.

— Da, to sam već čuo — odvrati hladno Buttress. — Ne zaboravi, vodim te na večeru u hotel.

Alicia kimne, a Buttress još jednom pogleda Kynea, prilično smrkuto, a zatim se progura u krčmu.

— Mogla si odabrati nekog prikladnijeg nego što je Buttress. — reče Kyne.

— Odabrala sam moćnog čovjeka — odvrati zlovoljno Alicia. — Kad mi više ne bude potreban, tada ću... —

slegne ramenima — ... tada ću se obratiti nekom drugom.

Kyne pogleda crni rubac koji joj je pokrivao glavu. — Da li zna o kratkoj kosi?

— Zna sve o meni — reče ona smjelo, pa doda: — Ne budi tako tužan, Kyne, i tako razočaran. Ja sam stvorena za takav život. Naravno, mnogo sam pretrpjela i ne bih htjela ponovo proživjeti onaj strah. Ali, zamisli da sam se udala za Raula! — Kratko se osmjehne. — Bila bih zatočnica u onoj velikoj kući u Chihuahua Cityju. Ne bih mogla izići sama. Jedino što bih smjela bilo bi da cijeloga dana sjedim i pletem. Raul bi imao ljubavnice, a ja bih mu radala djecu. Takav život nije za mene, Kyne, vjerojatno imam u žilama ciganske krvi.

— Ako si htjela odabrati moćnog čovjeka, trebalo je da izabereš suca Hatchera.

— Nisam ipak pala tako nisko, Kyne — odvrati ona ljutito. — Još mogu odabrati onoga tko mi se sviđa. Samo, ne misli da mi nije već ponudio svoje usluge.

On joj počne pričati o tome da je Cadiz Ladero zatočen u La Mesi. Objasni joj da je Raul otišao po srebro koje će poslužiti kao otkupninu. Možda ga Raul donese, a možda i ne. Lako je moguće da Cadiz Ladero umre u La Mesi i da njegovo tijelo bude zakopano negdje u pustoši.

Gledajući je, imao je dojam da je ona za njega stranac. Užas koji je proživjela posve su je izmijenili i stvorili od nje novu osobu. Najgore je bilo to što je htjela ostati takvom.

— Elmo je bio dobar prema meni — reče ona, kao da smatra da mora objasniti svoje ponašanje. — Pomogao mi je pri prodaji onih dragulja o kojima sam ti govorila, a pomogao mi je i da kupim krčmu. Znaš, gradski je šerif utjecajna osoba.

— I budući da je bio dobar prema tebi, zaključila si da je prijeko potrebno da mu daš sebe...

Kyne gnjevno ušuti. Navukavši šešir na čelo, žustro se okrene i ode.

Alicia je još dugo stajala kao okamenjena. Dodirne obraz kao da ju je pljusnulo.

Sid Bowline je nemilice tjerao konja do skrovišta La Mesa.

Cim je ujahao u dvorište, vrata se naglo otvore i izađe Ard, držeći pušku.

Teško dišući, Sid uđe u kuću. Ispriča o Dolbertovoj smrti.

Peal i Hogarth su htjeli odmah potražiti Kynea. Međutim, Sid im reče da će se za to pobrinuti on i Ard. Njihov je zadatak da ostanu uz Cadiza Ladera i čuvaju ga.

Ladero je, lica iskrivljena od bijesa, koraćao amo-tamo, a lanac kojim je bio svezan oko pojasa zveckao je pri svakom koraku.

— Kyne će me spasiti — reče grozničavim glasom kad je saznao da je Kyne živ. — Vidjet ćete. Zbog toga se i vratio, on je odan Laderima.

Sid ga grubo pljusne i odbaci do stola.

— Ako se tvoj brat ne vrati ovih dana, znaš što će se dogoditi! — zaprijeti.

Ladero se uspravi i obriše krv na rasječenju usnici. Crne mu oči bljesnuše.

Ard mahne glavom Sidu, te obojica izidu i naslone se na zid. Uvijajući cigarete, počnu raspravljati o situaciji.

Ard je predlagao da odmah krenu. Mogli bi otjerati konje na sjever, da izvuku barem tu zaradu.

— Da se odrekemo srebra? — zapita Sid. — Sam si rekao da se takva prilika ukazuje samo jednom u životu.

— Ne sviđa mi se što se vratio Kyne — promrmlja Ard.

— Vjerovao si da si ga ubio. Ovoga puta to i učini!

— Ono je bilo nešto sasvim drugo. Bacio sam nož na njega jer me napao, a to me razbjesnilo. Rekao je štošta ružno, riječi koje mi se nisu svidjele. — Ard pljune. — Sve zbog one proklete Alicije. Od početka sam slutio da ona donosi zlu sreću.

— Ne smijemo oklijevati — reče Sid.

Na njegovu se lijepom licu odrazi napetost koja ga je mučila. Jenna je priznala da ga je vukla za nos, i to mu je bio najteži udarac. Razmišljaju-

ći o tome, zatrese glavom; nije to mogao shvatiti. Za svih je ovih godina on napuštao žene. Međutim, Jenna je izmijenila uloge. Ona je jedina žena koja ga je ostavila na cjedilu. Najgore od svega jeste to što ga je optužila pred Kyneom. Osim toga, pomogla je Kyneu da se izvuče iz nevolje.

— Misliš da Kyne zna da držimo Ladera radi otkupnine? — zapita Ard.

— Jedino ako mu je to ispričao Dolbert. Ali sudeći po svemu, Dolbert baš nije imao vremena za razgovore.

Ard obližne usne.

— Slutim da ga je Kyne ubio zbog one proklete djevojke — promrmlja.

— Znači, sada će potražiti tebe — zaključiti kratko Sid.

— Ne sviđa mi se ovo čekanje, Side — progunda nervozno Ard. — Trebalo bi da krenemo na sjever. Cim pomislim na onog suca Hatchera, poidu me žmarci.

— Svakog trenu može stići Raul Ladero i donijeti srebro — reče Sid. — Moramo pričekati, ne preostaje nam ništa drugo.

Zagleda se u Arda.

— U međuvremenu ćemo se ti i ja pobrinuti za to da nitko ne spali mostove iza nas — doda.

Ostavivši Peala i Hogartha da čuvaju Ladera, on i Ard krenuše prema gradu.

Izbjegavali su puteljke i držali se šikara. Neprestano su tražili pogledom Kynea, znajući da bi se on mogao zaputiti na ranč.

Međutim, nisu ga nigdje vidjeli.

Šteta, pomisli Sid. Sve bi se moglo lako završiti kad bismo ga sada dobili na nišan.

Ostavi Arda u kolibi na ivici grada.

Gledajući kroz vrbik sjećao se ugodnih trenutaka koje je proveo u toj kolibici. Sada je svemu kraj. Dokopao se srebra ili ne, morat će napustiti ovaj kraj ako ne uspije uvjeriti suca Hatcheru...

Znajući da sudac popodne pije kavu u hotelskoj blagovaonici, zaputi se prema hotelu.

Na putu onamo nije htio gledati nova vješala, obojena upadljivom crvenom bojom.

Uđe u hotel kroz kuhinju. Ugleda suca u stolici kraj prozora. Bio je jedini gost.

Opazivši ga, sudac reče:

— Upravo sam vas namjeravao posjetiti i porazgovarati sa vama, Bowline.

Sid se namršti i sjedne za njegov stol. Nagne se prema njemu i, prešavši odmah na stvar, ispriča mu o Laderovu srebru. Zamijeti da su mu bljesnule žučkaste oči i nasluti da ga je pravilno ocijenio. Sudac Hatcher se nagne natrag i netremice se zagleda u njega.

— Dobro, kakav je moj zadatak u svemu tome? — zapita.

— Oslobodite me svih — odvrati Sid.

— Svih.

— A to znači? — upita sudac Hatcher.

— Skinite mi s vrata Josha Cummingsa. On bi se mogao pojaviti ovdje.

— O, da. Arthburn mi je danas rekao da je dobio pismo od Cummingsa. Riječ je o nekakvim ukradenim konjima. Arthburn je nekoć bio Cummingsov susjed i Cummings želi da se on brine o njegovim interesima. Kaže da mu je pisala Jenna Soames. — Sudac Hatcher popije kavu. — Zbog toga sam vas i htio posjetiti.

Sid se premjesti na stolicu, tako da je mogao brzo posegnuti za revolverom ako bude potrebno.

Zamijetivši to, sudac Hatcher se blizjedo nasmiješi.

— Spomenuli ste srebro — reče. — Da čujemo malo više o tome.

Sid pričekala konobarica uzme sučevu praznu šalicu i odnese je u kuhinju.

— Dobit ćete pet tisuća dolara — reče — ako mi omogućite da ostanem ovdje, zadržim ranč »Devet« i budem ugledan građanin.

— Za to je već prekasno Bowline. Stvorili ste sebi previše neprijatelja. Ljudi počinju postavljati pitanja. Arthburn se raspricao o pismu koje je dobio od svog prijatelja Cummingsa.

Sudac se nagne naprijed i potapše Sida po lijevom koljenu.

— Ja namjeravam upravljati ovim gradom — nastavi. — Dobro sam započeo. Ovdje se može zaraditi novac, ali moram ići ukorak sa zakonom.

— Što god postigli u ovom gradu, ne može se usporediti s Laderovim srebrom.

Sudac zatrese glavom, kao da sumnja u Sidov zdrav razum.

— Ja znam malo o Laderima — odvrati. — Ako je istina ono što govorite, onda će ovo biti prilika koju Raul odavno traži. Neće namjerno poslati srebro, zato da vi ubijete njegova brata. Bit će sretan ako ostane sam, ako Cadiz više neće smetati.

Sid htjede ustati. Vidljivo se razljutivši, ali mu sudac mahne da ostane.

— Ako Raul donese srebro... kažem: ako... dajem vam tjedan dana. Zadržat ću svog čovjeka Buttressa podalje od vašeg ranča, čak i ako se pojavi taj Cummings i zatraži vaše hapšenje. No, savjetujem vam da ne dolazite u grad. Dakle, ako Raul donese srebro, možete mi dati moj dio.

— A ako vam padne na pamet da pobjegnute sa svim tim srebrom, upamtite ovo: zbog tovara napredovat ćete sporo. Drugim riječima, stići ću vas i vratiti u grad. Razumijete?

Sid stisne zube i ne reče ništa.

— Uzevši jedno s drugim, uvjerili ste me da ta hrpa srebra vrijedi veliku svotu novca — reče sudac Hatcher. — Stoga će moj dio iznositi deset tisuća dolara. I to je jasno, zar ne?

Sid polako ustane.

— Ne zaboravite, suče, da sudjelujete u svemu tome koliko i ja. Prema tome, okanite se misli da me na neki način prevarite.

— Kao što je govorio vaš prijatelj Ed Soames: lopov nije lopov dok ga ne uhvate. Ja nemam baš nikakve namjere da me uhvate.

Sid htjede već poći a onda se opet okrene k sucu.

— A što je s Kyneom Farrelom? — zapita. — Ubio je mojeg čovjeka Dolberta.

— Da, znam.

— Uhapsite ga zbog toga.

— Sve je pokvarila Jenna Soames. Kaže da je to bila samoobrana. Ne mogu postupiti suprotno njezinoj izjavi, zasada je čista kao djevica.

— Što mislite time reći?

— Ona je veoma samosvjesna mlada dama. Nekoliko sam joj puta ponudio svoje prijateljstvo, ali ona je protiv mene. Čuo sam je jednog dana kako govori Arthburnu da sam debela svinja. — Hatcher se osmijehne. — Zbog toga sam i nageverio Arthburna da je otpusti — nastavi. — Onda kada je širila one smiješne optužbe protiv vas. Dugujete mi veoma mnogo, Side. Mislim da je velikodušno od mene što zahtijevam samo deset tisuća dolara.

— Dobro — reče Sid.

— I upamtite ovo: neprekidno mi se vrže po glavi vaš prijatelj Ray Teggley. Ubijen je kraj rijeke, sjećate li se? Slučajno znam da su ga neki vidjeli kako ide u onu vašu kolibu na rubu grada. Možda ste se posvadili s njim i...

— Mislite li da sam ga ja ubio?

— Mogli bi se pronaći svjedoci koji bi se zakleli da je upravo tako. Međutim, ja vam samo želim dati do znanja da imam u ruci neke karte.

— Ard Holland je vidio kako je poginuo Teggley. Kaže da ga je ubio Kyne Farrel. Uhapsite Kynea. Evo, pruža se prilika da ga zadržite u zatvoru. Činite s njime što god želite.

— Da ga objesim?

— Rekao sam vam. Činite s njime što vas volja jedino ga zadržite podalje od mene.

— Ako je Ard Holland spreman da se zakune da je Farrel ubio Teggleya — reče sudac Hatcher — to nam je sasvim dovoljno. Potpisat ću nalog za njegovo hapšenje — doda. — Predat ću ga Buttressu. Vjerujem da će se to svidjeti Elmu. Nije baš oduševljen time što je Alicia Ladero bila Kyneova prijateljica. Dabome, riječ »prijateljica« je suzdržljiv način izražavanja.

Izidu na hotelsku verandu.

Sid nije danima bio u gradu i sada prvi put ugleda novi natpis na krčmi koja je nekoć pripadala Tinkhamu. Nije mu se svidjelo ime Ladero nad vratima. Osjećao se nekako nelagodno. Već je imao posla s dvojicom članova te obitelji i to mu je bilo dovoljno.

XIX

Kyne je upravo htio prijeći preko ulice kad je ugledao na hotelskoj verandi Sida i suca Hachera.

Povuče se u prolaz između kuća i zagleda u njih.

Uznemirilo ga je to što su razgovarali vrlo povjerljivo. Odlučio da ne poslušati gradskog šerifa i da ne ostane u Rivieri. Slutio je da će ga sudac, ako ostane u gradu, pritvoriti još prije zalaska sunca.

Šmugne iza krčme i zaobilaznim se putem odšulja prema svom konju.

Oprezno i polako je odjahao prema istočnom rubu grada.

Upravo je ostavio iza sebe posljednju kuću i htio podbošti konja, kadli ugleda kroz krošnje vrba bljesak sunca na čeliku. Nešto ga natjera da povuče uzde.

Polako se približujući vrbama, opet opazi bljesak čelika.

Sjaše i oprezno izvuče pušku iz navelake na sedlu. Čvrsto je stisnuo usnice i produžio pješice. Njegove se slutnje obistinile. Oči ga nisu prevarile.

Na čistini kraj kolibe bio je Ard Holland i bacao noževe u dasku koju je naslonio na jedno stablo. Baci i noževe. Ard krene preko čistine. Izvuče ih iz daske i vrati se na svoje mjesto. Izgledao je prilično natmureno.

Kyne se sjeti što je kazao Ard onog dana kad je bacio nož na lešnjara: »Moram neprestano vježbati«. Ard je i danas vježbao. Sunce je dodirivalo oštricu njegovih noževa.

Kyne osjeti kako mu kuka žila u siljepočicama, a usta mu se suše. Pričekao da Ard baci opet oba noža u dasku, a onda izide iz vrbika. Uperi pušku u iznenađenog Arda.

Ard zastane, zabezegnuto zinući, na trenutak nesposoban da bilo što kaže.

— Gle, pa to si ti, Kyne — izusti promuklo. — Drago mi je da nisi mrtav.

— Da, uvjeren sam da ti je drago — promrski Kyne kroz zube — Otkoptaj lijevom rukom opasač i bac ga. Neću ponavljati.

— Što namjeravaš, Kyne? — promrmlja Ard oznojen.

— Namjeravam te odvesti u La Mesu.

U tom se trenu začuje topot konja koji se približavao iz grada.

— Hajdemo kući, Arde — javi se Sidov g as.

Kyne pogleda preko ramena i ugleda Sida pred kolibom. Još sjedeći na konju, Sid je gledao kroz vrata i tražio Arda.

Prođe samo četiri-pet sekundi, a onda Ard vikne:

— Side, ovdje je Kyne!

Posegne za revolverom i skoči u stranu. Iako je bio pravi gorostas, učinio je to gipko poput mačke.

Znajući da ne smije oklijevati, Kyne ispalio iz puške prema najširem dijelu njegova tijela. Međutim, metak samo na trenutak zadrži Arda. Razrogačio je oči, izvukao revolver iz korica i podigao ga. Kyneov drugi metak okrene ga i odbaci do zida.

Tada se sruši nešto na Kynea, tako da je odletio naglavce prema vrbama. Podigne ruke i zaštititi glavu. Puška mu ispadne kad je udario o jedno drvo.

Očajnički se otkotrlja. Iz sjedećeg položaja ugleda Sida kako zaustavlja konja petnaestak metara dalje. Leluja la se prašina.

Shvatio je da ga je srušio Sidov konj.

Hitro skoči, na hoge, ali ga pogodi Sidov prvi metak u ruku. Usprkos boli i mučnini koju je osjetio, uspije ispaliti iz revolvera. Metak pogodi konja umjesto Sida. Konj napravi nekoliko koraka u sruš se, bacivši Sida u prašinu. Ali se digne vičući:

— Zašto nisi ostao u Meksiku? Zašto si se vratio?

Počne pucati što je brže mogao. No Kyne je trčao krivudajući, dok mu je niz lijevu ruku tekla krv. Krajčikom oka opazi da se Sid okrenuo na peti i da ga pokušava uhvatiti na njezin. Brzo povuče okidač. Usprkos prasku,

začuje Sidov krik. Sid posrne, a košulja mu naglo pocrveni. Spotakne se o nogu ubijenog konja i ispruži potrbuške.

Boreći se protiv nesvjestice, Kyne se vrati i opazi da se Ard skvrčio pokraj zida. Revolver mu je ležao pred nogama. Žmirio je, teško dišući. Pogodila su ga dva metka: jedan u rame, a drugi niže.

Kyne je još stajao kao okamenjen kad su iz grada dopri povici, užurbani koraci i topot kopita. Htio je otići po svog konja iza vrba i brzo odjahati. Ugleda u gomili debelog suca Hatchera i šerifa Elma Buttressa. Uto Ard Holland uzdahne i stropošta se na zemlju.

Kyne podigne revolver.

— Stojte, suče! — dovikne.

Sudac se naglo zaustavi. Buttress zastane kraj njega. U gomili su bili Arthburn i Tinkham. Naprijed se progura liječnik Milnor.

— Spremite revolver. Kyne — reče pokroviteljski. — Znamo da ste se morali sukobiti s tom dvojicom. Svatko tko ima mozga u glavi može vidjeti da su bila dvojica protiv jednoga.

Pride Kyneu da mu pregleda ranu. Međutim, Kyne zatrese glavom i reče mu da najprije pogleda Sida i Arda Hollanda.

— Kynea Farrela tražimo zbog ubojstva — reče sudac Hatcher.

Mahne glavom Buttressu. No šerif se i ne pomakne. Nije htio uhapsiti Kynea.

— Maloprije smo održali sastanak u Tinkhamovoj krčmi — umiješa se Arthburn. — Oprostite, mislim na »Cantinu de Ladero«. Zaključili smo da Buttress može, ako želi, zadržati svoj posao.

— Tko je to odlučio? — zapita sudac.

— Građanski odbor Rivere — odgovori trgovac. — Bili smo u koječemu glupi.

Pogleda Kynea koji je uspravno stajao, s revolverom u desnoj ruci, dok mu je lijeva ruka krvarila.

— Liječnik nam je otvorio oči i naveo nas da promijenimo mišljenje o vama. Farrele — nastavi trgovac. — Ako netko izgleda kao Meksikanac, to još nije razlog da se iskalljuje bjes na njemu. Ne bi postojao nikakav razlog ni da jeste Meksikanac.

Kyne je bio prilično ošamućen. Promatrao je liječnika Milnora koji je upravo pregledavao Arda.

Sid Bowline je ležao potrbuške i jasno se vidjelo da je mrtav.

— U kakvu je stanju Ard Holland? — upita Arthburn liječnika.

Liječnik ustane i zatrese glavom.

— Mrtav je — odgovori.

— Suče — obrati se Arthburn Hatcheru — naš odbor uzima u obzir činjenicu da smo vas mi postavili na taj položaj. Međutim, ovo je pogranični kraj i katkad postupamo na neuobičajen način. Predlažemo vam da odete iz Rivere do zalaska sunca, umjesto da čekate da vas smijenimo. Po podne kreće kočija za El Paso. Razumijete, suče?

Hatcher ga je gnjevno promatrao. Većina je ljudi bila naoružana i podržavala je trgovca Arthburna. Promrmljavši nešto Buttressu, Hatcher se okrene i ode.

Liječnik Milnor je upravo previjao Kyneu ruku kad se pojavila Jenna. Pogleda Sida na tlu i problijedi, ali se ne onesvijesti, već pristupi Kyneu i pomogne liječniku pri previjanju.

— Mislim da je bilo neizbježno da tako završi — reče ona Kyneu. — Žao mi je jedino što ste to morali učiniti baš vi.

Položi mu ruku na desnu nadlakticu i stisne je. Blijedo mu se osmijehne, uspravi se i izgubi u gomili.

Kyne pođe s liječnikom Milnorom prema gradu.

— Zašto ste se uvijek izlagali opasnosti da mi pomognete, doktore? — promrmlja zamišljeno. — To mi nije jasno.

Milnor slegne ramenima.

— Prije svega, odavno sam shvatio kakav je Sid Bowline — odgovori. — Žalio sam vas zbog toga što ste se uočitali s takvim čovjekom.

— Ali, bez obzira na to, ugrozili ste vlastiti položaj u gradu podupirući me za vrijeme onih borbi u Meksiku.

— Kao što sam rekao tim budalama jedne noći — reče liječnik — krv je u svim ljudima crvena. Samo, mnogi zanemaruju tu činjenicu. — Kratko se osmijehne Kyneu. — Vi izgledate kao Meksikanac, a nemate njihove krvi u

sebi — doda. — Ja ne izgledam kao Meksikanac, a jesam. Barem po majci.

* * *

Još istog popodneva, prije sumraka, pošli su Buttress i potjera s Kyneom prema La Mesi. Kad su Peal i Hogarth ugledali veliku skupinu jahača, smjesta su se dali u bijeg.

Cadiz Ladero je plakao i grlio Kynea, govoreći da je znao da će ga on spasiti. Kyne ne reče ništa. Boljela ga je ruka i jedino je želio otići nekamo, popiti nešto i spavati.

Međutim, kad su stigli u grad, Cadiz Ladero se iznenada razbjesni ugledavši natpis nad bivšom Tinkhamovom krčmom. Ude ohol kao i uvijek, premda mu je odjeća bila prijava i podera na, a lice neobrijano. Gnjevno priđe šanku i udari po njemu, no Alicia mu se nasmije u lice. Nakon toga se smiri i promijeni ponašanje; počne joj se ulagivati. Pijuckajući u blizini viski, Kyne ga je čuo kako joj govori:

— Moraš se vratiti kući jer ti pripadaš nama. Moraš potpisati neke isprave. Sada kad smo poraženi prijeko nam je potreban rudnik Tres Hornos koji je pripadao tvome ocu. Rudnik je vrlo bogat na nećemo ga dirnuti dok ne potpišeš te papire. Razumiješ li, draga Alicijo?

Alicia ga je samo gledala, a zatim reče Buttressu da ga izbací ako ne bude htio dobrovoljno izaći. Očima je izražavala svu svoju mržnju.

Te se večeri došuljao u grad Raul Ladero. Izgledao je pokunjeno i preplašeno kad je zatekao svog nabusitog brata na verandi krčme, kamo ga je izveo Buttress.

— Nema srebra, brate! — uzvikne Raul.

— Nema srebra! — izdere se Cadiz.

— Spilja je prazna. Priča se da je stari Timoteo, kad su otišli Kyne i Alicia, kupio mazge i krenuo na jug. Nema mu ni traga.

— Eto, to je zahvalnost — reče Cadiz Ladero i raširi ruke. — Vjerni Timoteo je postao lopov.

Stojeći pokraj vrata, Alicia više nije mogla suzdržati smijeh.

— Ako te je pokrao, dobro je učinio — reče. — Zaslužio si to. Postupao si s njim kao sa psom.

— Ipak, još imamo rudnik Tres Hermanos — reče Cadiz pun nade, ne obazirući se na njezinu zajedljivost.

Kyne ne pričekao odgovor, već izađe iz krčme. Sve mu se gadilo. Dva je puta pokušao započeti nov život i oba je puta doživio neuspjeh. Jednom zbog Alicije, a drugi put zato što mu je ortak bio kradljivac.

* * *

Za tjedan dana pojavi se na ranču „Devet“ Josh Cummings. Odvoji svoje konje, pozdravi se s Kyneom i otjera ih na sjever.

Počnu stizati i drugi rančeri i tražiti svoje konje.

Napokon su Kyneu preostali samo oni konji koje je sam kupio.

Nakon mjesec dana dođoše Art Reavis i Ben Scully. Bili su u El Pasu, ali ondje nisu pronašli nikakvog pogodnog posla. Htjeli su se ponovo zaposliti na ranču, ako ih Kyne bude htio primiti. Međutim, Kyne nije imao novca. Smatrao je da nema smisla da ponovo pokuša osnovati pravi ranč.

— Kupili smo neke zalihe u Arthburnovoj trgovini — reče Ben Scully. — Ana lijepa Jenna Soames rekla nam je da te pozdravimo ako prođemo ovuda.

Kyne je sjedio na stubama verande. Najednom ustane, a s lica mu iščezne napetost.

— Mislio sam da je napustila grad — promrmlja.

Krene preko dvorišta, pa se iznenađeno okrene prema Reavisu i Scullyju koji su stajali u sjeni.

— Dobro, zar ste zaboravili, momci gdje je spavaonica? — zapita.

— Nipošto, Kyne — reče Reavis i zadovoljno namigne Scullyju.

— A kad prostrete gunjeve, pustite ove konje iz obora. Suviše su dugo u oboru i treba da se pošteno napasu. Vjerujem da ćemo ovih dana pronaći kupca.

Kyne se popne u sedlo. Krene prema gradu. Osvrne se. Činilo mu se da Thunderhead više ne djeluje onako prijeteći i zlokobno kao prije.

Ostavi konja na početku ulice i prođu pješice. Tu i tamo su ga ljudi pozdravljali rukom. Uzvrćao je na pozdrave.

Pred krčmom je stajao Tinkham.

Kyne se iznenadi vidjevši da je nad vratima opet njegovo ime. Pride Tinkhamu i upita ga o tome.

— Mislio sam da će mi prijati lagan život — odgovori krčmar. — No, nisam ja stvoren za ljenčarenje, a budući da su Laderi ponudili krčmu za male novce, kupio sam je.

— Što je s Alicijom?

Tinkham gurne laktom Kynea i pokazuje glavom na Elma Buttressa koji se, natmurena lica, naslanjao na ogradu na hotelskoj verandi i razgovarao s nekim trgovačkim putnikom.

— Bogami, to ga je pogodilo prilično teško — reče Tinkham. — Vjerujem da je iskreno volio tu ženu.

— Nisi mi još rekao što je s njom.

— O, zar ne znaš? Ona braća Ladero razgovarala su s njom skoro cijelu noć. Sutradan su odjahali, a Alicia je odlučila da proda krčmu. Iznajmila je sobu u hotelu i nije izlazila cijeloga tjedna. A onda su se jednog dana vratila braća Ladero s velikom kočijom, koju je pratilo dvadeset naoružanih jahača. Alicia je izašla iz hotela, odjevena u bijelo i s nakitom na sebi. Dovo me odnio ako nije izgledala kao prava dama. Ušla je u kočiju, a Raul ju je poljubio u obraz. Tada su se odvezli, ne osvrnuvši se i ne mahnuvši.

Kyne se tiho nasmije.

— Vjerujem da je Raul uhvatio divlju mačku za rep — reče.

— Onog dana kad mi je prodala krčmu rekla mi je da ju je zaprosio. Lederima je stalo do nekog novca koji joj je ostavio otac. Zele ga zadržati u porodici, tako mi je rekla.

— Ona neće ni za trenutak dopustiti Raulu da zaboravi kako je to samo brak iz koristoljublja — napomene zamišljeno Kyne.

— Rekla mi je da se udaje za njega kako bi mu se osvetila zbog nečega što joj je učinio. Nije mi htjela objasniti potanko te svoje riječi. Znaš li ti o čemu se radi, Farrele?

— To ima nekakve veze s njezinom kosom — odgovori Kyne. — Njoj se sviđala dugačka kosa, a njemu kratka.

Prijeđe preko ulice i zastane na vratima Arthburnove trgovine. Ugleda za tezgom Jennu. Upravo je središala knjigovodstvo. Podigne glavu i nasmiješi se.

— Misliš sam da ste napustili ovaj kraj — reče promatrajući ga.

— Ne, samo sam šređio neke stvari. Ste mislite, da li bi mi Arthburn htio dati neki zajam?

Prije nego što je mogla odgovoriti, iz susjedne prostorije izviri Arthburnova sijeda glava.

— Dobit ćeš zajam kakav god želiš, Kyne — reče trgovac. — Slušaj, Jenna, dovoljno si čeprkala po tim knjizurinama. Izlazi i pokaži Kyneu grad. Nastupile su neke promjene. Na primjer, neće vidjeti suca Hatchera.

Izisašći na toplo sunce, šutke su se odšetali do ivice grada, odakle se vidjelo zelenilo kraj rijeke.

S druge strane bio je Meksiko.

— Da li vam ona nedostaje? — zapita Jenna ne pogledavši ga.

— Ne.

— Doktor Milner je dobio novine iz Chihuahua Cityja. Ona živi s mužem u velikoj kući Laderovih i navodno je najpopularnija osoba u Chihuahui.

— To me nimalo ne čudi — odvrati zamišljeno Kyne Farrel.

Pitao se: hoće li Alicia ikada dopustiti Raulu da zabravi onaj dan kad joj je odrezao kosu.

— Kako vaša ruka? — zapita Jenna.

— Dobro. Bila je to samo ogrebotina.

On se okrene i pogleda njezinu svijetlu kosu, razdijeljenu po sredini.

— Umalo sam napustio ranč. Činilo mi se da nema smisla da ostanem... kao da nešto nedostaje.

Ona ga pogleda.

— Što nedostaje? — zapita.

— Kad dosigne stanovitu životnu dob, čovjek shvati da kuća ne vrijedi ništa ako u njoj nije i žena. Život je nekako nepotpun. Nisu najvažniji kornji, ni goveda, ni novac, sve je to sporedno. Živimo u opasnom vremenu i na opasnom mjestu. Svako želi ostaviti poslije smrti jedan djelić sebe.

— Za proteklih sam tjedana i ja razmišljala upravo o tome — prošapće Jenna.

On joj dodirne ruku i reče:

— S vremena na vrijeme dolazit će s ranča. Bilo bi mi drago da vas mogu posjetiti, Jenna.

— I meni će biti drago.

Vraćali su se prema gradu. Obuhvatio ju je rukom oko struka, ona njega također.

Neko su vrijeme šetali šutke. Onda Kyné reče:

— Nešto si se bojala da ćeš ostati usidjeljena. Više ne postoji ta bejžan, zar ne?

Ona zadovoljno kimne.

KRAJ

KNJIGA ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez ičije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada najbolja i u Evropi naju-
ražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a
izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz
Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzecom — poštom knjigu »Kroje-
nje i šivanje« po cijeni od 50,00 dinara i troško-
vima poštarine.

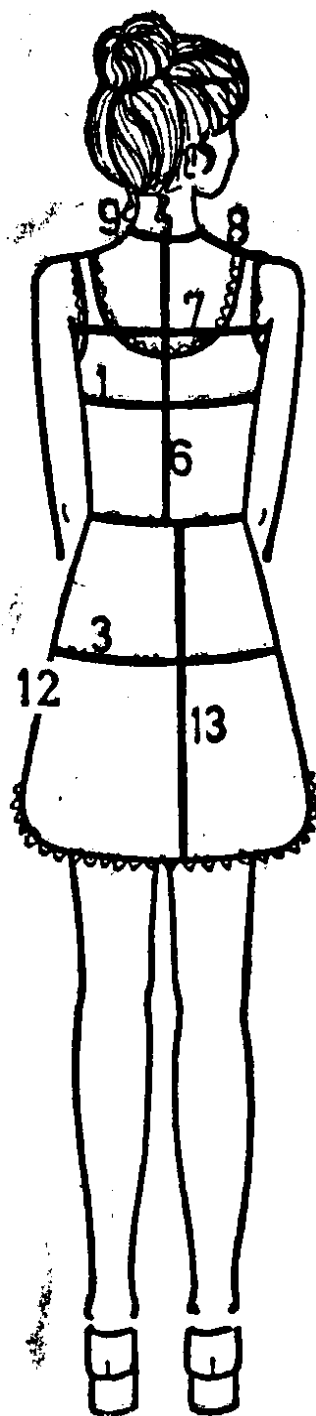
Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova
Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac
1.

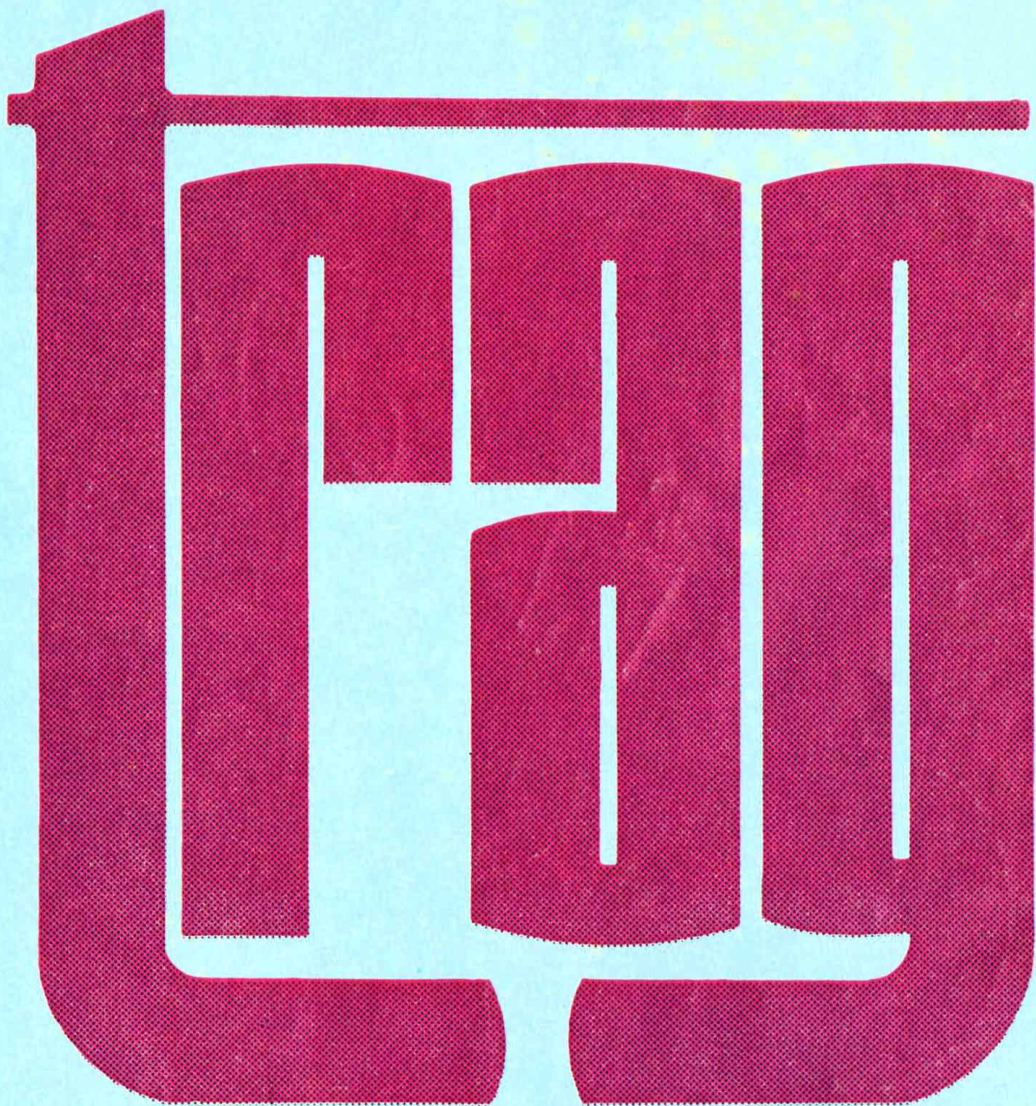
DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

13. P. Hangster: LIJEČNIK S KOLTOM
14. P. Hangster: PUCAJ ILI UMRI
15. P. Hangster: ZALUTALI METAK
16. U. H. Wilken: HITAC U ZORU
17. U. H. Wilken: SUSRET NA RIJECI
18. S. F. Scott: NOĆ STRAHA
19. U. H. Wilken: STOTINU DOLARA ZA BANTOCKA
20. J. F. Beck: ZVIJEZDU TREBA ZARADITI
21. L. Martini: ČOVJEK ZVAN TORNADO
22. M. Nichols: LOV NA WILMORA
23. E. M. Rhodes: PROŠAO JE OVUDA ...
24. W. C. Macdonald: PETORICA ZA WALCKOTTA
25. W. O'Connor: JUBEJEVA ZAKLETVA
26. L. L'Amour: PAKAO PAPAGA
27. H. S. Sharon: KAD JE DOŠLA MEČAVA
28. J. Kirby: OPASAN POKLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KOJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI RANCI
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADJIVCE STOKE
33. R. Beakson: POMAHNITALI RANCER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRACUNA
35. L. L'Amour: UKROČENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. Tom West: SAMO MOJ PISTOLJ
39. Scott F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI ŠERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOCIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRACUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. Hal Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASI VI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLJ
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OŠIŠANA OSVETNICA

U PRIPREMI:

62. D. Dean: VATRENA OSVETA

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**